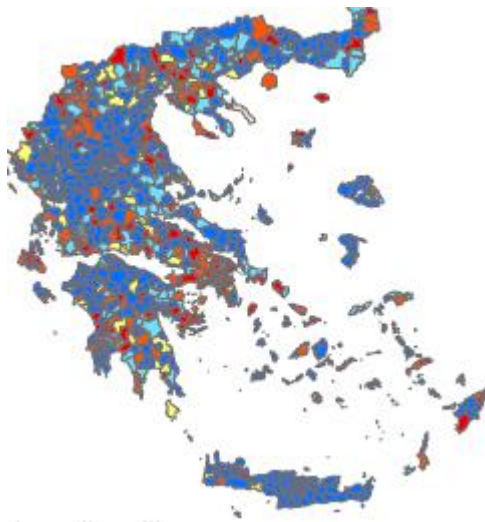

Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών

Πτυχιακή Εργασία

"Η γεωγραφία των εκλογικών αποτελεσμάτων και η συσχέτιση τους με κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά των εκλογικών περιφερειών της χώρας"

Επιβλέποντες καθηγητές: **Ι. Ψυχάρης, Αγ. Μιμής, Cl. Richardson**

Φοιτήτρια : **Μ. Καρακλιούμη (Α.Μ.: 0811Μ010)**

Οκτώβριος, 2014

Περιεχόμενα

	Σελ.
Πριν την Εισαγωγή	2
1. Εισαγωγή	3
2. Η ελληνική περίπτωση	4
3. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση (Literature Review)	6
4. Το πολιτικό σκηνικό στην Ελλάδα	8
i. Κατανομή βουλευτικών εδρών	11
ii. Διοικητική διαίρεση χώρας	11
iii. Εκλογικές Περιφέρειες	12
iv. Δεδομένα πηγές ανάλυσης	13
v. Τα εκλογικά αποτελέσματα στην περίοδο μελέτης	14
vi. Πολιτικά κόμματα	16
vii. Η οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα	18
5. Αναλύσεις – Αποτελέσματα	21
i. K – means	21
ii. LISA (Local Indicators of Spatial Autocorrelation) maps	25
iii. Εκλογικά τρίγωνα	35
iv. Συντελεστής Συμμετοχής (LQ – Location Quotient)	39
6. Συμπεράσματα	51
7. Βιβλιογραφία	54
8. Παράρτημα	57

Πριν την Εισαγωγή

Η παρούσα εργασία εκπονείται στο πλαίσιο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου Πολιτικών και Κοινωνικών Επιστημών.

Στόχος της εργασίας είναι να ασχοληθεί και να αναδείξει την ενδεχόμενη ύπαρξη χωρικής διάστασης στην εκλογική συμπεριφορά των Ελλήνων πολιτών και να επισημάνει τους παράγοντες εκείνους που την καθορίζουν και την επηρεάζουν.

Πιο συγκεκριμένα στην εργασία θέλουμε να αναδείξουμε μορφές (patterns) χωρικής εκλογικής συμπεριφοράς μέσω περιγραφικών (descriptive) και διερευνητικών (exploratory) μεθόδων με την ανάλυση των εκλογικών αποτελεσμάτων για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα στην Ελλάδα.

Η περίοδος μελέτης εξαντλείται στην οκταετία 2004-2012. Η εργασία καταπιάνεται με το σύνολο των διοικητικών περιφερειών της χώρας και δεν αποκλείει κάποια περιοχή. Συνοπτικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι η παρούσα εργασία βρίσκεται στο επιστημονικό πεδίο της «Πολιτικής Γεωγραφίας» και είναι ενδεχομένως μία από τις λίγες προσπάθειες που έχουν καταγραφεί στον ελληνικό χώρο.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε την εταιρία Logic DIS και τους κ.κ. Ανδρέα και Αλέξη Δρυμιώτη, για την διάθεση των εκλογικών αποτελεσμάτων όλων των εκλογικών τμημάτων της επικράτειας για την περίοδο μελέτης. Χωρίς την δική τους συμβολή η ανάλυση και ως εκ τούτου και η εκπόνηση της εργασίας θα ήταν αδύνατη.

1. Εισαγωγή

Το 1868 ο Proudhon, χαρακτήριζε τη δημοκρατία, ως «ειδεχθή τυραννία των πλειοψηφιών που έχει τον αριθμό ως θεμέλιο». Αρκετές δεκαετίες αργότερα η προσπάθεια κατάκτησης αυτής της πλειοψηφίας συνεχίζει να είναι ο στόχος όλων εκείνων των κομματικών σχηματισμών που επιδιώκουν να αναλάβουν τη διοίκηση μιας χώρας από τη θέση του πολιτικού άρχοντα.

Στις σύγχρονες κοινωνίες όταν αναφερόμαστε στον όρο δημοκρατία, εννοούμε την κοινοβουλευτική δημοκρατία, όπου οι πολίτες μέσω των αιρετών αντιπροσώπων τους επηρεάζουν το σχηματισμό της κυβέρνησης. Πιο συγκεκριμένα με δεδομένο ότι οι πολίτες-ψηφοφόροι δεν έχουν ποτέ ομόφωνες απόψεις η σύγχρονη κοινοβουλευτική δημοκρατία είναι συνώνυμη της πλειοψηφικής (McLean, 1996:129).

Στα σύγχρονα κράτη δεν υπάρχει κανένα φαινόμενο τόσο πλατιά διαδεδομένο όσο οι εκλογές, οι οποίες γίνονται αντιληπτές ως η δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων και επιλογής προσώπων για αντιπροσωπευτικά όργανα ή ηγετικές θέσεις (Nohlen, 2007:15).

Στα δημοκρατικά πολιτεύματα οι εκλογές αναδεικνύουν τις πλειοψηφίες και εκπληρώνουν το βασικό σκοπό τους που είναι η εκλογή κυβέρνησης (Downs, 1957:24). Οι δύο πρωταγωνιστικοί παράγοντες που αναδεικνύονται σε μια τέτοια διαδικασία είναι τα πολιτικά κόμματα και οι ψηφοφόροι. Τα μεν πολιτικά κόμματα στοχεύουν στη μεγιστοποίηση του αριθμού των ψήφων που θα καταφέρουν να αποσπάσουν, οι δε ψηφοφόροι στη βέλτιστη 'διάθεση' αυτής της ψήφου.

Η πολιτική επιστήμη και η εμπειρική κοινωνιολογία επιδιώκουν να ερμηνεύσουν την συμπεριφορά του εκλογικού σώματος. Το εργαλείο που συνήθως επιστρατεύεται για το σκοπό αυτό είναι η εκλογική έρευνα, η οποία διαθέτει σε σχέση με τη θεωρητική σκέψη ένα γνωστικό πλεονέκτημα: οι θεωρητικές της αφετηρίες μπορούν να ελεγχθούν με βάση τα εμπειρικά της αποτελέσματα (Wildenmann, 1992:20). Η εκλογική έρευνα διακρίνεται σε έρευνα εκλογικών συστημάτων και έρευνα εκλογικής συμπεριφοράς. Η έρευνα της εκλογικής συμπεριφοράς, γέννημα της μεταπολεμικής εποχής, επιδιώκει να απαντήσει στο ερώτημα: «ποιος ψηφίζει ποιον και γιατί» (Wildenmann, 1992:21).

Με δεδομένο ότι στην παρούσα εργασία δεν απασχολεί η ερμηνεία της εκλογικής συμπεριφοράς χρησιμοποιώντας κάποια δειγματοληπτική έρευνα γνώμης δεν θα καταπιαστούμε με τις καταγραφές που κατά καιρούς έχουν γίνει σε αυτό το επίπεδο. Αντιθέτως τα δεδομένα που θα χρησιμοποιήσουμε προέρχονται από την εγκυρότερη και επίσημη διαδικασία καταγραφής των προθέσεων και των διαθέσεων του εκλογικού σώματος, τη διαδικασία των εκλογών στα αποτελέσματα των οποίων θα εστιάσουμε.

2. Η ελληνική περίπτωση

Το πολίτευμα της Ελλάδας είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, θεμέλιο του πολιτεύματος είναι η λαϊκή κυριαρχία. Όλες οι εξουσίες πηγάζουν από το Λαό, υπάρχουν υπέρ αυτού και του Έθνους και ασκούνται όπως ορίζει το Σύνταγμα (Σύνταγμα της Ελλάδος, 2008, άρθρο 1).

Στη σύγχρονη δημοκρατία ο λαός δεν ασκεί άμεσα την «κυριαρχία» του αλλά δια αντιπροσώπων, τους οποίους επιλεγεί με την ψήφο του. Η κυριαρχία του λαού διαμεσολαβείται από την κυβέρνηση των αντιπροσώπων του λαού που εκλέγονται περιοδικά μέσα από αντιπροσωπευτικές εκλογές, για αυτό και αποκαλείται αντιπροσωπευτική (Μανιτάκης, 2009:67).

Στην Ελλάδα οι εκλογές για την ανάδειξη των αντιπροσώπων του λαού στο Κοινοβούλιο διενεργούνται σε μία ημέρα, ταυτόχρονα, σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια ενώ η μέγιστη διάρκεια μιας κοινοβουλευτικής περιόδου είναι τέσσερα χρόνια (Σύνταγμα της Ελλάδος, 2008, Κεφάλαιο 1).

Η διαδικασία μετατροπής των ψήφων των πολιτών σε αιρετούς αντιπροσώπους, την κοινωνική βούληση σε πολιτική βάση εξουσίας, το «ρεύμα» και την απήχηση των κομμάτων σε κοινοβουλευτική παρουσία και οντότητα, είναι το εκλογικό σύστημα (Διαμαντόπουλος, 2001:27). Με αυτό τον τρόπο ορίζεται ο προσδιορισμός των γενικών όρων διεξαγωγής των εκλογών και ιδιαίτερα ο τρόπος και οι όροι μετατροπής των ψήφων σε εκλεγμένους αντιπροσώπους (Διαμαντόπουλος, 2001:28).

Παρά το γεγονός ότι στην Ελλάδα οι εκλογές προβλέπεται να διεξάγονται κάθε τέσσερα χρόνια, λίγες φορές ίσχυσε κατά την περίοδο της Μεταπολίτευσης. Έτσι στην περίοδο της Γ' Ελληνικής Δημοκρατίας (από το 1974 έως σήμερα) έχουμε προσφύγει δεκαπέντε (15) φορές στις κάλπες, για την ανάδειξη αντιπροσώπων για το Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Στην παρούσα εργασία θα αναλύσουμε τις εκλογικές επιλογές των Ελλήνων στις βουλευτικές εκλογές, από το 2004 μέχρι και το 2012. Η εν λόγω περίοδος αφορά σε πέντε (5) εκλογικές αναμετρήσεις. Είναι οι εκλογές της 7ης Μαρτίου 2004, της 16ης Σεπτεμβρίου 2007, της 4ης Οκτωβρίου 2009, της 6ης Μαΐου και 17ης Ιουνίου 2012.

Επιλέξαμε να ασχοληθούμε τα δεδομένα των Εθνικών εκλογών καθώς οι εκλογές για την τοπική αυτοδιοίκηση ή οι Ευρωεκλογές δεν είχαν πάντα σαφές διακύβευμα σε εθνικό επίπεδο. Συνάμα το πλήθος των προσώπων ή συνδυασμών που ήταν υποψήφιοι δημιουργούσε ένα πολυδιάστατο τοπίο, μεγαλύτερο από αυτό που θα μπορούσαμε να διαχειρισθούμε στο πλαίσιο μιας διπλωματικής εργασίας.

Όλες οι εκλογικές αναμετρήσεις, που αποτελούν την περίοδο έρευνας της παρούσας εργασίας, έχουν διεξαχθεί με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2001, γεγονός που σημαίνει ότι η κατανομή των βουλευτικών εδρών στην επικράτεια υπήρξε σταθερή όλη αυτή την περίοδο.

Στις προαναφερθείσες εκλογικές αναμετρήσεις πλήθος κομμάτων συμμετείχε στις εκλογές, τα περισσότερα από τα οποία δεν κατάφεραν να διαβούν το κατώφλι του κοινοβουλίου (καθώς δεν συγκέντρωσαν το ελάχιστο 3,0% των εθνικών ψήφων που ο νόμος ορίζει για την είσοδό τους).

Η περίοδος την οποία μελετάμε στη μεγαλύτερή της διάρκεια χαρακτηρίζεται από πολιτική ομαλότητα, ενώ τα κόμματα που έχουν αδιάλειπτη κοινοβουλευτική παρουσία και στις πέντε (5) αυτές εκλογικές αναμετρήσεις είναι η Νέα Δημοκρατία (ΝΔ), το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα (ΠΑΣΟΚ), το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος (ΚΚΕ) και ο Συνασπισμός της Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥΡΙΖΑ). Στα τέσσερα (4) αυτά πολιτικά κόμματα θα εστιαστεί περισσότερο η ανάλυση.

3. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση (Literature Review)

Για πολλά χρόνια η ερμηνεία της εκλογικής συμπεριφοράς ήταν αντικείμενο της πολιτικής επιστήμης, της κοινωνιολογίας ή και της ψυχολογίας. Τα τελευταία χρόνια όμως το γνωστικό αυτό αντικείμενο απασχολεί και την «πολιτική γεωγραφία».

Η πολιτική γεωγραφία καταπιάνεται με τη διασύνδεση της Πολιτικής Επιστήμης με εκείνη της Γεωγραφίας. Πιο συγκεκριμένα ασχολείται με τη χωρική διάσταση των πολιτικών φαινομένων και τις σχέσεις που μπορεί να προκύψουν σε τοπικό, εθνικό ή και διεθνές επίπεδο. Εν ολίγοις θα μπορούσε να ορισθεί ως η διασύνδεση του χώρου, του τόπου και της εδαφικότητας με την πολιτική, την ισχύ και την εξουσία.

Υπό το πρίσμα της πολιτικής γεωγραφίας οι τοπικές συμπεριφορές μπορεί να επηρεάζονται από την τοπική πολιτική στρατηγική, την στρατηγική δηλαδή που εκπονείται για την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων.

Μια τοπική πολιτική στρατηγική θα μπορούσε να αποσκοπεί στην διατήρηση της εξουσίας, στη διαχείριση ισχύος ή και στην αποτροπή ανάδειξης προσώπων ή πολιτικών που θα επηρεάσουν την τοπική κοινωνία (Storey, 2009).

Είναι πλέον σαφές πως η εκλογική συμπεριφορά των πολιτών δεν είναι μόνο προϊόν κομματικής ταύτισης και ιδεολογικής τοποθέτησης αλλά έχει και τη γεωγραφική, την εδαφική της διάσταση.

Η γεωγραφία παίζει πια πολύ σημαντικό ρόλο στην ερμηνεία της πολιτικής συμπεριφοράς και όχι μόνο. Ο τόπος κατοικίας μπορεί να καθορίζει το βαθμό πολιτικοποίησης και πολιτικής κινητοποίησης των πολιτών αλλά και τη στρατηγική των κομμάτων (Johnston et al, 2007).

Η ερμηνεία της εκλογικής συμπεριφοράς συμπεριλαμβάνοντας και τη χωρική διάσταση έχει απασχολήσει πλήθος ερευνητών. Στις περισσότερες μελέτες που έχουν γίνει έχει επιχειρηθεί συσχέτιση των εκλογικών αποτελεσμάτων με τα κοινωνικοοικονομικά στοιχεία των γεωγραφικών περιοχών. Κάποια εξ αυτών έχουν αντληθεί από την απογραφή πληθυσμού ενώ άλλα από δειγματοληπτικές έρευνες γνώμης (γκάλοπ).

Οι Shin & Agnew επιχειρήσαν να ερμηνεύσουν την εκλογική δυναμική των κομμάτων στις βουλευτικές εκλογές της Ιταλίας την περίοδο 1987-2001 χρησιμοποιώντας και χάρτες LISA (Shin et al, 2007).

Οι Kim, Elliott και Wang μελέτησαν τη χωρική διάσταση των Αμερικανικών Προεδρικών εκλογών από το 1988 έως το 2000. Υπολογίζοντας τον τοπικό συντελεστή χωρικής αυτοσυσχέτισης αναδεικνύουν τις τοπικές ιδιαιτερότητες

επιχειρώντας να ερμηνεύσουν με ανάλογες θεωρίες της πολιτικής επιστήμης την συμπεριφορά των πολιτών (Kim et al., 2003).

Περισσότερες προσεγγίσεις έχουν γίνει στην Μεγάλη Βρετανία, οι Cutts και Weber επιχειρούν να καταγράψουν την γεωγραφία της ψήφου στη Μεγάλη Βρετανία, χρησιμοποιώντας πέρα από τα εκλογικά αποτελέσματα εννέα (9) ακόμη κοινωνικοοικονομικές μεταβλητές (όπως η εκπαίδευση, το ποσοστό ιδιοκατοίκησης, η θέση στην απασχόληση κ.ά.) με στοιχεία από την απογράφη πληθυσμού καθώς και στοιχεία από τις εκλογικές δαπάνες των κομμάτων (Cutts & Weber, 2010). Επίσης μία ερευνητική ομάδα με επικεφαλής τον Johnston κατέγραψε τη χωρική διάσταση στις εκλογές του 1997 στη Βρετανία (Johnston et al, 2007) και μία δεύτερη ομάδα με τον ίδιο επικεφαλής αξιολόγησε την προέλευση της συντηρητικής ψήφου στην ίδια εκλογική αναμέτρηση (Johnston R., Pattie C., et al, 2007).

Μια ενδιαφέρουσα μελέτη έχει γίνει στη γειτονική Τουρκία όπου οι Carkoglu και Hinich ερμηνεύουν την ψήφο του τουρκικού εκλογικού σώματος με τη βοήθεια δημοσκοπήσης στην οποία κατέγραψαν δημογραφικά στοιχεία τα οποία στη συνέχεια συσχέτισαν με την εκλογική συμπεριφορά των ψηφοφόρων (Carkoglu & Hinich, 2006), ενώ αξίζει να αναφέρουμε και την προσπάθεια των Akarca και Baslevent να διαπιστώσουν την ύπαρξη μοντέλων περιφερειακής ψήφου στην Τουρκία κατά τη διάρκεια μιας περιόδου σημαντικών πολιτικών ανακατατάξεων, από το 1999 έως το 2009 (Akarca & Baslevent, 2011).

Μια εξίσου σημαντική έρευνα αφορά στην απεικόνιση της ισπανικής ψήφου από το 1977 έως το 2007, όπου οι Tapiador & Mezo προσπαθούν να διαπιστώσουν τη χωρική διάσταση της ψήφου στην Ισπανία (Tapiador & Mezo, 2009). Σε κάποια σημεία της αυτή η μελέτη ομοιάζει με την ελληνική περίπτωση.

Τέλος με τις ελληνικές εκλογές από το 1981 έως το 1990 ασχολούνται οι Χατζηπαντελής και Ζαφειρόπουλος, όπου επιχειρούν να καταγράψουν τα γεωγραφικά μοντέλα και την ενδεχόμενη ομοιομορφία της ψήφου στην Ελλάδα (Chadjipadelis & Zafirooulos, 1994) με τη χρήση εκλογικών τριγώνων.

Σε καμία περίπτωση δεν προσδοκούμε να αναφερθούμε σε όλες τις διαθέσιμες εργασίες στο γνωστικό πεδίο της πολιτικής γεωγραφίας, απλώς αναφέρουμε εκείνες που θεωρούμε πιο κοντά στην προσπάθεια που έγινε κατά την εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

4. Το πολιτικό σκηνικό στην Ελλάδα

Το πολίτευμα της Ελλάδας είναι Προεδρευόμενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, με τον Πρωθυπουργό ως αρχηγό της κυβέρνησης και πολυκομματικό σύστημα. Η νομοθετική εξουσία ανήκει στη Βουλή των Ελλήνων. Στη Βουλή των Ελλήνων οι αντιπρόσωποι του λαού εκλέγονται σε κάθε εκλογική αναμέτρηση με καθολική ψηφοφορία και βάσει του εκλογικού συστήματος, του συστήματος με βάσει το οποίο κατανέμονται οι βουλευτικές έδρες στα κόμματα, τους συνασπισμούς κομμάτων, τους συνασπισμούς μεμονωμένων υποψηφίων και τους μεμονωμένους υποψηφίους με βάση τις ψήφους που έλαβαν στις βουλευτικές εκλογές. Η κατανομή των 300 συνολικά εδρών στο ελληνικό κοινοβούλιο ρυθμίζεται από ειδικό νόμο, που ονομάζεται εκλογικός νόμος. Το ισχύον εκλογικό σύστημα ανήκει στην κατηγορία της ενισχυμένης αναλογικής, συνδυάζοντας στοιχεία απλής αναλογικής και πλειοψηφικού συστήματος.

Η ελληνική πραγματικότητα ως προς την εκλογική της πρακτική προσεγγίζει πολλές ευρωπαϊκές δημοκρατίες. Το ελληνικό σύστημα από το 1974 έως το 2009 υπήρξε σαφώς δικομματικό και έδινε τη δυνατότητα σε ένα από τα δύο κυρίαρχα κόμματα, τη ΝΔ ή το ΠΑΣΟΚ, να εναλλάσσονται στην εξουσία (με ελάχιστες εξαιρέσεις πολυκομματικών κυβερνήσεων).

Σύμφωνα με το ισχύον εκλογικό σύστημα (το 'μαθηματικό τρόπο' μετατροπής των ψήφων σε κοινοβουλευτικές έδρες) η πλειοψηφία αποδίδεται στο κόμμα εκείνο που στις εκλογές καταφέρνει να αποσπάσει τόσες ψήφους όσες χρειάζονται για να του απονεμηθούν τουλάχιστον το 50% του συνόλου των κοινοβουλευτικών εδρών συν μία επιπλέον έδρα για να αποκτηθεί έτσι κοινοβουλευτική πλειοψηφία (151 έδρες κατ' ελάχιστον).

Πλήθος θεωριών έχουν διατυπωθεί στην πολιτική επιστήμη προκειμένου να ερμηνεύσουν τόσο την εκλογική συμπεριφορά όσο και την ανταγωνιστικότητα των κομμάτων. Μια από αυτές τις θεωρίες είναι και η Θεωρία της Ορθολογικής Επιλογής (Rational Choice Theory) η οποία από τη δεκαετία του 1950 και μετά φαίνεται να έχει ολοένα και σημαντικότερο ρόλο στην πολιτική επιστήμη.

Τα πολιτικά κόμματα έχουν ως αποκλειστικό κίνητρο διαμόρφωσης της πολιτικής τους την αναρρίχηση στην εξουσία και ανταγωνιζόμενα για την κατάκτηση της προτίμησης των ψηφοφόρων αναδιατυπώνουν τις πολιτικές τους προτεραιότητες (Ward1, 1995:76).

Για την επίτευξη αυτού του στόχου τα κόμματα μπορούν να αναδιπλώνονται σε διάφορες θέσεις της κλίμακας Αριστεράς-Δεξιάς (Α-Δ) μέχρις ότου καταφέρουν με

¹ Από το "Theory and Methods in Political Science"

τις θέσεις τους να προσεγγίσουν τον 'ενδιάμεσο ψηφοφόρο' (ο οποίος δεν είναι απαραίτητα και ο κεντρώος, η θέση του διαφέρει ανάλογα με την κατανομή – τοποθέτηση των υπολοίπων ψηφοφόρων στην ιδεολογική κλίμακα Α-Δ)².

Οι ψηφοφόροι χωρίς να είναι απαραίτητα ταυτισμένοι με κάποιο κόμμα είναι πολίτες που έχουν τη δυνατότητα να κάνουν ορθολογικές κρίσεις αξιολογώντας την πληροφορία που τους δίνεται και ψηφίζουν το κόμμα εκείνο που αν κατακτήσει την εξουσία θα τους αποδώσει τα μεγαλύτερα οφέλη (Ward, 1995:76).

Πιο αναλυτικά σύμφωνα με την προσέγγιση της θεωρίας της ορθολογικής επιλογής οι εκλογείς κατευθύνονται από τους προσωπικούς τους στόχους, έχουν την πνευματική επάρκεια να ιεραρχούν τις ανάγκες τους και μπορούν να αναπτύσσουν τους απαραίτητους συλλογισμούς πριν επιλέξουν ποιο κόμμα θα ψηφίσουν έτσι ώστε να εξασφαλίσουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη από την επιλογή τους αυτή (Turner, 1991:354).

Η λογική της «στρατηγικής ψήφου» φαίνεται να συναντάται συχνότερα στη δικομματική πρακτική των περισσότερων δημοκρατιών της Δυτικής Ευρώπης (Brennan & Lomasky, 1993:121).

Η επιβεβαίωση των πολιτικών επιλογών κάθε κόμματος γίνεται εμφανής σε κάθε εκλογική αναμέτρηση όπου οι ψηφοφόροι εκφράζουν τις επιλογές τους.

Κάνοντας την παραδοχή ότι η εντολή σχηματισμού κυβέρνησης μετά από μια εκλογική αναμέτρηση είναι πιθανόν να δοθεί σε ένα από τα δύο μεγάλα κόμματα (τουλάχιστον για την ελληνική περίπτωση μέχρι και το 2009) έχει ενδιαφέρον να ασχοληθεί κανείς με την πολιτική τους στρατηγική στην κατεύθυνση μεγιστοποίησης του τμήματος του εκλογικού σώματος που θα αποσπάσουν. Εύλογο σε αυτό το σημείο είναι να θεωρήσουμε πως τα κόμματα διαμορφώνουν πολιτικές έχοντας υπ' όψιν τους τις ανάγκες των πολιτών αλλά και το γεγονός ότι ξεκινούν από μία σταθερή κομματική βάση που τους δίνει τη δυνατότητα να επικεντρώνουν την προσπάθειά τους στους ψηφοφόρους εκείνους που δεν φαίνονται να απέχουν ιδεολογικά από το κόμμα τους αλλά ψηφίζουν στρατηγικά (γνωστοί και ως αναποφάσιστοι ψηφοφόροι).

Στο μεσοδιάστημα δύο εκλογικών αναμετρήσεων δεν υπάρχει σαφής πληροφόρηση για τις ανάγκες και τις επιλογές των πολιτών (απουσία δημοψηφισμάτων ή άλλων μεθόδων). Η πληροφόρηση αυτή όμως είναι αναγκαία για τη διαμόρφωση πολιτικής συμπληρωματικά με το πολιτικό αισθητήριο των στελεχών των κομμάτων, η οποία όμως μπορεί να αντληθεί από το εσωτερικό των

² Median voter theorem

κομμάτων, από ομάδες πολιτικά ενεργών πολιτών αλλά και από την καταγραφή των απόψεων της κοινής γνώμης.

Η κοινή γνώμη, ο βασικός μηχανισμός της δημοκρατίας (McLean, 1996:413), ταυτίζεται με τις μετρήσεις εκείνες που προσπαθούν να απεικονίσουν τις τάσεις της, τις δημοσκοπήσεις. Οι δημοσκοπήσεις είναι δειγματοληπτικές έρευνες που απευθύνονται στο γενικό πληθυσμό οι οποίες, με τη χρήση ποσοτικών μεθόδων, προσπαθούν να ανάγουν αποτελεσματικά τα ευρήματα των απόψεων ενός αντιπροσωπευτικού δείγματος σε τάσεις του πληθυσμού. Για πολλούς επιστήμονες «οι δημοσκοπήσεις κινούν τη δημοκρατία» αν και δεν θα έπρεπε να υπερεκτιμώνται (Hague, Harrop & Breslin, 1992:172).

Οι δημοσκοπήσεις καταγράφουν την κοινή γνώμη αλλά όχι και τις δυνάμεις εκείνες που την κινούν και τη διαμορφώνουν. Η πολιτική επιστήμη οφείλει να ασχοληθεί με τους παράγοντες εκείνους που διαμορφώνουν και κινούν την κοινή γνώμη. Έχει αποδειχθεί ότι η αλληλεπίδραση ανάμεσα στην ημερήσια διάταξη της θεματολογίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης και της κοινής γνώμης είναι εξαιρετικά ισχυρή (Κακεπάκη³, 2002:147) και επομένως επηρεάζει και τις δημοσκοπήσεις που την καταγράφουν.

Στην Ελλάδα οι δημοσκοπήσεις ξεκινούν το 1946 κατά τις πρώτες μεταπολεμικές βουλευτικές εκλογές, κάποιες από τις οποίες μπορούν να θεωρηθούν ως πρόδρομοι των exit polls (Νικολακόπουλος⁴, 2000:194). Πιο συστηματικά και με μεγαλύτερη γεωγραφική κάλυψη τα exit polls άρχισαν να διεξάγονται στην Ελλάδα από τις βουλευτικές εκλογές του 1996.

Τόσο οι προεκλογικές έρευνες γνώμης όσο και οι έρευνες εξόδου κάλπης (exit polls) μπορούν να συμβάλλουν στην ερμηνεία της εκλογικής συμπεριφοράς. Δυστυχώς όμως η χρήση τέτοιων εργαλείων που βοηθούν στον προσδιορισμό των παραγόντων που καθορίζουν την εκλογική βούληση των πολιτών δεν αφορά στην παρούσα εργασία.

³ Από το “Η Πολιτική Επικοινωνία στην Ελλάδα”

⁴ Από το “Η ανάπτυξη των πολιτικών δημοσκοπήσεων στην Ελλάδα”

i. Κατανομή βουλευτικών εδρών

Ο μέγιστος αριθμός των βουλευτών που δύνανται να εκλεγούν στη Βουλή των Ελλήνων είναι 300. Από αυτούς οι 288 βουλευτές εκλέγονται -κατά κανόνα- με σταυρό προτίμησης στις εκλογικές περιφέρειες. Οι υπόλοιποι 12 εκλέγονται από δεσμευμένους συνδυασμούς (λίστες) για όλη την επικράτεια και ονομάζονται βουλευτές Επικρατείας. Η Ελλάδα διαιρείται σε 56 εκλογικές περιφέρειες. Κάθε νομός (περιφερειακή ενότητα) αποτελεί μια εκλογική περιφέρεια με εξαίρεση τους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης.

ii. Διοικητική διαίρεση χώρας

Η τρέχουσα διοικητική διαίρεση της Ελλάδας διαμορφώθηκε από το Πρόγραμμα Καλλικράτης (Νόμος 3852/2010 – ΦΕΚ 87Α/7-6-2010) και ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2011.

Σύμφωνα με αυτήν, η χώρα διαιρείται σε επτά (7) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, δεκατρείς (13) Περιφέρειες και 325 Δήμους. Οι Περιφέρειες και οι Δήμοι είναι αυτοδιοικούμενα νομικά πρόσωπα, δηλαδή οι αρχές τους εκλέγονται με καθολική ψηφοφορία από τους εγγεγραμμένους δημότες.

Πιο συγκεκριμένα:

- **Πρωτοβάθμιος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)** είναι ο «Δήμος». Διοικείται από Δήμαρχο και Δημοτικό Συμβούλιο που εκλέγονται κάθε 5 έτη με καθολική ψηφοφορία. Κάθε Δήμος χωρίζεται σε διαμερίσματα με την ονομασία «Δημοτικές Ενότητες».
- **Δευτεροβάθμιος οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης** είναι η «Περιφέρεια», η οποία αντιστοιχεί σε μία ευρεία γεωγραφική περιοχή της χώρας. Διοικείται από Περιφερειάρχη και Περιφερειακό Συμβούλιο που εκλέγονται κάθε 5 έτη με καθολική ψηφοφορία ανάμεσα στους εγγεγραμμένους δημότες των Δήμων που υπάγονται στην Περιφέρεια. Κάθε Περιφέρεια διαιρείται σε «Περιφερειακές Ενότητες», οι οποίες συνήθως συμπίπτουν με τους νομούς. Κάθε Περιφερειακή Ενότητα διαθέτει δικό της Αντιπεριφερειάρχη που προέρχεται από τον εκλογικό συνδυασμό του Περιφερειάρχη.
- Η «Αποκεντρωμένη Διοίκηση» δεν αποτελεί θεσμό αυτοδιοίκησης αλλά διοικητικής αποκέντρωσης του κράτους. Περιλαμβάνει από 1 έως 12 νομούς και ο επικεφαλής της (με τον τίτλο «γενικός γραμματέας») διορίζεται από την Κυβέρνηση και συγκεντρώνει όλες τις αποφασιστικές αρμοδιότητες, το δε συμβούλιό της, στο οποίο συμμετέχουν οι οικείοι αιρετοί περιφερειάρχες και εκπρόσωποι των περιφερειακών ενώσεων δήμων, έχει κυρίως συμβουλευτικό χαρακτήρα.

- Εξαίρεση σε όλα τα παραπάνω αποτελεί το Άγιο Όρος, το οποίο αποτελεί μεν ελληνικό έδαφος, αλλά αυτοδιοικείται με τους δικούς του θεσμούς βάσει του Καταστατικού Χάρτη του Αγίου Όρους του 1924.

Η τρέχουσα διοικητική διαίρεση αντικατέστησε την ισχύουσα μέχρι το 2010, όπως είχε διαμορφωθεί από το νόμο 2539/97 γνωστότερο και με το όνομα Σχέδιο «Καποδίστριας». Σύμφωνα με τον νόμο αυτό έγινε συνένωση κοινοτήτων σε μεγαλύτερους δήμους με σκοπό τη βελτιστοποίηση της δημόσιας διοίκησης στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η διοικητική διαίρεση που προέκυψε με το νόμο αυτό και ίσχυσε μέχρι το τέλος του 2010, εισήγαγε για πρώτη φορά τον όρο «Δημοτικό Διαμέρισμα» (που αντιστοιχούσε στις παλαιές κοινότητες) και διαιρούσε τη χώρα σε 54 Νομαρχίες και 1031 Δήμους.

Η διαίρεση της χώρας σε 1031 Δήμους είναι εκείνη που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία. Η κατακερματισμένη πληροφορία μπορεί πάντα να είναι πιο χρήσιμη καθώς μπορεί αθροιζόμενη να δώσει πληροφορία για μεγαλύτερους γεωγραφικούς όγκους. Το πρόγραμμα Καλλικράτης δημιούργησε τους νέους 325 δήμους της χώρας συνενώνοντας τους προηγούμενους 1031. Αναλύοντας τα δεδομένα των 1031 δήμων ανά πάσα στιγμή αθροίζοντας απλά τα κατάλληλα στοιχεία μπορούμε να έχουμε την εικόνα για τους 325 νέους δήμους, οι οποίοι με τη σειρά τους όταν αθροιστούν δίνουν τις εκλογικές περιφέρειες.

iii. Εκλογικές Περιφέρειες

Με τον όρο εκλογική περιφέρεια ορίζουμε μία γεωγραφική περιοχή της χώρας για την εκλογή βουλευτών κατά τη διενέργεια των βουλευτικών εκλογών. Η ελληνική επικράτεια χωρίζεται σε 56 εκλογικές περιφέρειες.

Στην Ελλάδα κάθε περιφερειακή ενότητα αποτελεί εκλογική περιφέρεια που προσδιορίζεται με την ονομασία του νομού, με εξαίρεση τους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης όπου οι περιφερειακές ενότητες δεν συμπίπτουν με τις εκλογικές περιφέρειες.

Η Περιφέρεια Αττικής αν και υποδιαιρείται σε οκτώ (8) περιφερειακές ενότητες, έχει πέντε (5) εκλογικές περιφέρειες.

Οι εκλογικές περιφέρειες του νομού Αττικής είναι:

1. *Εκλογική περιφέρεια Α΄ Αθηνών*, η οποία αποτελείται από τον Δήμο Αθηναίων.
2. *Εκλογική περιφέρεια Β΄ Αθηνών*, η οποία αποτελείται από τους υπόλοιπους 34 Δήμους που περιλαμβάνονταν παλαιότερα στην περιφέρεια του Δήμου

Αθηναίων (Δήμοι Κεντρικής Αθήνας: Βύρωνος, Γαλατσίου, Δάφνης-Υμηττού, Ζωγράφου, Ηλιούπολης, Καισαριανής.

Δήμοι Βόρειας Αθήνας: Αγ. Παρασκευής, Αμαρουσίου, Βριλησίων, Ηρακλείου, Κηφισιάς, Λυκόβρυσης-Πεύκης, Μεταμόρφωσης, Ν. Ιωνίας, Παπάγου-Χολαργού, Πεντέλης, Φιλοθέης-Ψυχικού, Χαλανδρίου.

Δήμοι Νότιας Αθήνας: Αγ. Δημητρίου, Αλίμου, Γλυφάδας, Ελληνικού-Αργυρούπολης, Καλλιθέας, Μοσχάτου-Ταύρου, Ν. Σμύρνης, Π. Φαλήρου.

Δήμοι Δυτικής Αθήνας: Αγ. Αναργύρων-Καματερού, Αγ. Βαρβάρας, Αιγάλεω, Ιλίου, Φιλαδέλφειας-Χαλκηδόνας, Περιστερίου, Πετρούπολης, Χαϊδαρίου).

3. *Εκλογική περιφέρεια Α΄ Πειραιώς*, η οποία αποτελείται από τον Δήμο Πειραιώς, τον Δήμο Σπετσών, και τις πρώην επαρχίες Αίγινας, Κυθήρων, Τροιζηνίας και Ύδρας.
4. *Εκλογική περιφέρεια Β΄ Πειραιώς*, η οποία αποτελείται από τους υπόλοιπους Δήμους που περιλαμβάνονταν παλαιότερα στη περιφέρεια του Δήμου Πειραιώς (Κερατσινίου - Δραπετσώνας, Κορυδαλλού, Νίκαιας - Αγίου Ιωάννη Ρέντη, Περάματος) καθώς και τη νήσο Σαλαμίνα.
5. Εκλογική περιφέρεια Υπολοίπου Νομού Αττικής, η οποία αποτελείται από τους υπόλοιπους Δήμους του Νομού Αττικής (Ανατολικής και Δυτικής).

Ο νομός Θεσσαλονίκης που συμπίπτει με την περιφερειακή ενότητα Θεσσαλονίκης αποτελείται από τις ακόλουθες δύο (2) εκλογικές περιφέρειες:

1. Εκλογική περιφέρεια Α΄ Θεσσαλονίκης, η οποία αποτελείται από τον πρώην Δήμο Θεσσαλονίκης
2. Εκλογική περιφέρεια Β΄ Θεσσαλονίκης, η οποία αποτελείται από όλους τους Δήμους και Κοινότητες του υπολοίπου του Νομού Θεσσαλονίκης.

iv. Δεδομένα πηγές ανάλυσης

Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα εργασία αφορούν στα εκλογικά αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών από το 2004 μέχρι και το 2012. Πρόκειται για πέντε (5) εκλογικές αναμετρήσεις. Για τις εκλογές της 7ης Μαρτίου 2004, της 16ης Σεπτεμβρίου 2007, της 4ης Οκτωβρίου 2009, της 6ης Μαΐου και 17ης Ιουνίου 2012.

Για δύο λόγους επελέγησαν τα αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών και όχι των εκλογών για το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, ή των τοπικών εκλογών (δημοτικών ή περιφερειακών) στην παρούσα μελέτη. Πρώτον διότι οι εκλογές για το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο επαναλαμβάνονται με μικρότερη συχνότητα (κάθε πέντε χρόνια) και

έχουν άλλο διακύβευμα και δεύτερον διότι στις τοπικές εκλογές δεν υπάρχει σαφής πολιτική ταύτιση των υποψηφίων με κόμματα ή πολιτικούς χώρους, ενώ και η προσωπικότητα των υποψηφίων είναι πολλές φορές ικανή να επηρεάσει τις τοπικές κοινωνίες και να διαφοροποιήσει το εκλογικό αποτέλεσμα. Ως εκ τούτου τα αποτελέσματα των εθνικών εκλογών μπορούν να παρέχουν πιο σαφές πλαίσιο σύγκρισης.

Τα δεδομένα που αρχικά μας δόθηκαν ήταν τα αναλυτικά αποτελέσματα των ψήφων ανά εκλογικό τμήμα σε κάθε δήμο της χώρας και αφορούσαν στις ψήφους που καταμετρήθηκαν και καταχωρίστηκαν την βάση δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών μετά την καταμέτρηση των ψήφων την ημέρα των εκλογών.

Αυτά είναι αποτελέσματα που έχει το Υπουργείο Εσωτερικών αλλά δεν ταυτίζονται απόλυτα με τα αποτελέσματα των Πρωτοδικείων. Οι διαφορές είναι ελάχιστες και άνευ ουσίας για τη δική μας ανάλυση καθώς ο μεγάλος όγκος των δεδομένων καθιστά τις διαφορές ασήμαντες.

Για την ανάλυση έγινε άθροιση των ψήφων από όλα τα εκλογικά τμήματα του κάθε δήμου και έτσι διαμορφώθηκαν πέντε αρχεία δεδομένων, ένα για κάθε εκλογική αναμέτρηση. Σε κάθε ένα αρχείο υπάρχουν εγγραφές από τους 1031 δήμους και κοινότητες της χώρας με τις ονομασίες που είχε αποδώσει η διοικητική διαίρεση του 1997 (Σχέδιο Καποδίστριας). Τα πέντε (5) αυτά αρχεία ομαδοποιήθηκαν σε ένα το οποίο αποτέλεσε και τη βάση δεδομένων που χρησιμοποιήσαμε στην παρούσα έρευνα.

Η νέα διοικητική διαίρεση της χώρας σε 325 δήμους μπορεί να υιοθετηθεί ως σημείο μελλοντικής ανάλυσης καθώς οι νέοι δήμοι έχουν προκύψει από συνένωση των 1031 παλαιότερων χωρίς να έχει γίνει ανακατανομή δημοτικών διαμερισμάτων για την δημιουργία νέων. Συνεπώς απλή άθροιση εγγραφών στη βάση δεδομένων μπορεί να δώσει μια νέα βάση για μέλλουσα χρήση, με σημείο αναφοράς την διοικητική διαίρεση που ισχύει σήμερα και προέβλεψε το Σχέδιο Καλλικράτης.

v. Τα εκλογικά αποτελέσματα στην περίοδο μελέτης

Στους πίνακες που ακολουθούν καταγράφονται τα εκλογικά αποτελέσματα όπως διαμορφώθηκαν την ημέρα των εκλογών καθώς και η κατανομή των βουλευτικών εδρών κατά την έναρξη κάθε κοινοβουλευτικής περιόδου.

Τα ποσοστά των κομμάτων αφορούν στα έγκυρα ψηφοδέλτια και όχι στο σύνολο των ψήφων των εκλογέων (δεν συνυπολογίζεται η Άκυρη ή η Λευκή ψήφος) ενώ η κατανομή των βουλευτικών εδρών έχει γίνει με τον ισχύοντα για κάθε εκλογική αναμέτρηση εκλογικό νόμο.

Ενδεχόμενες μεταβολές στη σύνθεση των κοινοβουλευτικών ομάδων κατά τη διάρκεια μιας κοινοβουλευτικής περιόδου, δεν έχουν καταγραφεί στον πίνακα.

Εκλογές 2004*

Κόμματα	Ποσοστό	Έδρες στο κοινοβούλιο
ΝΔ	45,36	166
ΠΑΣΟΚ	40,55	116
ΚΚΕ	5,9	12
ΣΥΡΙΖΑ	3,26	6
ΛΑΟΣ	2,19	
Άλλα κόμματα	2,74	

Εκλογές 2007*

Κόμματα	Ποσοστό	Έδρες στο κοινοβούλιο
ΝΔ	41,84	152
ΠΑΣΟΚ	38,1	102
ΚΚΕ	8,15	22
ΣΥΡΙΖΑ	5,04	14
ΛΑΟΣ	3,8	10
Άλλα κόμματα	3,07	

Εκλογές 2009*

Κόμματα	Ποσοστό	Έδρες στο κοινοβούλιο
ΝΔ	33,47	91
ΠΑΣΟΚ	43,92	160
ΚΚΕ	7,54	21
ΣΥΡΙΖΑ	4,6	13
ΛΑΟΣ	5,63	15
Άλλα κόμματα	4,84	

Εκλογές Μαΐου 2012*

Κόμματα	Ποσοστό	Έδρες στο κοινοβούλιο
ΝΔ	18,85	108
ΠΑΣΟΚ	13,18	41
ΚΚΕ	8,48	26
ΣΥΡΙΖΑ	16,78	52
Ανεξάρτητοι Έλληνες	10,61	33
Χρυσή Αυγή	6,97	21
Δημοκρατική Αριστερά	6,11	19
ΛΑΟΣ	2,9	
Άλλα κόμματα	16,12	

Εκλογές Ιουνίου 2012*

ΝΔ	29,66	129
ΠΑΣΟΚ	12,28	33
ΚΚΕ	4,5	12
ΣΥΡΙΖΑ	26,89	71
Ανεξάρτητοι Έλληνες	7,51	20
Χρυσή Αυγή	6,92	18
Δημοκρατική Αριστερά	6,25	17
ΛΑΟΣ	1,58	
Άλλα κόμματα	4,41	

*Πηγή δεδομένων: Υπουργείο Εσωτερικών

vi. Πολιτικά κόμματα

Τα πολιτικά κόμματα που μελετούμε στην παρούσα εργασία είναι η Νέα Δημοκρατία (ΝΔ), το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα (ΠΑΣΟΚ), το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (ΚΚΕ), ο Συνασπισμός της Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥΡΙΖΑ) και ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός (ΛΑΟΣ).

Νέα Δημοκρατία (ΝΔ)

Η Νέα Δημοκρατία ιδρύθηκε στις 4 Οκτωβρίου του 1974 από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή και εκφράζει τις ιδέες του Κοινωνικού Φιλελευθερισμού.

Μιας ανθρωποκεντρικής ιδεολογίας που έχει στο επίκεντρο της πολιτικής της θεωρίας την ανάπτυξη της προσωπικότητας του ανθρώπου, το ήθος της ευθύνης του, τις σχέσεις των ανθρώπων, τη συλλογική και την ατομική ταυτότητά τους.

Κατά την περίοδο μελέτης έχει αλλάξει ηγεσία. Στις εκλογές του 2004, του 2007 και του 2009 Πρόεδρος της ΝΔ ήταν ο κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής, ενώ στις εκλογές του 2012 ο κ. Αντώνης Σαμάρas (www.nd.gr).

Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα (ΠΑΣΟΚ)

Το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα (ΠΑ.ΣΟ.Κ.) ιδρύθηκε στις 3 Σεπτεμβρίου του 1974 από τον Ανδρέα Παπανδρέου. Είναι κόμμα μέλος της Σοσιαλιστικής Διεθνούς και του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος.

Με βάση την ιδρυτική του διακήρυξη, σκοπός της δράσης του ΠΑΣΟΚ ήταν να επιφέρει στη χώρα: Εθνική Ανεξαρτησία, Λαϊκή Κυριαρχία, Κοινωνική Απελευθέρωση και Δημοκρατική Διαδικασία. Ιδεολογικά εκφράζει το Σοσιαλισμό και κινείται στον χώρο της Κεντροαριστεράς.

Κατά την περίοδο μελέτης έχει αλλάξει ηγεσία. Στις εκλογές του 2004, του 2007 και του 2009 Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ ήταν ο κ. Γεώργιος Παπανδρέου, ενώ στις εκλογές του 2012 επικεφαλής του ΠΑΣΟΚ ήταν ο κ. Ευάγγελος Βενιζέλος (www.pasok.gr).

Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (ΚΚΕ)

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (ΚΚΕ) ιδρύθηκε το 1918, ως καρπός της ανάπτυξης του εργατικού κινήματος στη χώρα μας, κάτω και από την επίδραση της Μεγάλης Οκτωβριανής Σοσιαλιστικής Επανάστασης του 1917 στη Ρωσία.

Το ΚΚΕ είναι σταθερά προσηλωμένο στις θεμελιώδεις αρχές του μαρξισμού - λενινισμού και παρά τις πολιτικές κρίσεις που αντιμετώπισε ιδιαίτερα το 1968 και το 1991 – έχει κατορθώσει να εξασφαλίσει τη συνέχειά του, παρά την αποχώρηση μεγάλου μέρους των δυνάμεών του.

Το ΚΚΕ ανασυγκροτήθηκε οργανωτικά, ιδεολογικά, προγραμματικά σε όλη τη νέα περίοδο της ιστορίας του, στηριγμένο στα πέντε Συνέδρια που μεσολάβησαν από την κρίση του 1991.

Το ΚΚΕ κατά την περίοδο μελέτης δεν άλλαξε ηγεσία αλλά συμμετείχε σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις με επικεφαλής την Γενική Γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής κ. Αλέκα Παπαρήγα (www.kke.gr).

Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥΡΙΖΑ)

Ο Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥ.ΡΙΖ.Α.) ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2004 ως εκλογική συμμαχία αριστερών κομμάτων και οργανώσεων, μεγαλύτερη συνιστώσα των οποίων ήταν ο Συνασπισμός της Αριστεράς, των Κινήματων και της Οικολογίας (ΣΥΝ), που ιδρύθηκε το 1989, αρχικώς ως εκλογική συμμαχία του ΚΚΕ και της ΕΑΡ.

Το 1991 μετά την αποχώρηση του ΚΚΕ αποφασίστηκε η μετεξέλιξή του σε κόμμα. Το 2003 η ονομασία του κόμματος άλλαξε σε Συνασπισμός της Αριστεράς, των Κινήματων και της Οικολογίας. Το 2004 προσχώρησε στην εκλογική συμμαχία «Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς» (ΣΥΡΙΖΑ), της οποίας ήταν η μεγαλύτερη συνιστώσα. Τον Μάιο του 2012 ο ΣΥΡΙΖΑ υπέβαλε στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου ιδρυτική δήλωση ως ενιαίο κόμμα. Το 2013 ολοκλήρωσε την ενοποίησή του.

Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι πολιτικό κόμμα που επιδιώκει να συμπυκνώνει υπό τη σκοπιά του σοσιαλισμού του 21ου αιώνα τα αιτήματα και τις διεκδικήσεις των δυνάμεων της εργασίας και των καταπιεσμένων κοινωνικών κατηγοριών και να συμβάλει με όλες του τις δυνάμεις στην πραγματοποίησή τους. Επιδιώκει την κοινή δράση και

την πολιτική συμπαράταξη της Αριστεράς σε όλους τους χώρους και σε όλα τα επίπεδα, όπου και κινείται ιδεολογικά.

Κατά την περίοδο μελέτης έχει αλλάξει ηγεσία. Στις εκλογές του 2004 και 2007 συμμετείχε με επικεφαλής τον Πρόεδρό του κ. Αλέκο Αλαβάνο. Στις εκλογικές αναμετρήσεις του 2009 και του 2012 Πρόεδρος του ενιαίου πια ΣΥΡΙΖΑ είναι ο κ. Αλέξης Τσίπρας (www.syriza.gr).

Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός (ΛΑΟΣ)

Ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός (ΛΑ.Ο.Σ.) ιδρύθηκε το 2000 από τον κ. Γιώργο Καρατζαφέρη ο οποίος παραμένει Πρόεδρος του.

Ιδεολογικά εκφράζει το συντηρητισμό, τον φιλελευθερισμό, την χριστιανοδημοκρατία, τον πατριωτισμό, τον εθνικισμό και τον αντικομμουνισμό και κινείται στον χώρο της Δεξιάς. Κατά την περίοδο μελέτης δεν έχει αλλάξει ηγεσία (www.laos.gr).

vii. Η οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα

«Είναι η οικονομία, ανόητε» (*It's the economy stupid*) ήταν η φράση που ο James Carville επινόησε ως κεντρικό μήνυμα της επιτυχημένης προεκλογικής προεδρικής εκστρατείας του Μπιλ Κλίντον κατά του George HW Bush το 1992 στις ΗΠΑ. Η φράση αυτή αναδεικνύει τη σημασία της οικονομικής κατάστασης στις πολιτικές επιλογές των πολιτών, οι οποίοι λόγω της ύφεσης στην οικονομία κατά τη διακυβέρνηση του George HW Bush, απέσυραν την εμπιστοσύνη τους και προτίμησαν την αλλαγή στην προοπτική καλύτερων οικονομικών μεγεθών.

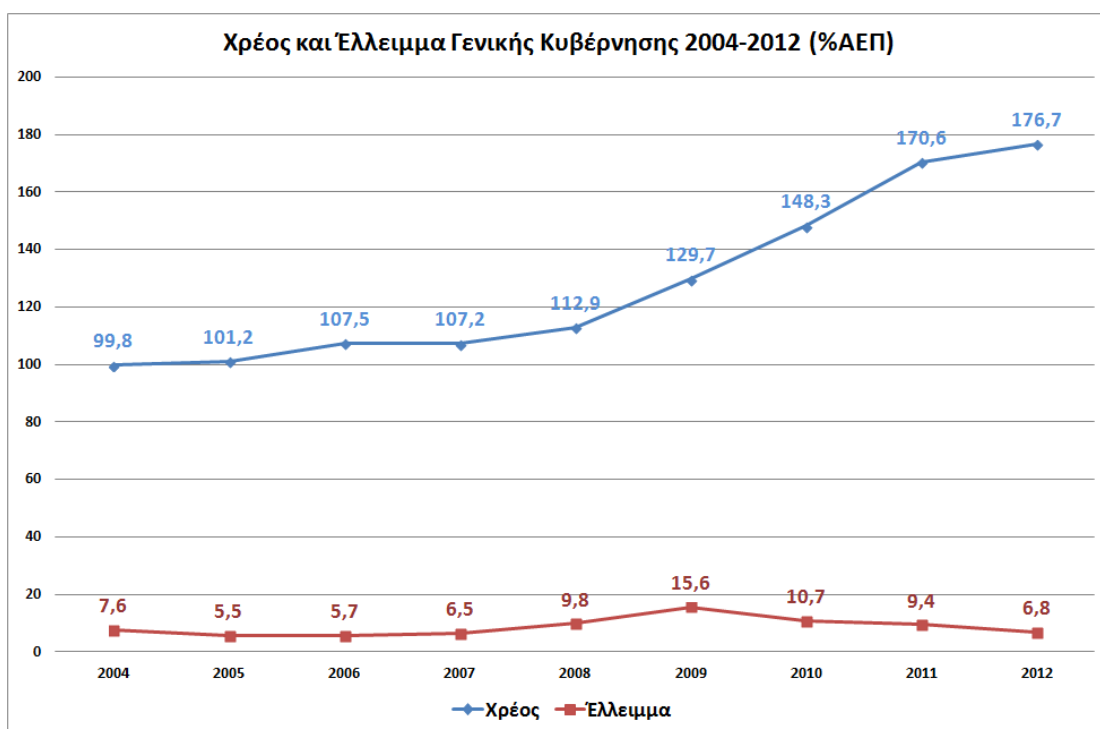
Όπως αναφέρει άλλωστε και ο Στόκερ, στην προσπάθειά του να ερμηνεύσει την πολιτική απογοήτευση των πολιτών, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η πολιτική ηγεσία, αν κριθεί ως αποτυχούσα στον οικονομικό τομέα, μπορεί να δει να απειλείται η θέση της στις εκλογές (Στόκερ, 2007:116).

Υπό αυτό το πρίσμα θεωρούμε αναγκαίο να αναφερθούμε στην οικονομική κατάσταση της χώρας κατά την περίοδο μελέτης.

Για να εκτιμήσουμε την οικονομική κατάσταση μιας χώρας θα πρέπει να κάνουμε ενδελεχή μελέτη των οικονομικών δεικτών. Πολλές φορές όμως για μια γενική εντύπωση αρκεί να παρατηρήσουμε ορισμένους δείκτες. Για να εκτιμήσουμε την πορεία της ελληνικής οικονομίας την περίοδο μελέτης επιλέξαμε να παρατηρήσουμε την πορεία τριών δεικτών. Του δημοσίου χρέους, του ελλείμματος και της ανεργίας.

Με τον όρο δημόσιο χρέος αναφερόμαστε στο σύνολο των οφειλών σε χρηματικές μονάδες του δημόσιου τομέα. Στις περιπτώσεις εκείνες όπου ο κρατικός προϋπολογισμός παρουσιάζει έλλειμμα το δημόσιο χρέος αυξάνεται ενώ όταν συμβαίνει το αντίστροφο, στην περίπτωση της Ελλάδας πράγμα σπάνιο, το δημόσιο χρέος μειώνεται κατά το ποσό του πλεονάσματος. Όταν αναφερόμαστε στο χρέος μια χώρας στο εθνικό δηλαδή ή δημόσιο χρέος αναφερόμαστε στην συνολική ποσότητα των ομολογιών του δημοσίου (Dornbusch & Fisher, 1993:725).

Όταν όμως ερευνούμε τα οικονομικά μεγέθη δεν στεκόμαστε στο ύψος του δημοσίου χρέους αλλά στην εξέλιξη του λόγου Δημόσιο Χρέος/ΑΕΠ. Ο λόγος για τον οποίο συμβαίνει κάτι τέτοιο είναι διότι «το ΑΕΠ είναι ένα μέτρο του μεγέθους της οικονομίας και επομένως ο λόγος Δημόσιο Χρέος/ΑΕΠ είναι ένα μέτρο του ύψους του χρέους σε σχέση με το μέγεθος της οικονομίας» (Dornbusch & Fisher, 1993: 749).

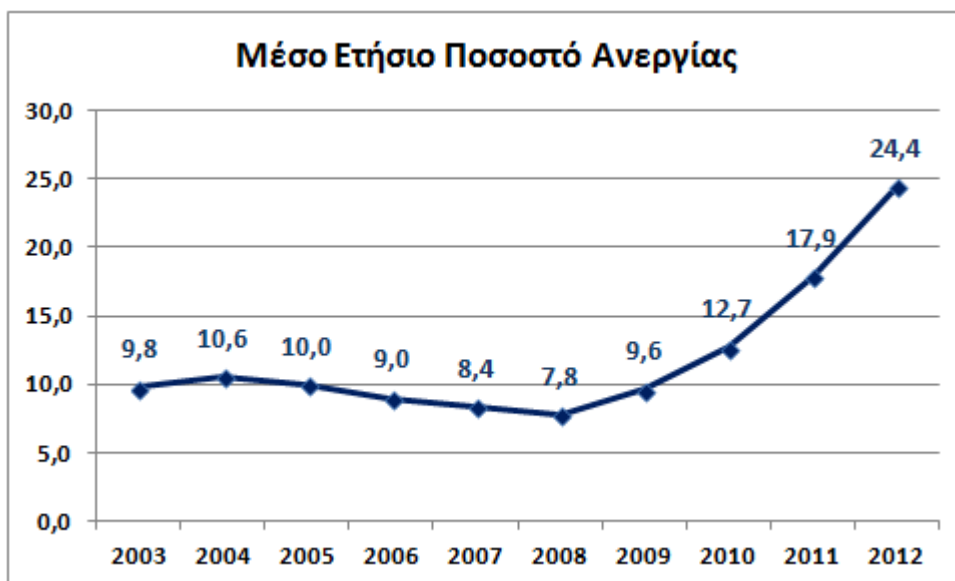

Πηγή: EUROSTAT

Για την περίοδο μελέτης δηλαδή από το 2004 έως το 2012 παρατηρούμε αύξηση του δημοσίου χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ και ιδιαίτερος δε από το 2009 και μετά, όπου αν χρησιμοποιούσαμε τη λέξη «εκτόξευση» του δημοσίου χρέους ως ποσοστού του ΑΕΠ δεν θα αγγίζαμε την υπερβολή.

Το χρέος και το έλλειμμα είναι μακροοικονομικά μεγέθη που λίγο απασχολούν τους πολίτες καθώς πολλές φορές δεν είναι και σε θέση να τα αντιληφθούν. Η συρρίκνωση του ΑΕΠ όμως, του συνόλου δηλαδή των αγαθών και των υπηρεσιών που παράγονται σε μια χώρα σε ένα χρόνο (Roskin et al, 2008:84) έχει σαφή

επιρροή στη ζωή των πολιτών οι οποίοι νιώθουν την συνακόλουθη συρρίκνωση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ που με τη σειρά της συμπαρασύρει και την ανεργία. Τον αριθμό δηλαδή των ανέργων ως ποσοστού στο σύνολο του εργατικού δυναμικού.

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού

Στην Ελλάδα ιδιαίτερα από το 2009 και μετά παρατηρούμε θηριώδη αύξηση της ανεργίας με σταδιακό τριπλασιασμό της από την αρχή έως το τέλος της περιόδου μελέτης. Αυτός ο δείκτης είναι πολύ σημαντικός για την ερμηνεία της εκλογικής συμπεριφοράς.

Η σχέση ελλείμματος και χρέους είναι μεγέθη μακροοικονομικά, ο δείκτης ανεργίας όμως μπορεί να είναι και μικροοικονομικό μέγεθος καθώς αφορά στον τρόπο με τον οποίο η απόφαση του ατόμου ή του νοικοκυριού μπορεί να επηρεάζει την αγορά και την οικονομία.

5. Αναλύσεις - Αποτελέσματα

Όπως περιγράψαμε προηγουμένως στόχος της εργασίας είναι να διαπιστώσει και να καταγράψει την ύπαρξη χωρικού εκλογικού μοντέλου στην Ελλάδα την περίοδο 2004-2012. Η παρούσα εργασία εντάσσεται στη χωρική γεωγραφία και αντικείμενό της είναι να εντοπίσει χωρικές διαστάσεις της εκλογικής προτίμησης (voting patterns).

Στη διάθεσή μας είχαμε τα εκλογικά αποτελέσματα (ως ποσοστό επί των εγκύρων ψηφοδελτίων) των πέντε εκλογικών αναμετρήσεων, που περιλαμβάνονται στην περίοδο μελέτης ανά δήμο σε όλη την επικράτεια.

Οι αναλύσεις που θα μπορούσαν να γίνουν είναι σίγουρα πολλές. Εμείς επιλέξαμε να ασχοληθούμε με την ανάλυση κατά συστάδες (Cluster Analysis), τη δημιουργία χαρτών LISA προκειμένου να υπολογίσουμε τον συντελεστή χωρικής αυτοσυσχέτισης Moran's I, την δημιουργία εκλογικών τριγώνων αλλά και τον υπολογισμό του Συντελεστή Συμμετοχής (LQ).

Οι συντελεστές χωρικής αυτοσυσχέτισης Moran's I και Συμμετοχής (LQ) έχουν ισχυρό το χωρικό στοιχείο. Αν και δεν χρησιμοποιούνται συχνά σε εκλογικά δεδομένα θεωρούμε πως θα μπορούσαν να εκφράσουν επαρκώς διαφοροποιήσεις που μπορεί να σχετίζονται με το χώρο.

Ο συντελεστής χωρικής αυτοσυσχέτισης Moran's I συγκρίνει μια χωρική μονάδα με τις γειτονικές της ενώ ο Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) αντιμετωπίζει κάθε χωρική μονάδα ανεξάρτητα (Brown & Chung, 2006:131).

i. K – means

Η ανάλυση κατά συστάδες (Cluster Analysis) είναι μια στατιστική μέθοδος που σκοπό έχει να κατατάξει σε ομάδες τις υπάρχουσες παρατηρήσεις χρησιμοποιώντας την πληροφορία που υπάρχει σε κάποιες μεταβλητές.

Μπορεί να πει κανείς πως εξετάζοντας πόσο όμοιες είναι κάποιες παρατηρήσεις ως προς κάποιον αριθμό μεταβλητών η μέθοδος τείνει να δημιουργεί ομάδες από παρατηρήσεις που μοιάζουν μεταξύ τους.

Μια επιτυχημένη ανάλυση θα πρέπει να καταλήξει σε ομάδες για τις οποίες οι παρατηρήσεις μέσα σε κάθε ομάδα να είναι όσο γίνεται πιο ομοιογενείς αλλά και παρατηρήσεις διαφορετικών ομάδων να διαφέρουν όσο γίνεται περισσότερο.

Μια πολύ βασική έννοια για την ανάλυση κατά συστάδες, αλλά όχι μόνο, είναι οι έννοιες της απόστασης και της ομοιότητας. Συνήθως παρατηρήσεις που είναι

όμοιες θα έχουν μεγάλη ομοιότητα και μικρή απόσταση. Οι έννοιες αυτές είναι πολύ χρήσιμες καθώς μας επιτρέπουν να μετρήσουμε πόσο μοιάζουν οι παρατηρήσεις μεταξύ τους και επομένως να τις τοποθετήσουμε στην ίδια ομάδα.

Σε μία ανάλυση κατά συστάδες μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τη μέθοδο K-Means ή την ιεραρχική ανάλυση (hierarchical clustering). Στην πρώτη ο αριθμός των ομάδων μπορεί να είναι γνωστός από πριν (K-Means) ή αλλιώς τον επιλέγουμε αφού δούμε τα αποτελέσματα του hierarchical clustering.

Στα δεδομένα μας χρησιμοποιήσαμε τη μέθοδο K-Means. Η μέθοδος K-means δουλεύει ικανοποιητικά στα μεγάλα δείγματα και δημιουργεί ομάδες παραπλήσιου μεγέθους. Έχοντας επιλέξει εκ των προτέρων τον αριθμό των ομάδων που θα προκύψουν, πέντε (5) στην παρούσα περίπτωση, η μέθοδος δουλεύει επαναληπτικά. Χρησιμοποιεί την έννοια του κέντρου της ομάδας: βαρύκεντρο (centroid) και στη συνέχεια κατατάσσει τις παρατηρήσεις ανάλογα με την απόσταση τους από τα κέντρα όλων των ομάδων. Το κέντρο της ομάδας δεν είναι τίποτα άλλο από τη μέση τιμή για κάθε μεταβλητή όλων των παρατηρήσεων της ομάδας.

Στην παρούσα εργασία χρησιμοποιήθηκε η τεχνική K-means (για $k=5$ ομάδες) με σκοπό να ομαδοποιηθούν οι τιμές των εκλογικών αποτελεσμάτων για τα κόμματα ΠΑΣΟΚ, ΝΔ, και ΚΚΕ. Έτσι δημιουργήθηκαν 5 κλάσεις, για κάθε εκλογική περίοδο. Κάθε κλάση χαρακτηρίζεται από το βαρύκεντρο των τιμών της που είναι οι τιμές που βλέπουμε στο υπόμνημα του χάρτη λ.χ. στις εκλογές του 2004 έχουμε: 1.54-36-3, 2.33-55-3, 3.42-47-3, 4.37-41-7 και 5.40-41-9. Το υπόμνημα ερμηνεύεται ως εξής: η πρώτη κλάση έχει βαρύκεντρο ΠΑΣΟΚ=54, ΝΔ=36 και ΚΚΕ=3. Η 2η κλάση έχει ΠΑΣΟΚ =33, ΝΔ=55 και ΚΚΕ=3 κ.ο.κ..

Θα αναμέναμε ότι η κλάση που έχει υψηλές τιμές σε ΠΑΣΟΚ, ΝΔ και ΚΚΕ την μια χρονιά θα είναι η ίδια και την επόμενη κάτι το οποίο δεν ισχύει στην Ελλάδα.

Έτσι δημιουργήθηκε το Διάγραμμα 2 που βλέπουμε παρακάτω για να γίνονται ορατές οι μεταβολές στις κλάσεις (στις τιμές των ποσοστών των κομμάτων).

Για παράδειγμα στις εκλογές του 2004 στην 1η κλάση το ποσοστό του ΠΑΣΟΚ είναι 54, στις εκλογές του 2007 στην 1η κλάση το ποσοστό του ΠΑΣΟΚ είναι 54, στις εκλογές του 2009 στην 1η κλάση το ποσοστό του ΠΑΣΟΚ είναι 61, στις εκλογές του Μαΐου 2012 και στην 1η κλάση το ποσοστό του ΠΑΣΟΚ είναι 10 ενώ στις εκλογές του Ιουνίου 2012 στην 1η κλάση το ποσοστό του ΠΑΣΟΚ είναι 14.

Παρατηρώντας τους χάρτες που προέκυψαν από την ανάλυση κατά συστάδες (Διάγραμμα 1) μπορούμε να πούμε ότι στις εκλογές του 2004 τα δυνατά σημεία της ΝΔ ήταν στην Κεντρική Μακεδονία και τη νότια Πελοπόννησο (Λακωνία, Μεσσηνία) και του ΠΑΣΟΚ στην Κρήτη και το Νότιο Αιγαίο, καθώς και στην Αχαΐα και την Ηλεία. Εικόνα που φαίνεται να επαναλαμβάνεται στις εκλογές του 2009.

Η εκλογική αναμέτρηση του 2007 δε μπορούμε να ισχυριστούμε ότι εμφανίζει ανάλογα χαρακτηριστικά. Τέλος οι αναμετρήσεις του 2012 αναδεικνύουν ένα εντελώς διαφορετικό τοπίο.

Γενικά μιλώντας στις εκλογές του 2004 και 2009 παρατηρούμε μια τάση τοπικών εκλογικών συμπεριφορών έχοντας σχετικά ισορροπημένες κλάσεις για το ΠΑΣΟΚ και τη ΝΔ με σημαντική ύπαρξη περιφερειακών διαφορών.

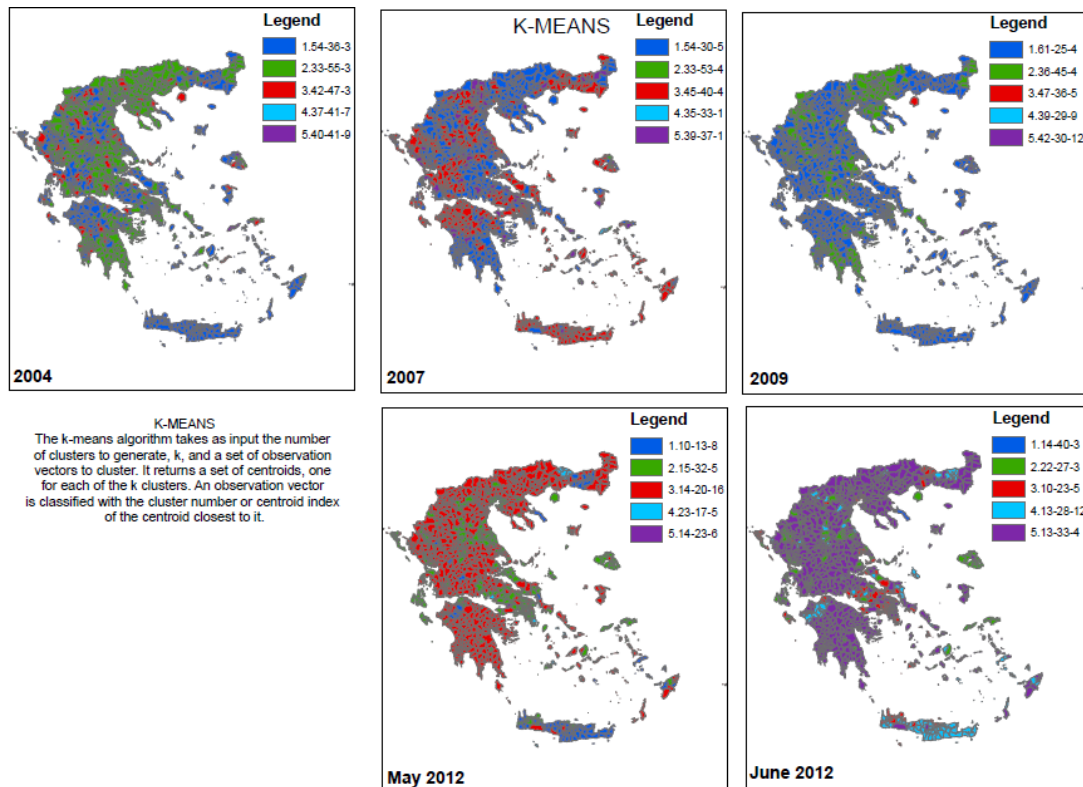
Χωρική ομοιογένεια δεν θα λέγαμε ότι υπάρχει στο χρόνο όσον αφορά στα κόμματα αλλά μπορούμε να την διακρίνουμε όσον αφορά στους ιδεολογικούς χώρους (Αριστερά - Δεξιά). Το βέβαιο είναι ότι η γεωγραφική διάσταση δεν θα πρέπει να παραμελείται στις αναλύσεις (Tariador & Mezo, 2009:327).

Σε σχέση με τη μεθοδολογία θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι στα εκλογικά αποτελέσματα τα ποσοστά των κομμάτων που αναλύονται είναι πάντα άνω του 3%, καθώς αυτό είναι το κατώτατο όριο εισόδου στη Βουλή.

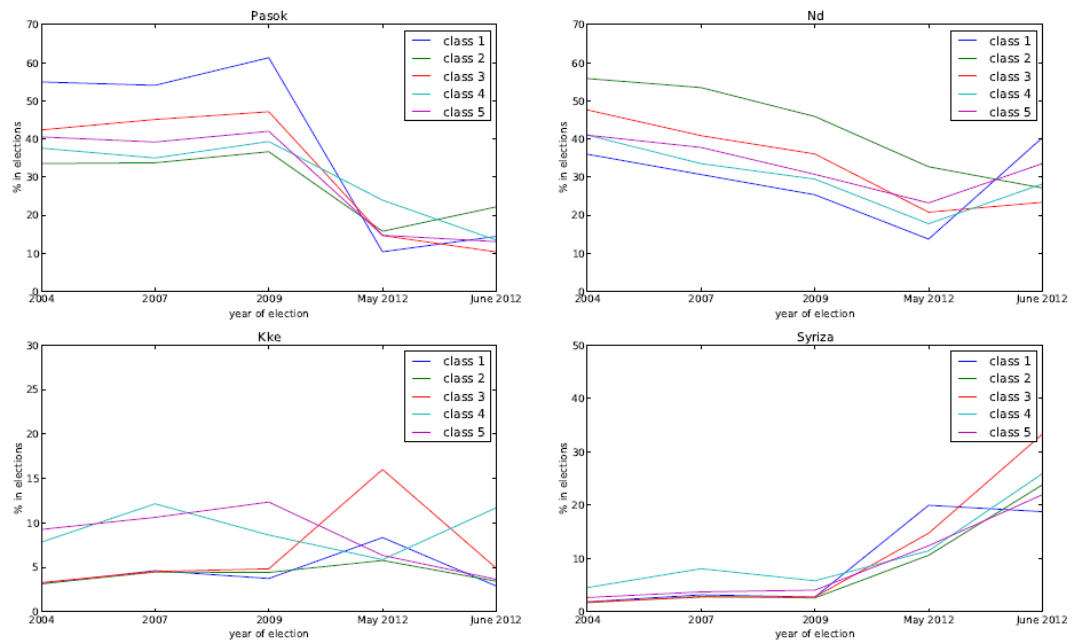
Λόγω του διπολικού, δικομματικού συστήματος που ισχύει ο μεγάλος όγκος των ψήφων και άρα ποσοστών κατανέμονται μεταξύ των δύο μεγάλων κομμάτων – πόλων. Δεδομένου ότι η εκλογική διαδικασία είναι δυναμική δε μπορούμε να αναμένουμε κλάσεις – συστάδες – clusters με παρόμοιες τιμές ανά εκλογική αναμέτρηση.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε ότι ο αριθμός των συστάδων δεν επελέγη με κάποια συλλογιστική. Απλώς ο αριθμός των πέντε (5) συστάδων κάλυψε με τον πιο ικανοποιητικό τρόπο την εικόνα που περιμέναμε για τους σκοπούς της παρούσας εργασίας. Άλλωστε έγιναν διακριτές αναλύσεις για κάθε εκλογική αναμέτρηση, ως εκ τούτου δεν υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ των κλάσεων στις διάφορες χρονιές.

Διάγραμμα 1: Cluster Analysis

Διάγραμμα 2: Cluster Analysis – απεικόνιση ποσοτών συστάδων

ii. LISA (Local Indicators of Spatial Autocorrelation) maps

Ένας τρόπος για να διερευνήσουμε τη γεωγραφία της εκλογικής συμπεριφοράς και την ενδεχόμενη ύπαρξη κάποιου χωρικού προτύπου (pattern) στην ψήφο των πολιτών είναι να παρατηρήσουμε την χωρική διάσταση του συνόλου των δεδομένων.

Μετά την τυποποίηση των μεταβλητών, μπορούμε να διερευνήσουμε το βαθμό στον οποίο το ποσοστό των ψήφων κάθε πολιτικού κόμματος σε κάθε δήμο συσχετίζεται με το ποσοστό του ίδιου πολιτικού κόμματος σε όμορους δήμους (Cutts & Weber, 2010:740).

Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκαν οι χάρτες LISA για όλα τα πολιτικά κόμματα στα οποία εστιάζουμε και στις πέντε εκλογικές αναμετρήσεις που εξετάζουμε. Υπολογίστηκε έτσι ο συντελεστής χωρικής αυτοσυσχέτισης Moran's I που βοηθά στον εντοπισμό των τοπικών συστάδων, αν υπάρχουν, και στην ερμηνεία του χωρικού προτύπου.

Ο τοπικός συντελεστής χωρικής αυτοσυσχέτισης Moran's I μέτρα το βαθμό γραμμικής συσχέτισης μεταξύ ενός διανύσματος των παρατηρούμενων τιμών και του σταθμισμένου μέσου όρου των γειτονικών τιμών (Kim et al., 2003: 746).

Ο τοπικός συντελεστής χωρικής αυτοσυσχέτισης αναδεικνύει τις μικροπεριφέρειες οι οποίες ασκούν σημαντική επίδραση στη διαμόρφωση της χωρικής αυτοσυσχέτισης. Κατά συνέπεια ο τοπικός συντελεστής χωρικής αυτοσυσχέτισης προσδιορίζει το χωρικό πρότυπο αποτελεσματικότητας, μέσω του εντοπισμού των τοπικών χωρικών συστάδων. Τοπικές χωρικές συστάδες εννοούνται εκείνα τα σύνολα μικροπεριφερειών για τα οποία το LMI_j είναι σημαντικό. Η ερμηνεία του χωρικού προτύπου προκύπτει από την ερμηνεία του συντελεστή χωρικής αυτοσυσχέτισης Moran-I. Θετικές τιμές σημαίνουν ότι οι μικροπεριφέρειες (εν προκειμένω οι δήμοι) είτε σχηματίζουν σχετικά ομοιογενείς τοπικές συστάδες, είτε υπάρχουν τοπικοί πόλοι. Αρνητικές τιμές του συντελεστή είναι αποτέλεσμα της ετερογένειας του χώρου, δηλαδή μικροπεριφέρειες με υψηλές τιμές συνορεύουν με μικροπεριφέρειες με χαμηλές τιμές. Έτσι, οι μικροπεριφέρειες με τη μεγαλύτερη συμβολή στη διαμόρφωση του Moran-I είναι εκείνες στις οποίες ο LMI_j διαφέρει πολύ από τον μέσο όλων των LMI_j που είναι ο συντελεστής χωρικής αυτοσυσχέτισης Moran-I. Η μέτρηση της απόστασης από τον μέσο γίνεται με τα συνήθη μέτρα περιγραφικής στατιστικής, όπως ποσοστημόρια ή αποστάσεις μίας ή δύο διακυμάνσεων (Καραγάνης, 2004: 113).

Με την τυποποίηση των μεταβλητών που περιγράψαμε, τα δεδομένα εκφράζονται ως τυπικές αποκλίσεις από τον μέσο όρο (Cutts & Weber, 2010: 740)

που στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι το εκλογικό ποσοστό του κάθε κόμματος στην ελληνική επικράτεια, διαφορετικό βεβαίως για κάθε εκλογική αναμέτρηση.

Πιο συγκεκριμένα, οι τιμές του συντελεστή Moran-I μπορεί να κατηγοριοποιηθούν σε τέσσερις (4) πιθανές κατηγορίες τύπων χωροχρονικής συσχέτισης⁵:

- **HH: high – high:** περιοχές με τιμές ποσοστών κόμματος υψηλότερες από το ποσοστό στην επικράτεια
- **HL: high – low:** περιοχές με τιμές ποσοστών κόμματος υψηλότερες από το ποσοστό στην επικράτεια και όμορες περιοχές με τιμές ποσοστών κόμματος χαμηλότερες από το ποσοστό στην επικράτεια
- **LH: low – high:** περιοχές με τιμές ποσοστών κόμματος χαμηλότερες από το ποσοστό στην επικράτεια και όμορες περιοχές με τιμές ποσοστών κόμματος υψηλότερες από το ποσοστό στην επικράτεια
- **LL: low – low:** περιοχές με τιμές ποσοστών κόμματος χαμηλότερες από το ποσοστό στην επικράτεια.

Ο Συντελεστής Moran's I υπολογίστηκε με τη χρήση του προγράμματος ArcGIS με τον ακόλουθο τύπο:

$$I_i = \frac{x_i - \bar{X}}{S_i^2} \sum_{j=1, j \neq i}^n w_{i,j} (x_j - \bar{X})$$

όπου x_i είναι η τιμή του X στο σημείο i, \bar{X} είναι η μέση τιμή του X,

w_{ij} οι συντελεστές βαρύτητας και το S_i^2 δίνεται από τη σχέση:

$$S_i^2 = \frac{\sum_{j=1, j \neq i}^n (x_j - \bar{X})^2}{n - 1} - \bar{X}^2$$

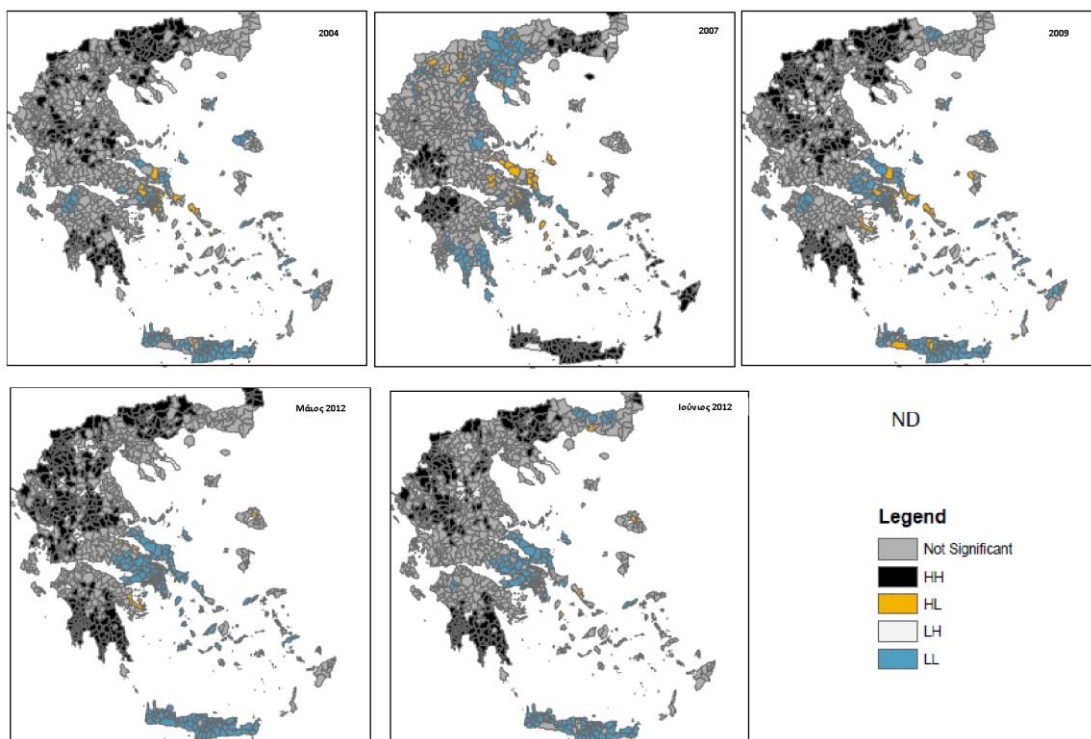
⁵ Το πρόγραμμα ArcGIS που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό των μεγεθών της εργασίας υπολογίζει με επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας 0.05.

Η χαρτογράφηση και σύγκριση των τιμών των LISA maps και των τιμών του συντελεστή Moran-I μεταξύ των εκλογών μας επιτρέπει να εντοπίσουμε δήμους ή περιοχές με χωροχρονική συσχέτιση ή όχι. Αυτό είναι κάτι που θα μπορούσε να φανεί αρκετά χρήσιμο και κατά τον υπολογισμό της ροής ή διαρροής των ψηφοφόρων μεταξύ των κομμάτων.

Συνάμα η εις βάθος χωρική ανάλυση των δεδομένων μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αξιολογηθεί κατά πόσον υπάρχει ή όχι χωρική εξάρτηση μέσα σε ένα σύνολο δεδομένων και να εντοπίσει τομείς όπου η χωρική εξάρτηση είναι σχετικά ομοιόμορφη και μπορεί να ερμηνευθεί (Shin et al, 2007: 294).

ΝΔ

Διάγραμμα 3: Χάρτης LISA για τη ΝΔ

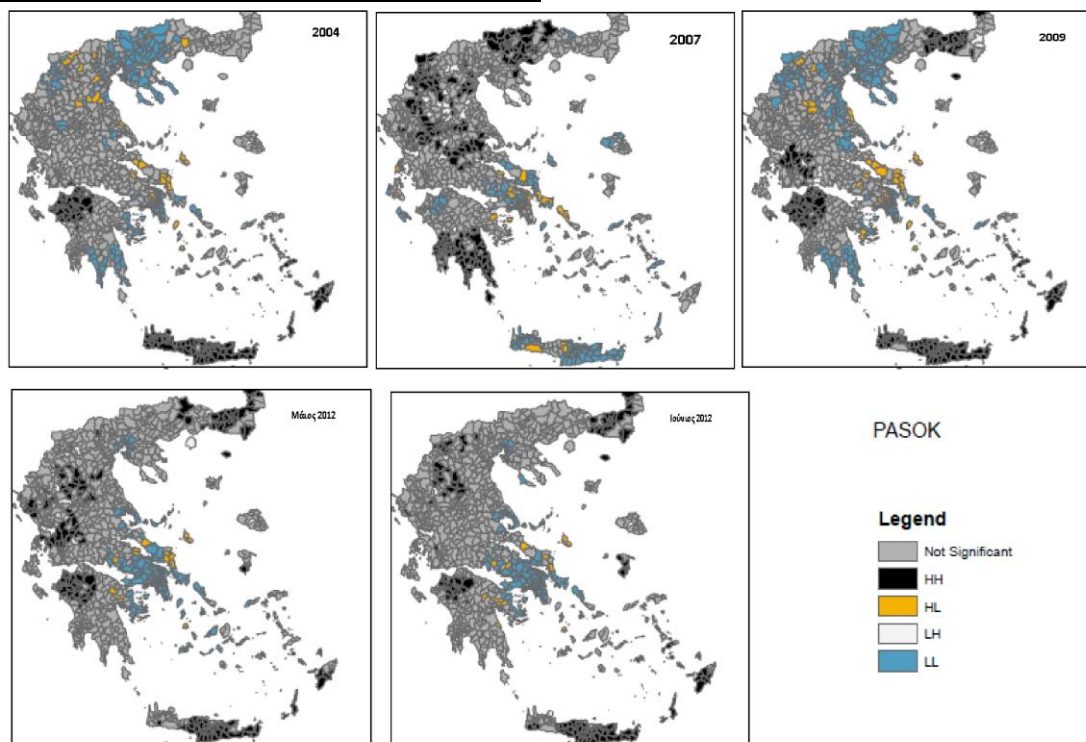
Στις τέσσερις από τις πέντε εκλογικές αναμετρήσεις που μελετούμε η ΝΔ ήταν πρώτο κόμμα. Παρά την ήττα στις εκλογές του 2009 τα ποσοστά της δεν υποχώρησαν σημαντικά όπως συνέβη στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις του 2012 που ήταν μεν πρώτο κόμμα αν και «λαβωμένη» πολιτικά.

Σημαντικές περιοχές με υψηλά ποσοστά υποστήριξης (περιοχές με μαύρο χρώμα) βρίσκονται για τις εκλογικές αναμετρήσεις του 2004, 2009 και 2012 στην Κεντρική Μακεδονία και στη Νότια Πελοπόννησο (Μεσσηνία, Λακωνία). Διαφορετική αν και εντυπωσιακή είναι η εικόνα το 2007 όπου τα σημαντικά υψηλά ποσοστά της ΝΔ βρίσκονται στην Δυτική Ελλάδα (περιοχή που επλήγη από πυρκαγιές με πολλά ανθρώπινα θύματα) και την Κρήτη περιοχή που παραδοσιακά οι ψηφοφόροι στηρίζουν κεντροαριστερές ιδεολογίας κόμματα.

Στην άλλη όχθη παρατηρούμε τις περιοχές με στατιστικά σημαντικά χαμηλά ποσοστά επιρροής της ΝΔ (περιοχές με μπλε χρώμα) και τις εντοπίζουμε στην Κρήτη (με εξαίρεση το 2007 όπως προαναφέραμε) και σε κάποια σημεία της Αττικής (κυρίως στην Ανατολική πλευρά).

ΠΑΣΟΚ

Διάγραμμα 4: Χάρτης LISA για το ΠΑΣΟΚ

Μόνον σε μία από τις πέντε εκλογικές αναμετρήσεις που εξετάζουμε, το ΠΑΣΟΚ έκοψε πρώτο το νήμα και αναδείχθηκε πρώτο στις προτιμήσεις των πολιτών. Παρά την νίκη του όμως στις εκλογές του 2009 τα ποσοστά του κατακρημνίστηκαν στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις που ακολούθησαν το 2012 στις οποίες το ΠΑΣΟΚ φαίνεται να απώλεσε οριστικά την υψηλή επιρροή που είχε στους ψηφοφόρους και αναδιπλώθηκε σε χαμηλά διψήφια ποσοστά.

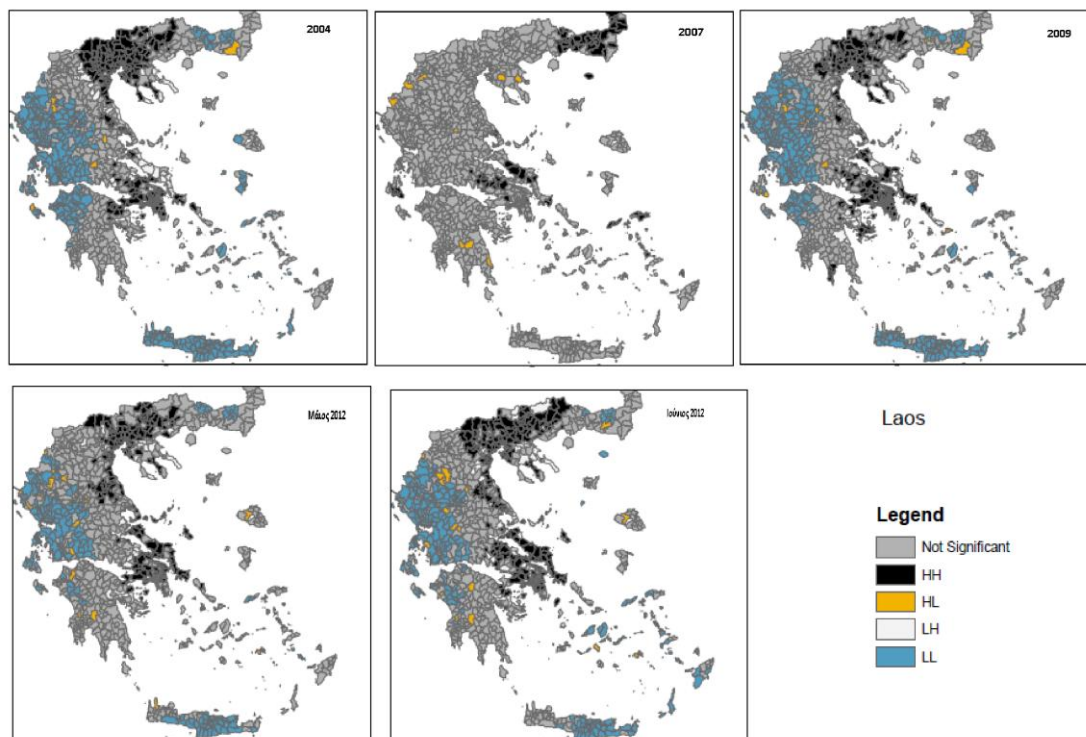
Σημαντικές περιοχές με υψηλά ποσοστά υποστήριξης (περιοχές με μαύρο χρώμα) βρίσκονται για τις εκλογικές αναμετρήσεις του 2004, του 2009 και των αναμετρήσεων του 2012 στην Δυτική Ελλάδα (κυρίως Αχαΐα), την Κρήτη και το Νότιο Αιγαίο, με την εικόνα να εμπλουτίζεται με περιοχές της Θράκης από το 2009 και μετά.

Όσον αφορά στα χαμηλά ποσοστά επιρροής του ΠΑΣΟΚ (περιοχές με μπλε χρώμα) η εικόνα του 2004 είναι παρόμοια με εκείνη του 2009 όπου η Λακωνία, η Ανατολική Αττική και η Κεντρική Μακεδονία καταγράφουν τις περιοχές με τα χαμηλότερα ποσοστά.

Στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις του 2012 θύλακες αμφισβήτησης και χαμηλής εκλογικής απόδοσης για το ΠΑΣΟΚ εντοπίζονται σε περιοχές της Θεσσαλονίκης, της Μαγνησίας, της Αττικής, της Εύβοιας, της Αργολίδας και των Κυκλάδων.

ΛΑΟΣ

Διάγραμμα 5: Χάρτης LISA για το ΛΑΟΣ

Ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός (ΛΑ.Ο.Σ.) είναι το νεότερο κόμμα από όσα μελετούμε στην παρούσα εργασία και φαίνεται πως μάλλον είναι και ο διάττων αστέρας της υπό μελέτης περιόδου. Νεοσύστατο κόμμα, καθώς ιδρύθηκε το έτος 2000, κατάφερε να κατακτήσει το αναγκαίο ελάχιστο 3,0% και να εισέλθει στο ελληνικό κοινοβούλιο το 2007, ενώ διατήρησε τη θέση του και στις εκλογές του 2009. Στις εκλογές του 2012 δεν κατάφερε να κατακτήσει το 3,0% ψήφων.

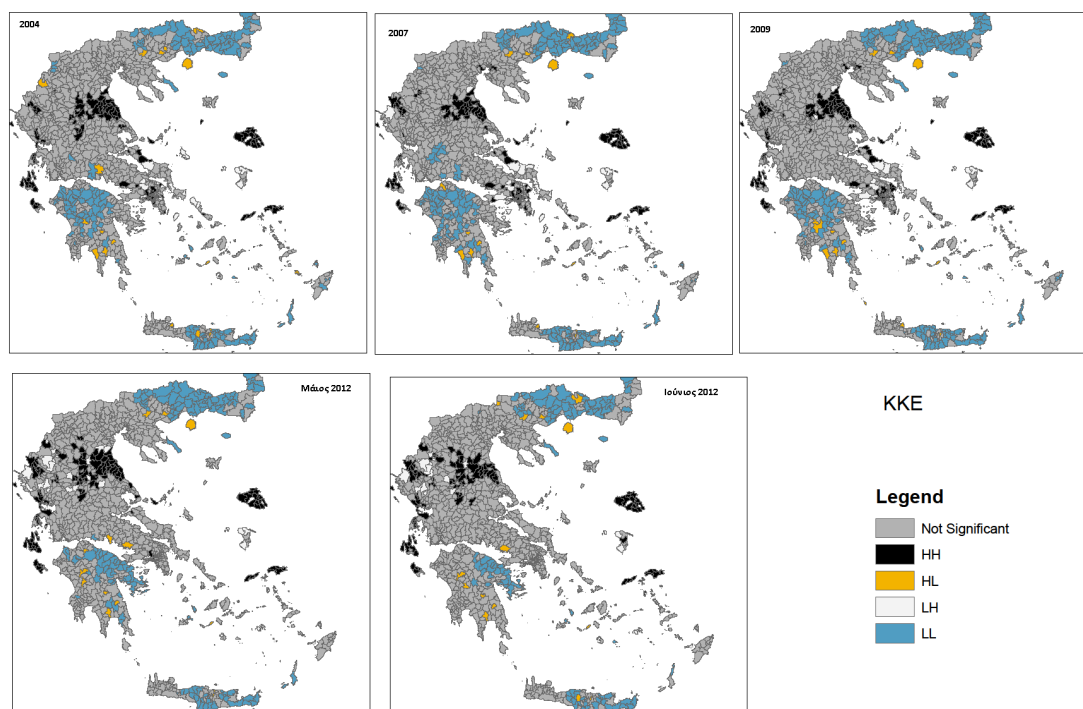
Στατιστικά σημαντικές περιοχές με υψηλά ποσοστά υποστήριξης (περιοχές με μαύρο χρώμα) βρίσκονται στην Κεντρική Μακεδονία, τη Θεσσαλία, την Αττική και την Εύβοια σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις με εξαίρεση την αναμέτρηση του 2007 όπου το pattern δε φαίνεται να ισχύει.

Αντιθέτως οι περιοχές με στατιστικά σημαντικά χαμηλά ποσοστά επιρροής του ΛΑΟΣ (περιοχές με μπλε χρώμα) βρίσκονται στην Κρήτη, την Δυτική Ελλάδα, την Ήπειρο και στα βόρεια του νομού Ροδόπης.

Οι εκλογές του 2009 φαίνεται να παρουσιάζουν διαφορετική ποσοστιαία σύνθεση για τον ΛΑΟΣ καθώς με εξαίρεση κάποιες περιοχές με υψηλά ποσοστά Θράκη, Εύβοια, Βοιωτία, Σάμος και Κεφαλλονιά οι υπόλοιπες περιοχές δεν παρουσιάζουν κάποια στατιστικά σημαντική εικόνα παρά το γεγονός ότι σε σχέση με την εκλογική αναμέτρηση του 2007 αύξησε κατά 1,5 φορά τα ποσοστά του (από 3,8% σε 5,63%).

ΚΚΕ

Διάγραμμα 6: Χάρτης LISA για το ΚΚΕ

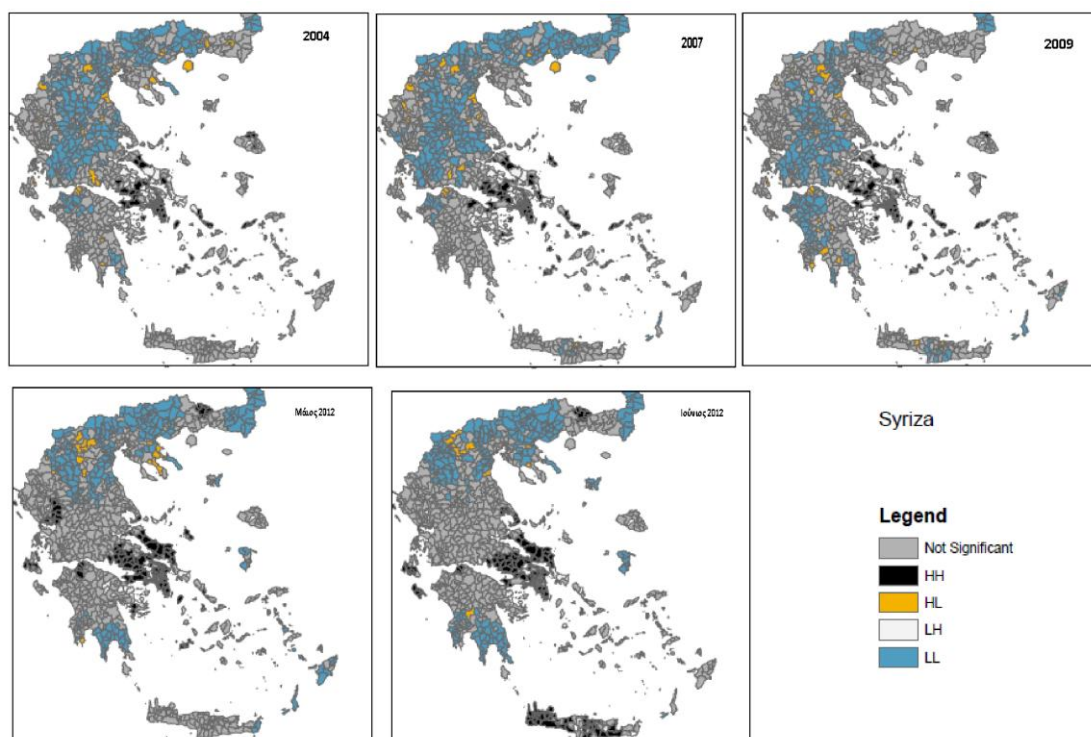

Στατιστικά σημαντικές περιοχές με υψηλά ποσοστά υποστήριξης (περιοχές με μαύρο χρώμα) βρίσκονται στη Θεσσαλία, τα Ιόνια Νησιά, το Βόρειο Αιγαίο (Λέσβος, Σάμος) και στην περιοχή της Ηπείρου από το 2004 έως και την εκλογική αναμέτρηση του Μαΐου 2012 και στην Αττική από το 2004 έως και το 2009.

Στον αντίποδα οι περιοχές με στατιστικά σημαντικά χαμηλά ποσοστά επιρροής του ΚΚΕ (περιοχές με μπλε χρώμα) βρίσκονται στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, και στην Κρήτη, καθ' όλη την περίοδο μελέτης, ενώ από το 2004 έως και το 2009 υπήρχαν τέτοιες περιοχές στην περιφέρεια της Πελοποννήσου και της Δυτικής Ελλάδας. Στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις του 2012 τα τρωτά σημεία για το ΚΚΕ εντοπίζονται επίσης στην Κορινθία και την Αργολίδα.

ΣΥΡΙΖΑ

Διάγραμμα 7: Χάρτης LISA για το ΣΥΡΙΖΑ

Ο Συνασπισμός της Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥ.ΡΙΖ.Α.) είναι το κόμμα με τα μεγαλύτερα εκλογικά οφέλη στην περίοδο που ερευνούμε. Μάλιστα αν συγκρίνουμε τα ποσοστά του 2004 με εκείνα του Ιουνίου 2012, ο ΣΥΡΙΖΑ έχει οκταπλασιάσει τα ποσοστά επιρροής του στο εκλογικό σώμα (από 3,26% το 2004 σε 26,89% τον Ιούνιο του 2012).

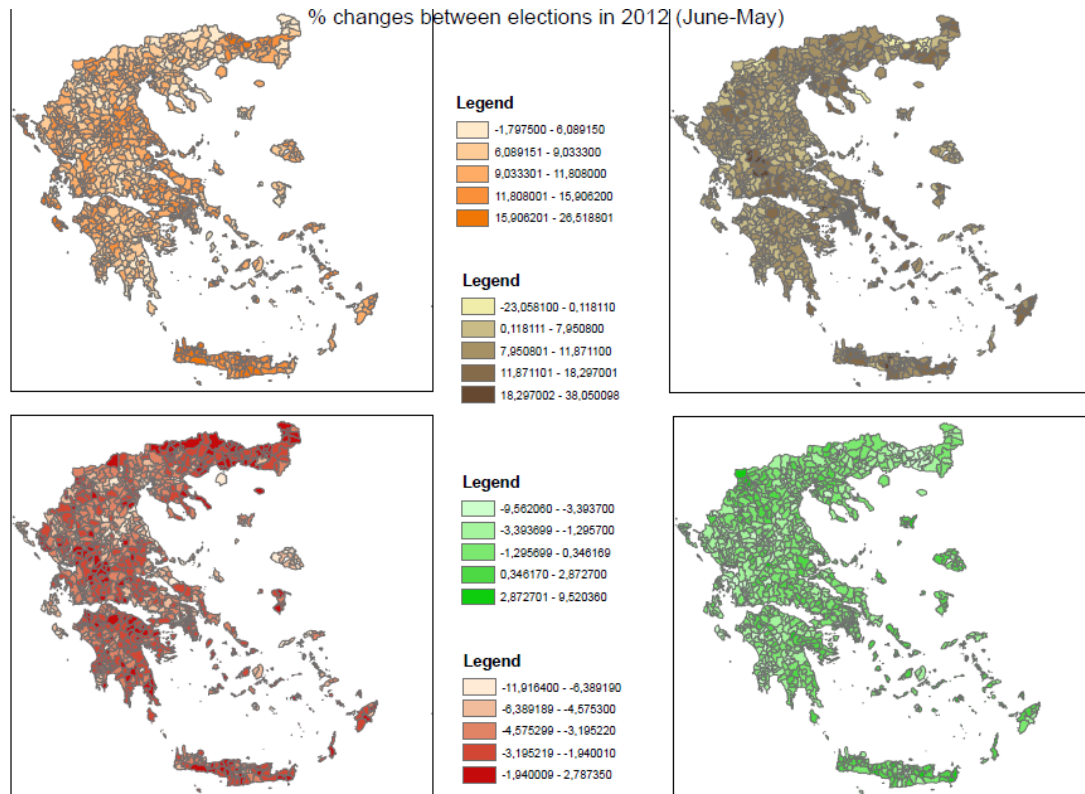
Στατιστικά σημαντικές περιοχές με υψηλά ποσοστά υποστήριξης (περιοχές με μαύρο χρώμα) βρίσκονται στην Αττική, την Εύβοια και τη Βοιωτία σε όλες τις εκλογικές αναμετρήσεις. Στις περιοχές αυτές στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις του 2012 προσετέθησαν κάποιες περιοχές της Μαγνησίας και τα βόρεια του νομού Ξάνθης, η Κεφαλλονιά και κάποιες περιοχές της Αχαΐας ενώ τον Ιούνιο του 2012 στατιστικά σημαντικά ποσοστά εμφανίζονται επίσης στην Κρήτη.

Αντιθέτως οι περιοχές με στατιστικά σημαντικά χαμηλά ποσοστά επιρροής του ΣΥΡΙΖΑ (περιοχές με μπλε χρώμα) είναι η Κεντρική και Δυτική Μακεδονία, η Θεσσαλία και ορισμένες περιοχές της Αχαΐας στις εκλογικές αναμετρήσεις του 2004, του 2007 και του 2009.

Η εκτίναξη των ποσοστών του ΣΥΡΙΖΑ στις εκλογές του 2012 φαίνεται να δίνει και μια διαφορετική εικόνα για το κόμμα καθώς πλέον οι περιοχές με τα χαμηλά ποσοστά του εντοπίζονται στην Θράκη (νομός Έβρου), στην Κεντρική και Δυτική Μακεδονία, στη Λήμνο, τη Χίο και τη Λακωνία.

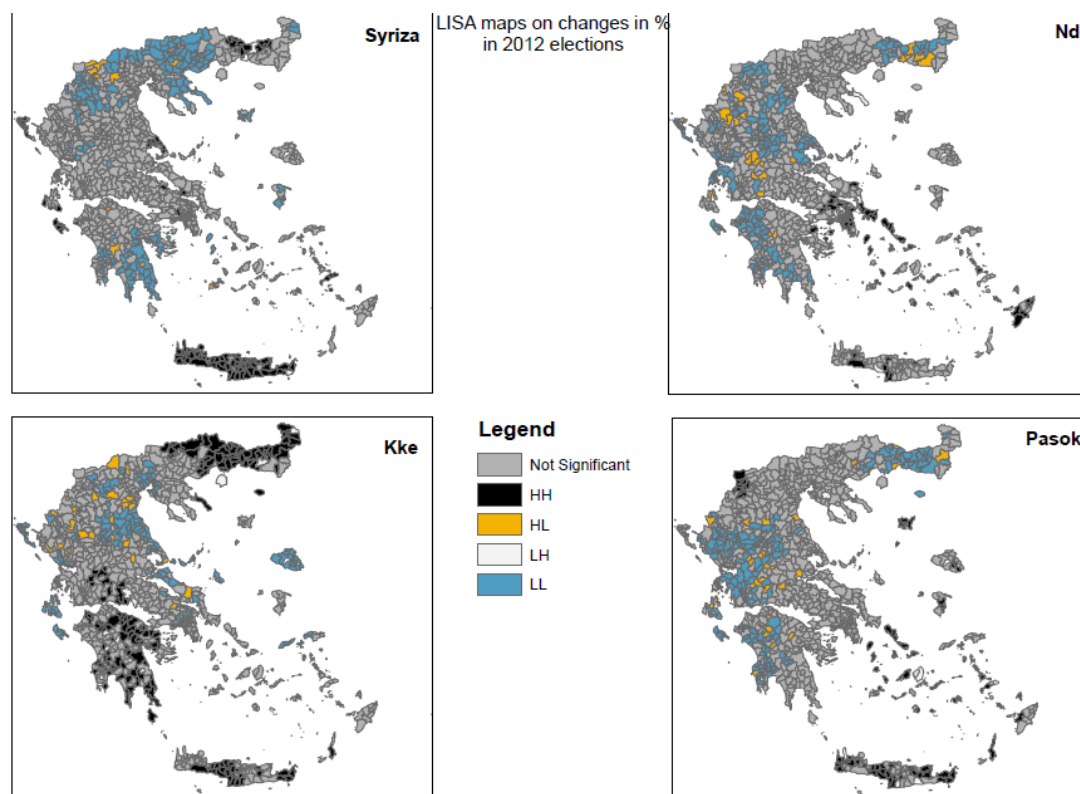
Εκλογές 2012

Διάγραμμα 8: Χάρτης LISA – Εκλογές Μαΐου – Ιουνίου 2012

Στο Διάγραμμα 8 βλέπουμε την αλλαγή στα ποσοστά κομμάτων στην Επικράτεια μεταξύ των εκλογών Μαΐου και Ιουνίου 2012, όσον αφορά στο μέγεθος των ποσοστών χωρίς να επικεντρώνουμε στο κόμμα που αλλάζει κατά περίπτωση ποσοστά.

Διάγραμμα 9: Χάρτης LISA για το ΣΥΡΙΖΑ – ΝΔ – ΚΚΕ- ΠΑΣΟΚ Εκλογές Μαΐου – Ιουνίου 2012

Στο Διάγραμμα 9 διακρίνουμε την αλλαγή στα ποσοστά στην Επικράτεια μεταξύ των εκλογών Μαΐου και Ιουνίου 2012 για κάθε κόμμα. Οι αλλαγές αυτές μπορεί να έχουν θετικό ή αρνητικό πρόσημο.

Για τη ΝΔ οι μεγάλες αλλαγές στα ποσοστά της, εντοπίζονται στην περιοχή της Αττικής όπου σημειώνεται αξιοσημείωτη υποχώρηση σε σχέση με τα παραδοσιακά της ποσοστά. Τόσο στην Α' Αθηνών, παραδοσιακά εκλογική περιφέρεια υπεροχής της ΝΔ, όσο και στη Β' Αθηνών, την μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια της χώρας, η ΝΔ υποχωρεί σημαντικά παρά το γεγονός ότι κατακτά περισσότερες κοινοβουλευτικές έδρες ακόμη και εκεί που είναι δεύτερη (Β Αθηνών) λόγω του εκλογικού νόμου.

Στον πίνακα όσον αφορά στο ΠΑΣΟΚ είναι εμφανές ότι η εκλογική του συντριβή προήλθε και από την Κρήτη, την περιοχή όπου ιστορικά δημιουργούσε την ποιοτική διαφορά και κάποιες φορές καθόριζε και την εκλογική επικράτηση. Στη Θράκη και στα δυτικά της χώρας η μεταβολή των ποσοστών και άρα ή μεταστροφή των ψηφοφόρων υπήρξε μικρότερη.

Το ΚΚΕ όπως καταγράφει ο πίνακας υπέστη μεγάλες μειώσεις των εκλογικών του δυνάμεων στις περιοχές της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, της Πελοποννήσου και της Κρήτης ενώ μικρότερη ήταν η υποχώρηση των ποσοστών του στην διαχρονικά θετικά προς αυτό Θεσσαλία.

Ο μεγάλος κερδισμένος των δύο τελευταίων εκλογικών αναμετρήσεων του 2012, ο ΣΥΡΙΖΑ, άντλησε τα υψηλά ποσοστά του από την Κρήτη με σαφές μεγάλο θετικό πρόσημο, ενώ στην Κεντρική Μακεδονία και στη Νότια Πελοπόννησο τα ποσοστά του υπέστησαν μικρές αλλαγές.

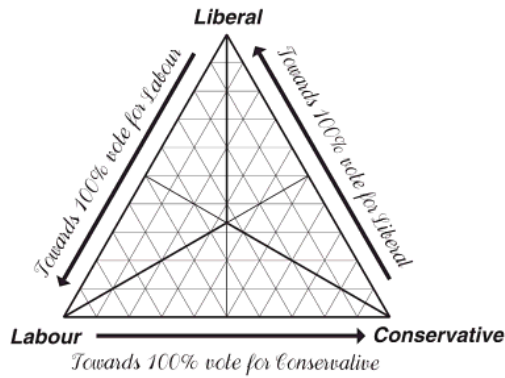
iii. Εκλογικά τρίγωνα

Οι ιδιότητες του γεωμετρικού τριγώνου ήταν ικανές ώστε κάποιοι επιστήμονες να το θεωρήσουν ως ικανό γράφημα για να αναδείξουν και να απεικονίσουν εκλογικά πρότυπα (patterns). Έτσι ένα ισόπλευρο τρίγωνο μπορεί να απεικονίσει τη σύνθεση των ψήφων τριών κομμάτων σε ένα αριθμό περιοχών (περιφερειών). Η θέση των κομμάτων στο ισόπλευρο αυτό τρίγωνο δίνει το μερίδιο των κομμάτων στην κάθε εκλογική αναμέτρηση ενώ και η κατανομή των ψήφων γίνεται επίσης εμφανής (Dorling et al, 1996:980).

Όπως έχει ειπωθεί και παραπάνω το ελληνικό πολιτικό σύστημα ήταν σαφώς δικομματικό για το μεγαλύτερο διάστημα της Μεταπολίτευσης αναδεικνύοντας δύο βασικά κόμματα (ΝΔ και ΠΑΣΟΚ) στην εξουσία. Τα κόμματα αυτά εξασφάλιζαν το μεγαλύτερο ποσοστό των ψήφων και ακολούθως των βουλευτικών εδρών. Η εικόνα αυτή ίσχυσε μέχρι και τις εκλογές του 2009, ενώ στις εκλογές του 2012 φαίνεται να άλλαξε. Για την δημιουργία των εκλογικών τριγώνων επελέγησαν για το 2004, 2007 και 2009 να απεικονιστούν τα πολιτικά κόμματα: ΝΔ, ΠΑΣΟΚ και ΚΚΕ, ενώ στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις του 2012 αθροίστηκαν τα ποσοστά του ΣΥΡΙΖΑ και του ΚΚΕ προκειμένου να αποτελέσουν την τρίτη κορυφή του τριγώνου (λόγω ιδεολογικής εγγύτητας καθώς και οι δύο σχηματισμοί δηλώνουν πως κινούνται στο χώρο της Αριστεράς).

Σύμφωνα με την βιβλιογραφία, και όπως κατά καιρούς έχουν κατασκευαστεί, τα εκλογικά τρίγωνα αποτελούνται από τρεις άξονες. Όπως άλλωστε διακρίνεται και στην ακόλουθη εικόνα οι άξονες του εκλογικού τριγώνου, διαβάζοντας τους αριστερόστροφα από τη βάση έχουν τρία σημεία (οι κορυφές του τριγώνου) τα οποία είναι τα ποσοστά των ψήφων που κέρδισαν στην επικράτεια το Εργατικό κόμμα, οι Συντηρητικοί και οι Φιλελεύθεροι Δημοκράτες. Τα ποσοστά των υπολοίπων κομμάτων παραλείπονται, έτσι ώστε τα τρία ποσοστά πάντοτε να αποτελούν το 100% του εκλογικού σώματος (Dorling et al, 1996:980).

Τα εκλογικά τρίγωνα δεν δίνουν στοιχεία για την ενδεχόμενη ύπαρξη χωρικού μοντέλου σε ένα πολιτικό σύστημα. Είναι όμως μια μέθοδος οπτικοποίησης των εκλογικών αποτελεσμάτων αρκετά δημοφιλής στην βιβλιογραφία. Τα εκλογικά τρίγωνα λοιπόν επελέγη να παρουσιαστούν την εργασία ως σημαντική προσέγγιση ποσοτικής μεθόδου εξερεύνησης των εκλογικών αποτελεσμάτων.

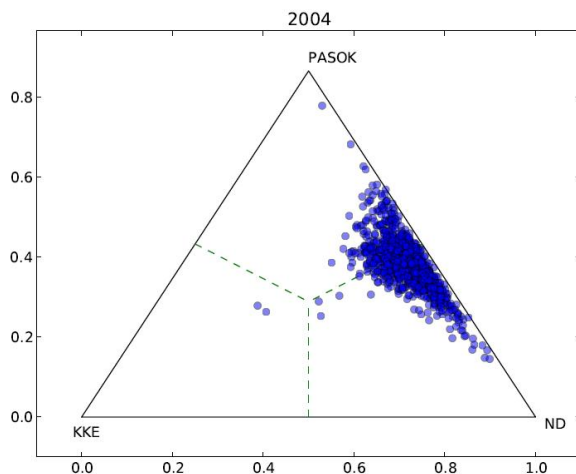
Πηγή: Dorling, 2012:205

Με τον ίδιο τρόπο κατασκευάστηκαν και τα εκλογικά τρίγωνα για τις πέντε εκλογικές αναμετρήσεις που μελετούμε. Οι άξονες του κάθε εκλογικού τριγώνου, διαβάζοντας τους αριστερόστροφα από τη βάση έχουν τρία σημεία (οι κορυφές του τριγώνου) τα οποία είναι τα ποσοστά των ψήφων που κέρδισαν στην επικράτεια το ΚΚΕ (και για το 2012 αθροιζόμενο με το ΣΥΡΙΖΑ), η ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ. Τα ποσοστά των υπολοίπων κομμάτων παραλείπονται, έτσι ώστε στην απεικόνιση τα ποσοστά των τριών πόλων να ανάγονται στο 100% του εκλογικού σώματος, για χάρη της μελέτης.

Δηλαδή $\%ΝΔ + \%ΠΑΣΟΚ + \%ΚΚΕ=1$

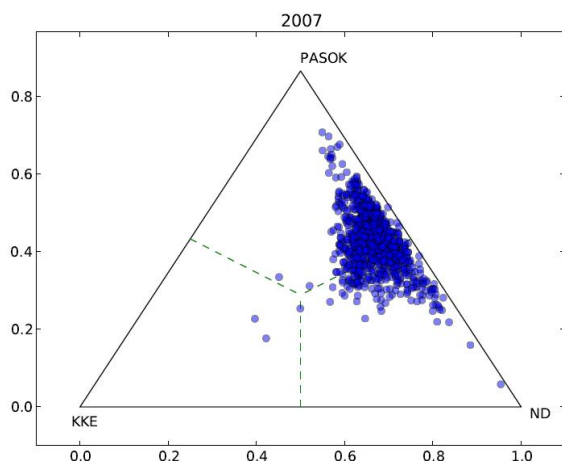
Στο Διάγραμμα 10 βλέπουμε τις εκλογές του 2004. Τα τρία κόμματα που επιλέγησαν ήταν η ΝΔ (45,36%/165 έδρες), το ΠΑΣΟΚ (40,55%/117 έδρες) και το ΚΚΕ (5,9%/12 έδρες) καθώς στη συγκεκριμένη εκλογική αναμέτρηση μοιράστηκαν το 91,81% των ψήφων και το 98% (294) των κοινοβουλευτικών εδρών.

Διάγραμμα 10: Εκλογικό τρίγωνο – Εκλογές 2004

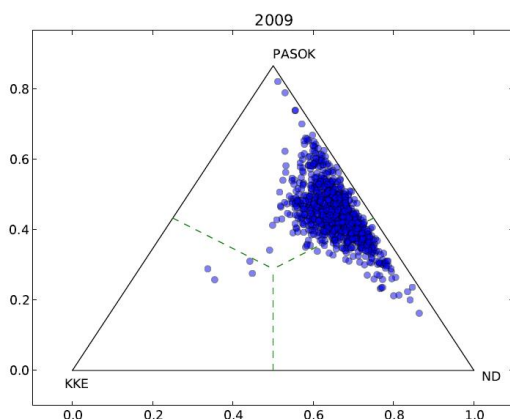
Στο Διάγραμμα 11 βλέπουμε τις εκλογές του 2007. Τα τρία κόμματα που επιλέγησαν ήταν η ΝΔ (41,84%/152 έδρες), το ΠΑΣΟΚ (38,1%/102 έδρες) και το ΚΚΕ (8,15%/22 έδρες) καθώς στη συγκεκριμένη εκλογική αναμέτρηση μοιράστηκαν το 88,09% των ψήφων και το 92% (276) των κοινοβουλευτικών εδρών.

Διάγραμμα 11: Εκλογικό τρίγωνο – Εκλογές 2007

Στο Διάγραμμα 12 βλέπουμε τις εκλογές του 2009. Τα τρία κόμματα που απεικονίζονται είναι το ΠΑΣΟΚ (43,92%/160 έδρες), η ΝΔ (33,47%/91 έδρες), και το ΚΚΕ (7,54%/21 έδρες) καθώς στη συγκεκριμένη εκλογική αναμέτρηση μοιράστηκαν το 84,93% των ψήφων και το 90,7% (272) των κοινοβουλευτικών εδρών.

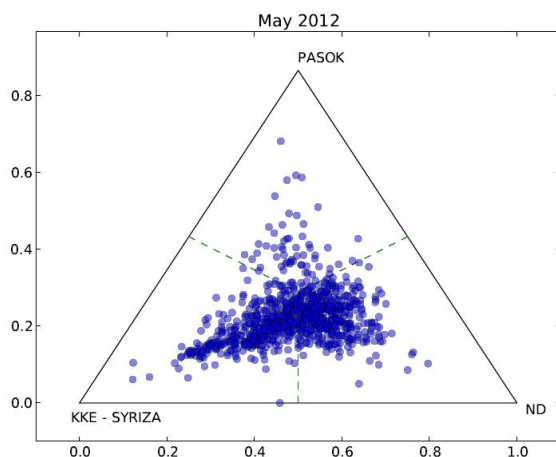
Διάγραμμα 12: Εκλογικό τρίγωνο – Εκλογές 2009

Στο ακόλουθο τρίγωνο (Διάγραμμα 13) διακρίνουμε το γράφημα που έδωσαν τα εκλογικά αποτελέσματα των εκλογών του Μαΐου 2012. Τα κόμματα που απεικονίζονται είναι η ΝΔ (18,85%/108 έδρες), το ΠΑΣΟΚ (13,18%/41 έδρες), το ΚΚΕ (8,48%/26 έδρες) και ο ΣΥΡΙΖΑ (16,78%/52 έδρες) που όμως στη συγκεκριμένη

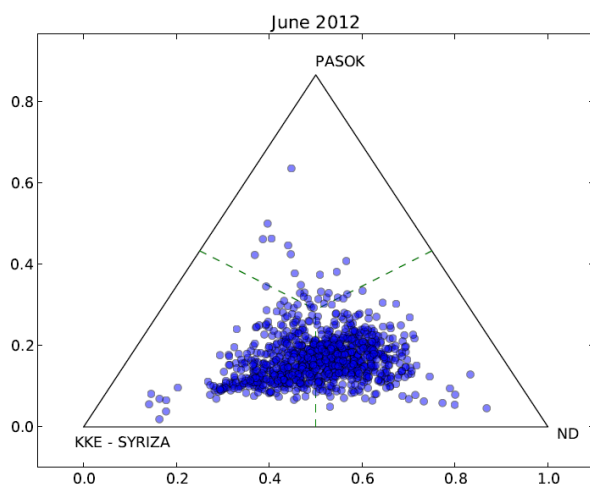
εκλογική αναμέτρηση μοιράστηκαν το 57,29% των ψήφων και το 75,7% (227) των κοινοβουλευτικών εδρών.

Διάγραμμα 13: Εκλογικό τρίγωνο – Εκλογές Μάιος 2012

Στο τελευταίο εκλογικό τρίγωνο (Διάγραμμα 14) διακρίνουμε το τρίγωνο που σχεδιάστηκε από τα εκλογικά αποτελέσματα των εκλογών του Ιουνίου 2012. Τα κόμματα που απεικονίζονται είναι η ΝΔ (29,66%/129 έδρες), το ΠΑΣΟΚ (12,28%/33 έδρες), το ΚΚΕ (4,5%/12 έδρες) και ο ΣΥΡΙΖΑ (26,89%/71 έδρες) που όμως στη συγκεκριμένη εκλογική αναμέτρηση μοιράστηκαν το 73,33% των ψήφων και το 81,7% (245) των κοινοβουλευτικών εδρών.

Διάγραμμα 14: Εκλογικό τρίγωνο – Εκλογές Ιούνιος 2012

Σχόλια επί των εκλογικών τριγώνων

Από τα εκλογικά τρίγωνα που σχηματίσαμε για τις εκλογικές αναμετρήσεις που εξετάζουμε στην εργασία είναι σαφής η αλλαγή του ελληνικού εκλογικού τοπίου από δικομματικό σε πολυκομματικό.

Στις εκλογές του 2004, 2007 και 2009 είναι σαφής στην απεικόνιση η κυριαρχία δύο κομμάτων. Ο βασικός όγκος των ψηφοφόρων μοιράζεται μεταξύ ΝΔ και ΠΑΣΟΚ. Κατά το 2004 και 2007 ο μεγάλος όγκος των ψηφοφόρων φαίνεται να τοποθετείται σαφώς εγγύτερα στη ΝΔ αν και με τάσεις μετατόπισης προς το ΠΑΣΟΚ, ενώ το 2009 φαίνεται να ολοκληρώνει τη μετατόπισή του προς το ΠΑΣΟΚ.

Στις εκλογές του 2012 το τοπίο αλλάζει σαφώς και παρουσιάζει την εικόνα πολυκομματικού τοπίου. Ο τρίτος πόλος της Αριστεράς (ΣΥΡΙΖΑ - ΚΚΕ) είναι σαφής και υπολογίσιμος. Ο βασικός όγκος των ψηφοφόρων έχει απομακρυνθεί από το ΠΑΣΟΚ και μεταξύ Μαΐου και Ιουνίου 2012 η απομάκρυνση αυτή συντελείται ακόμη περισσότερο.

iv. Συντελεστής Συμμετοχής (LQ – Location Quotient)

Ο Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) είναι μέτρο που επιτρέπει τις συγκρίσεις μεταξύ περιφερειών και δραστηριοτήτων με έμμεσο τρόπο, δηλαδή με αναφορά στα εθνικά μεγέθη.

Ο Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) δίνεται από τον τύπο:

$$LQ = \frac{\frac{A_{ni}}{A_i}}{\frac{A_{nT}}{A_T}}$$

Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στην εργασία ήταν οι αρχικές ψήφοι των κομμάτων και μετατράπηκαν σε ποσοστά επί των εγκύρων ψήφων, όπως άλλωστε γίνεται και στον υπολογισμό των εκλογικών ποσοστών.

Έτσι ο αριθμητής $\frac{A_{ni}}{A_i}$ είναι το ποσοστό του κόμματος στο Δήμο και ο

παρονομαστής $\frac{A_{nT}}{A_T}$ το εθνικό ποσοστό του κόμματος.

Ο Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) μπορεί να παίρνει τιμές μικρότερες, ίσες ή μεγαλύτερες από 1. Η ερμηνεία των τιμών αυτών έχει ως εξής.

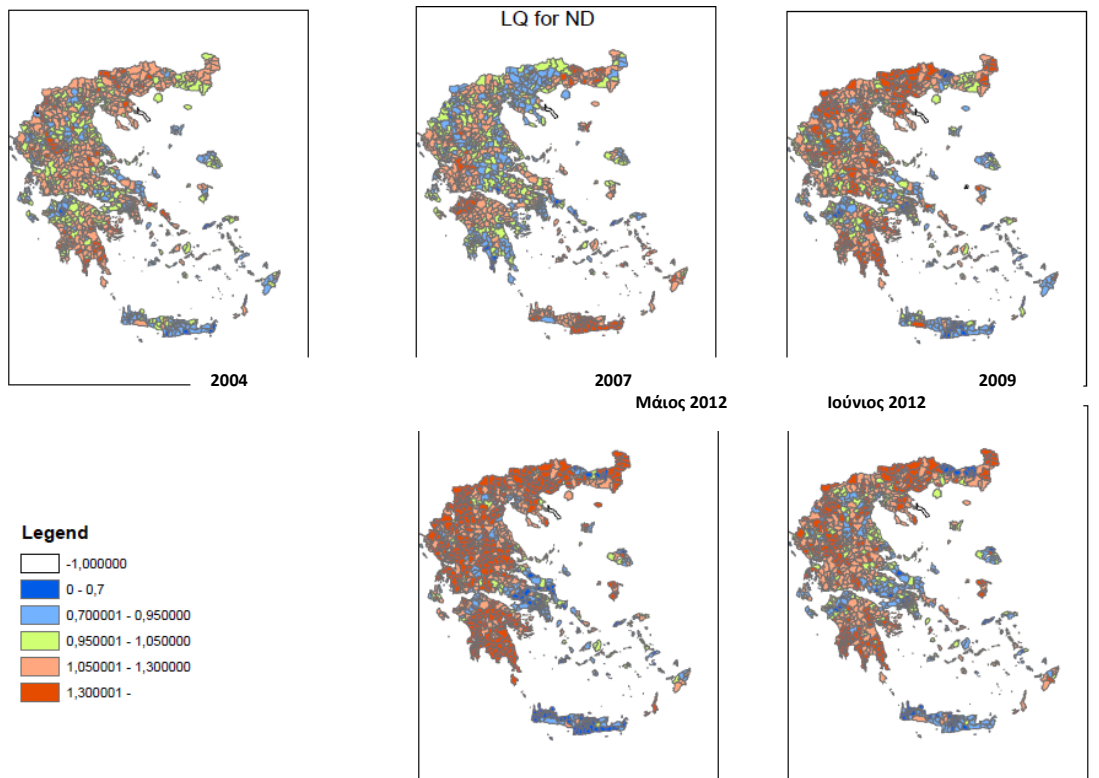
Εάν: **LQ=1**, τότε η περιφέρεια συμμετέχει στην δραστηριότητα κατά το ποσοστό που συμμετέχει στο σύνολο των δραστηριοτήτων
LQ>1, τότε η περιφέρεια συμμετέχει στην δραστηριότητα κατά μεγαλύτερο ποσοστό από αυτό με το οποίο συμμετέχει στη συνολική δραστηριότητα της χώρας
LQ<1, τότε η συμμετοχή της περιφέρειας στην δραστηριότητα είναι μικρότερη από τη συμμετοχή της στο σύνολο των δραστηριοτήτων (Παπαδασκαλόπουλος, 2000:104).

Στην εργασία υπολογίσαμε τον Συντελεστή Συμμετοχής (LQ), για τα κόμματα της ΝΔ, του ΠΑΣΟΚ, του ΚΚΕ και του ΣΥΡΙΖΑ και για τις πέντε (5) εκλογικές αναμετρήσεις που μελετούμε. Επίσης έχουμε εστιάσει και στις περιοχές της Αττικής και της Θεσσαλονίκης για να διευρύνουμε την ανάλυση.

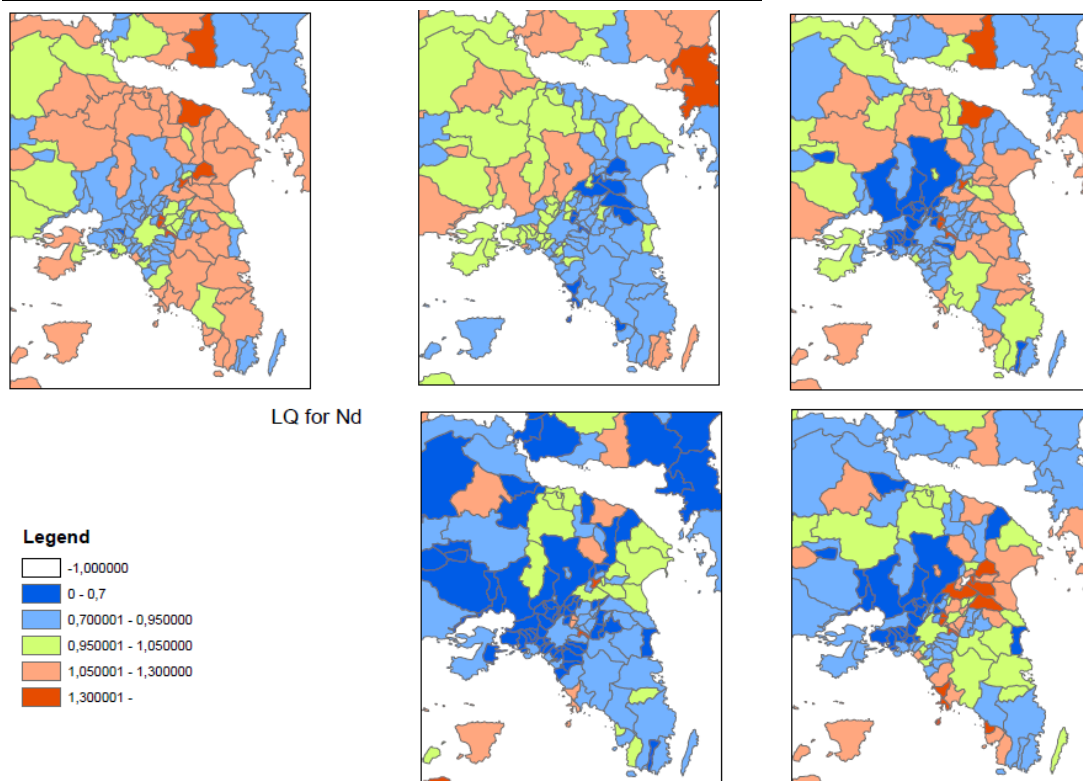
Ο Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) στην παρούσα εργασία χρησιμοποιήθηκε για να αποτυπώσει την σχέση των τοπικών εκλογικών αποτελεσμάτων σε σχέση με την επικράτεια. Θα μας βοηθήσει δηλαδή να διαπιστώσουμε την ύπαρξη ή μη διαφοροποίησης των τοπικών εκλογικών ποσοστών σε σχέση με τα πανελλαδικά ποσοστά των κομμάτων. Με τη σύγκριση του ποσοστού του κάθε κόμματος σε κάθε Δήμο με το εθνικό ποσοστό του κόμματος θα διαπιστώσουμε την απόκλιση των μεγεθών αυτών⁶.

⁶ Σε κάποια διαγράμματα εμφανίζεται η τιμή **-1**. Η τιμή αυτή σημαίνει ότι δεν υπάρχουν τιμές και ισχύει αποκλειστικά και μόνο για το Άγιον Όρος που ως γνωστόν δεν συμμετέχει στις εκλογές.

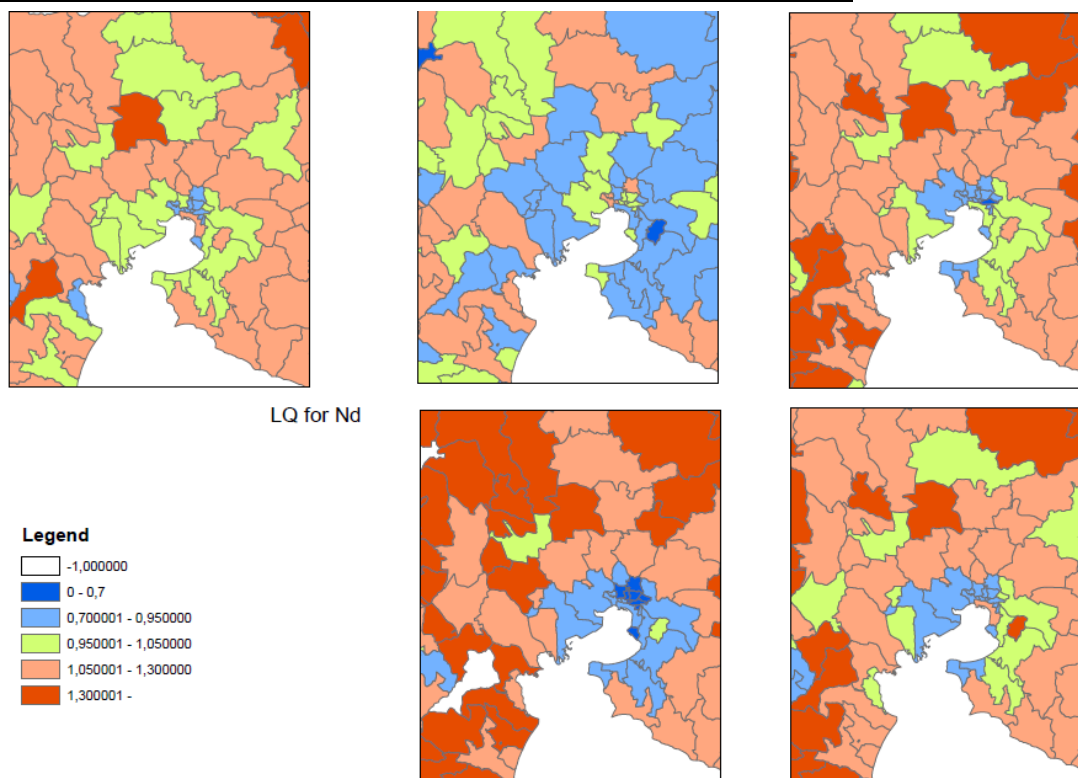
Διάγραμμα 15: ΝΔ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Επικράτεια

Διάγραμμα 16: ΝΔ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Αττική

Διάγραμμα 17: ΝΔ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Θεσσαλονίκη

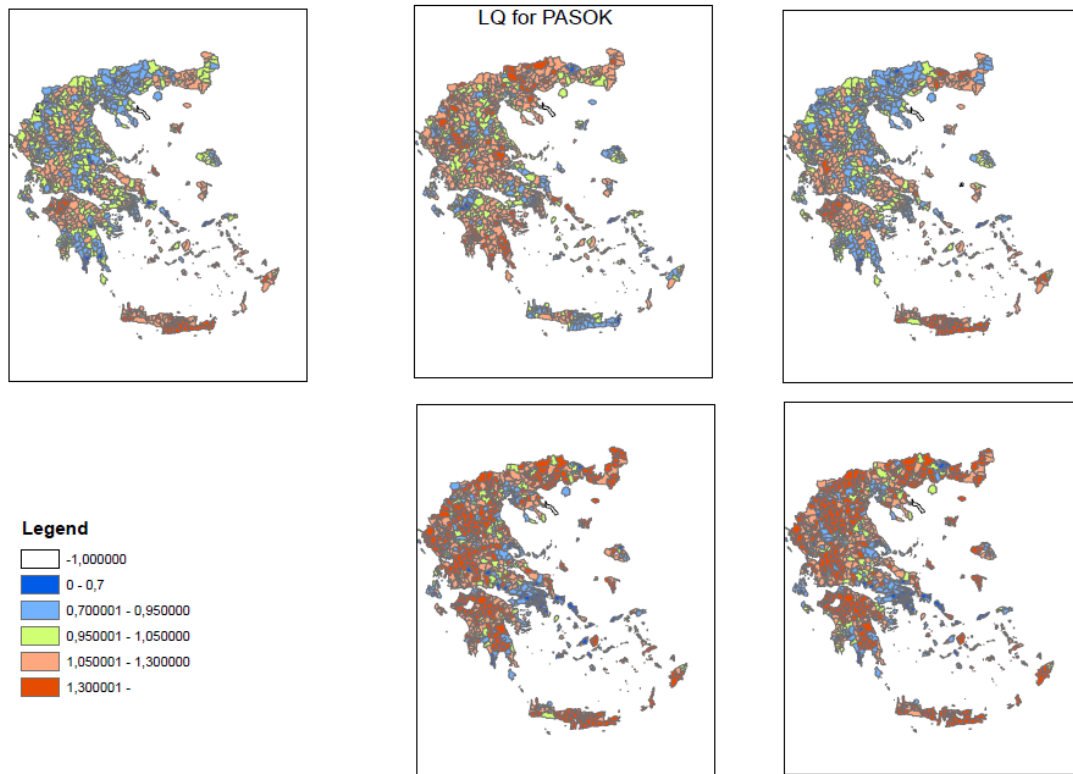

Επιχειρώντας να ερμηνεύσουμε τον Συντελεστή Συμμετοχής (LQ) για τη ΝΔ θα λέγαμε ότι στις εκλογές του 2004, όπου η ΝΔ κέρδισε βουλευτικές εκλογές για πρώτη φορά μετά το 1990, η εικόνα δεν παρουσιάζει σημαντικές διαφορές ως προς τον συντελεστή καθώς δεν υπάρχει σαφής ένδειξη ότι κάποιες περιοχές την προιμοδότησαν ιδιαίτερα. Ως εκ τούτου οι περισσότερες περιοχές παρουσιάζουν συντελεστή με τιμές πολύ κοντά στο 1.

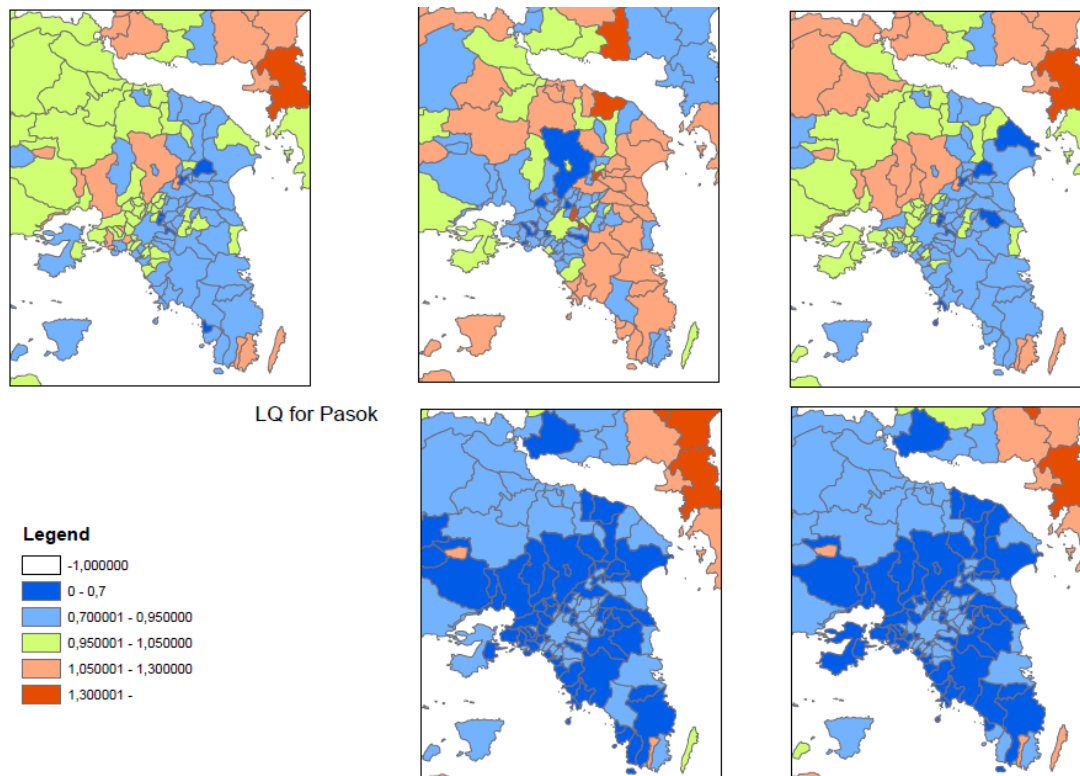
Οι εκλογές του 2009 όπου αποδοκίμαστηκε εκλογικά η ΝΔ δίνουν τιμές του δείκτη LQ σε πολλές περιοχές σημαντικά κάτω από το 1. Οι περιοχές της Λακωνίας και της Μεσσηνίας καθώς και κάποιες περιοχές της Κεντρικής Μακεδονίας όπου και ο συντελεστής συμμετοχής καταγράφεται πολύ μεγαλύτερος από 1, αναδεικνύουν τις περιοχές εκείνες που η εκλογική απόδοση της ΝΔ ήταν καλύτερη από τη γενική εικόνα.

Η εικόνα για τις εκλογές του 2012 είναι πως η ηπειρωτική Ελλάδα ειδικά στις εκλογές του Μαΐου κράτησαν τη ΝΔ σε σχέση με τη νησιωτική Ελλάδα. Εκεί ο συντελεστής συσχέτισης είναι κοντά ή μεγαλύτερος από το 1. Τον Ιούνιο δε οι συνήθεις ευνοϊκές περιοχές της Μεσσηνίας, της Λακωνίας και της Κεντρικής Μακεδονίας απέδωσαν περισσότερο εκλογικά για τη ΝΔ.

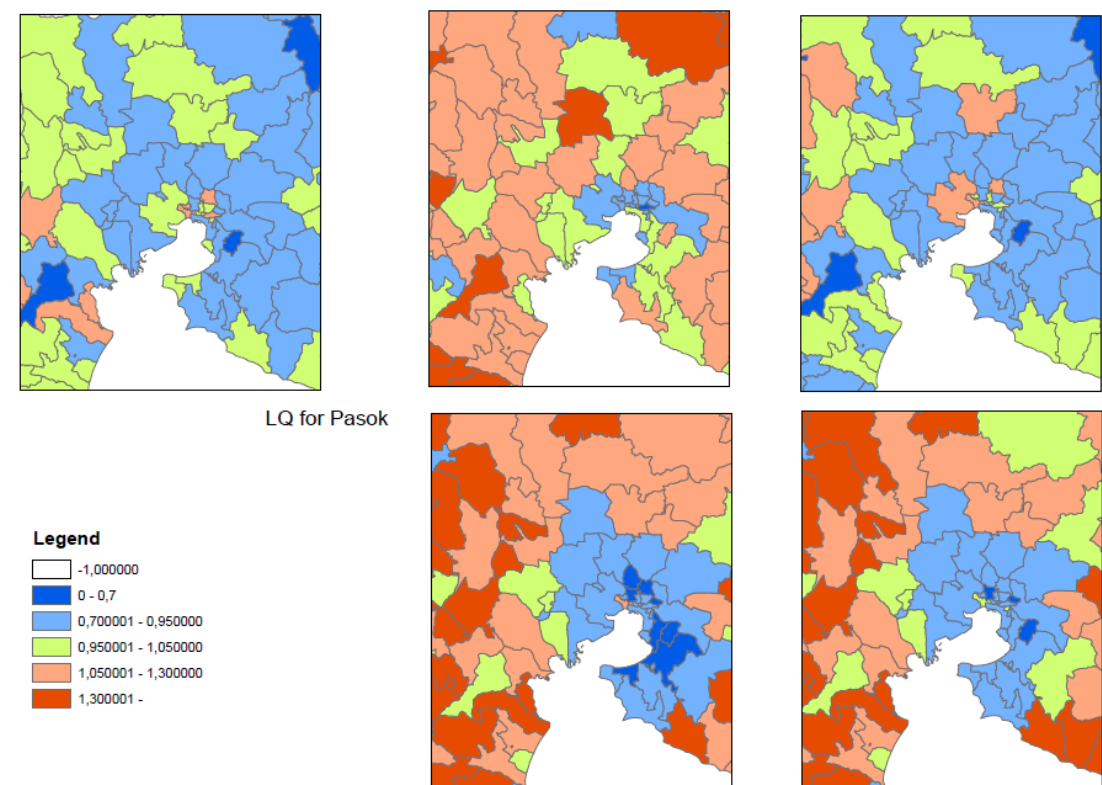
Διάγραμμα 18: ΠΑΣΟΚ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) επικράτεια

Διάγραμμα 19: ΠΑΣΟΚ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Αττική

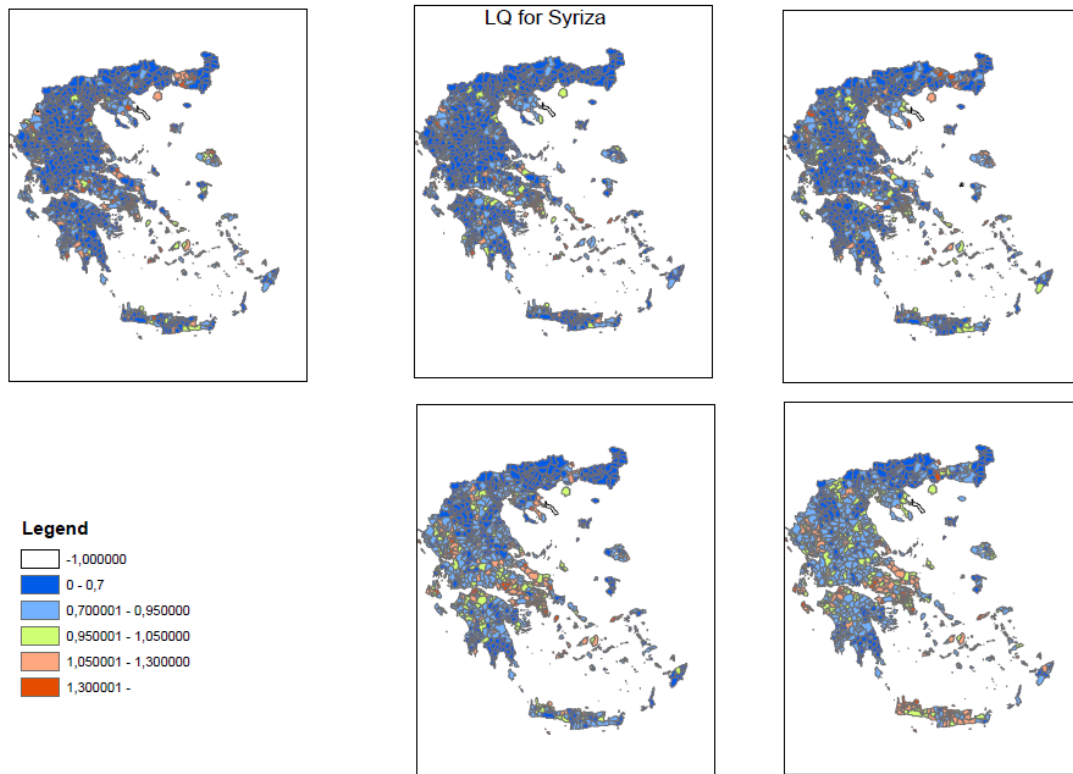
Διάγραμμα 20: ΠΑΣΟΚ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Θεσσαλονίκη

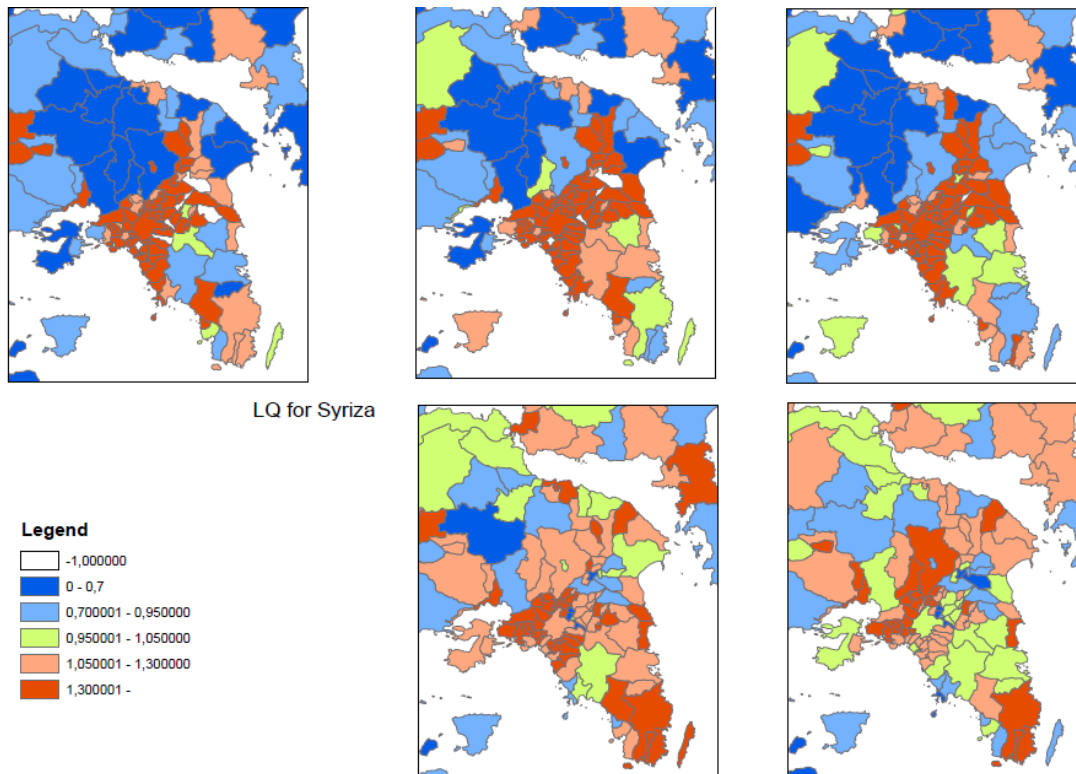
Το 2004 το ΠΑΣΟΚ έκανε για πρώτη φορά εκλογική αναμέτρηση βουλευτικών εκλογών μετά από 11 χρόνια. Όπως διαφαίνεται και από το Συντελεστή Συμμετοχής (LQ) σε αυτή την εκλογική στιγμή το ΠΑΣΟΚ διατήρησε τις δυνάμεις του στις παραδοσιακά ευνοϊκές για αυτό περιοχές όπως η Κρήτη και η Αχαΐα, όπου και ο $LQ > 1$.

Οι εκλογές του 2012 που υπήρξαν και εκείνες που αποκαθήλωσαν το ΠΑΣΟΚ από την κορυφή στις εκλογικές προτιμήσεις των πολιτών. Επιχειρώντας να εντοπίσουμε τις περιοχές αυτές σύμφωνα με τις τιμές του δείκτη LQ, θα λέγαμε ότι ήταν τα μεγάλα αστικά κέντρα. Εκεί τα ποσοστά του ΠΑΣΟΚ συμμετείχαν πολύ λιγότερο ($LQ < 1$) από εκείνα των περιοχών της ηπειρωτικής Ελλάδας στην εκλογική απόδοση του κόμματος.

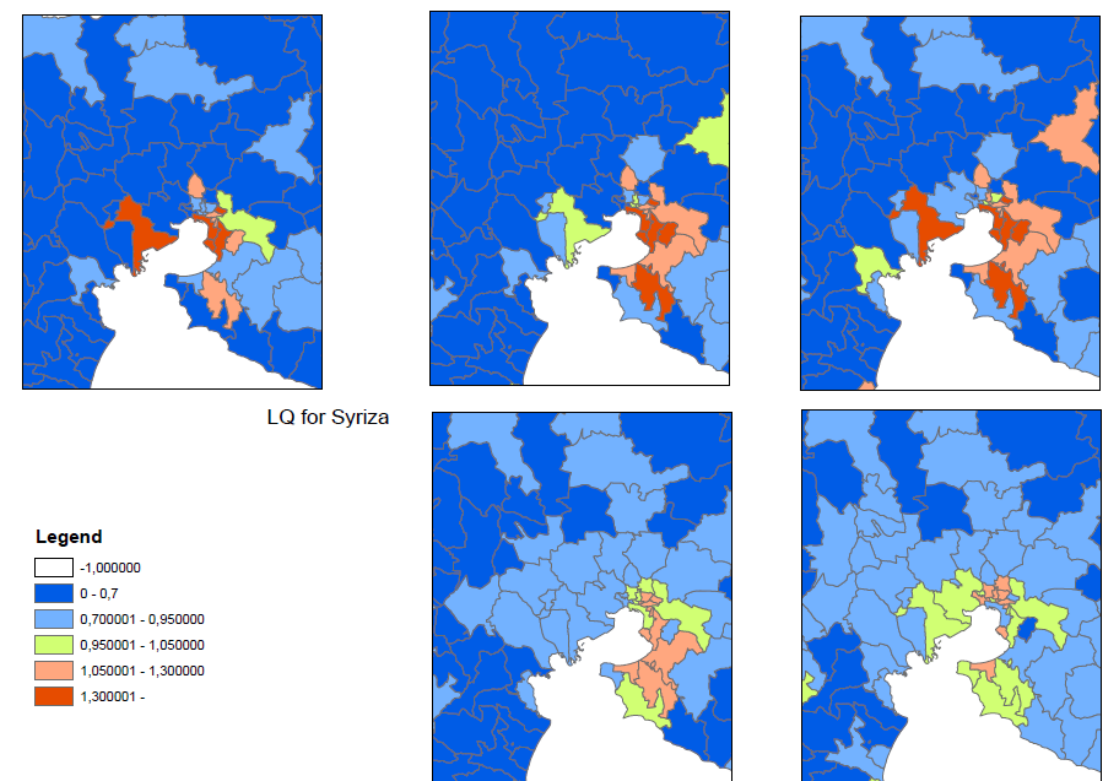
Διάγραμμα 21: ΣΥΡΙΖΑ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) επικράτεια

Διάγραμμα 22: ΣΥΡΙΖΑ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Αττική

Διάγραμμα 23: ΣΥΡΙΖΑ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Θεσσαλονίκη

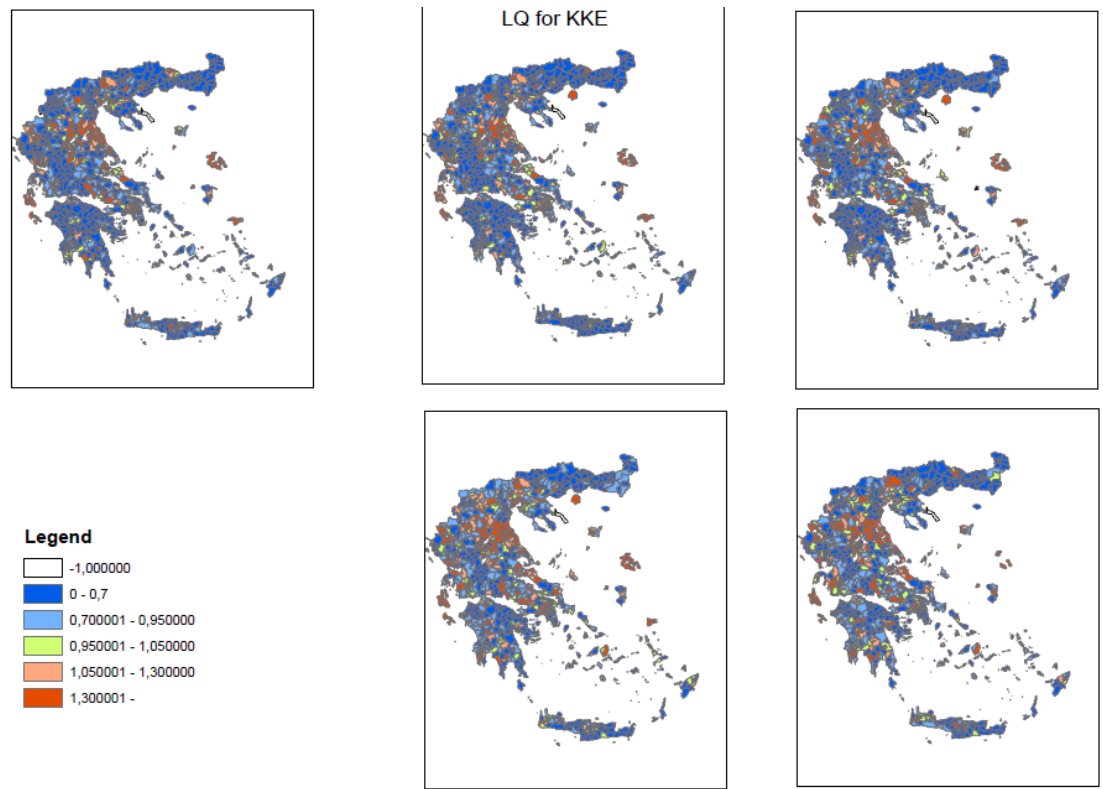

Μελετώντας τον συντελεστή LQ για το ΣΥΡΙΖΑ θα λέγαμε ότι τα αστικά κέντρα και συγκεκριμένα οι πολυπληθείς περιοχές της Αττικής είναι εκείνες όπου συμμετέχουν περισσότερο στην εκλογική του απόδοση σε σχέση με το πανελλαδικό του ποσοστό.

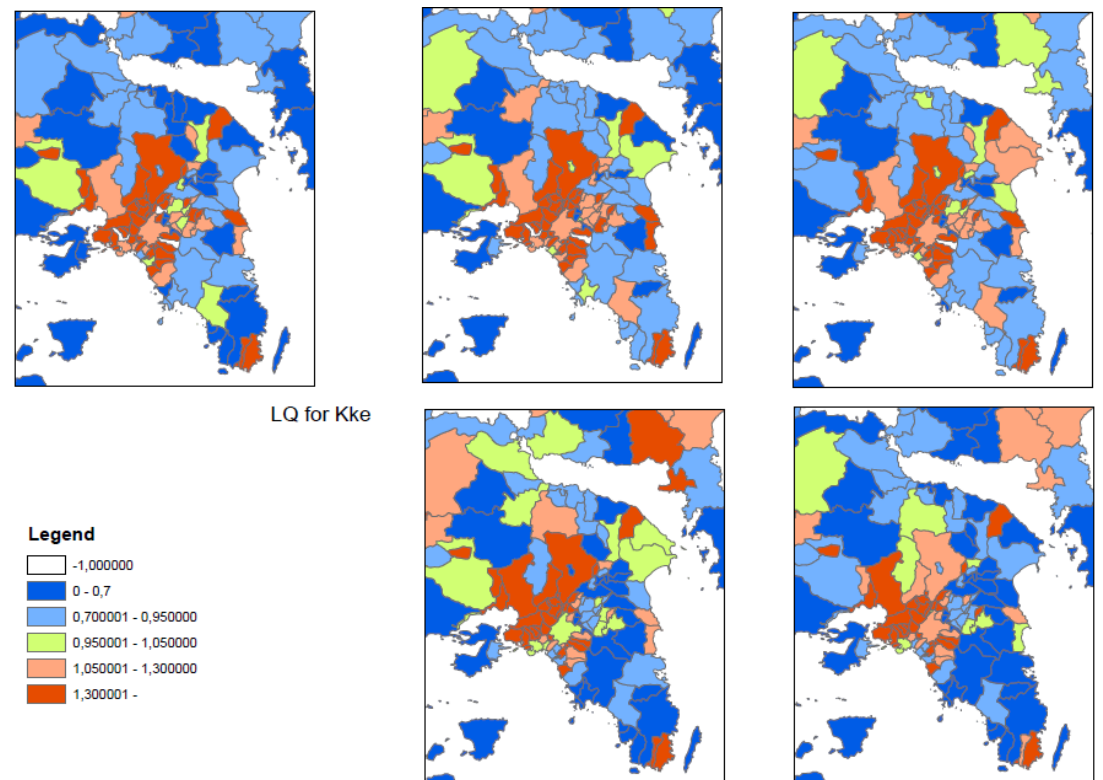
Οι περιοχές της Μακεδονίας και πιο συγκεκριμένα οι δήμοι που γειτνιάζουν με το Δήμο Θεσσαλονίκης δεν αποδίδουν τα αναμενόμενα εκλογικά ($LQ < 1$ σε όλες τις αναμετρήσεις).

Αντιθέτως η περιοχή της Αττικής και συγκεκριμένα οι βόρειοι δήμοι της Β' Εκλογικής περιφέρειας Αθηνών αλλά και η περιοχή του Σαρωνικού και της Λαυρεωτικής στην Ανατολική Αττική είναι σημαντικές εκλογικές εφεδρείες για το ΣΥΡΙΖΑ.

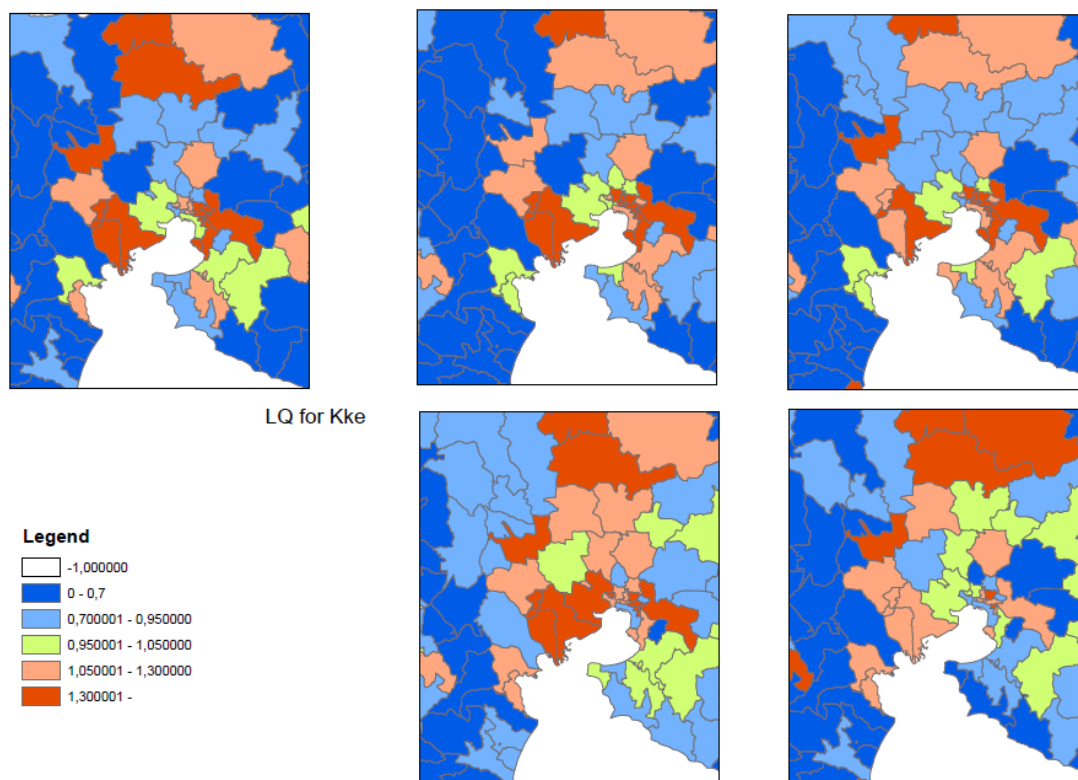
Διάγραμμα 24: ΚΚΕ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) επικράτεια

Διάγραμμα 25: ΚΚΕ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Αττική

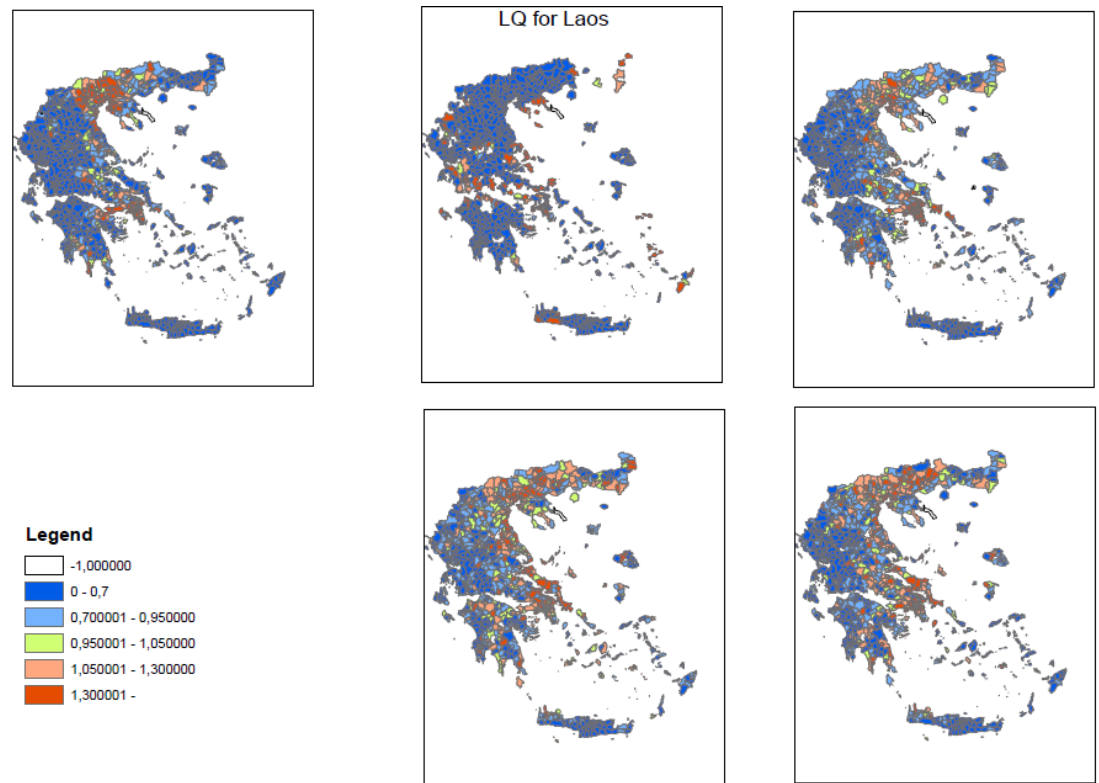
Διάγραμμα 26: ΚΚΕ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Θεσσαλονίκη

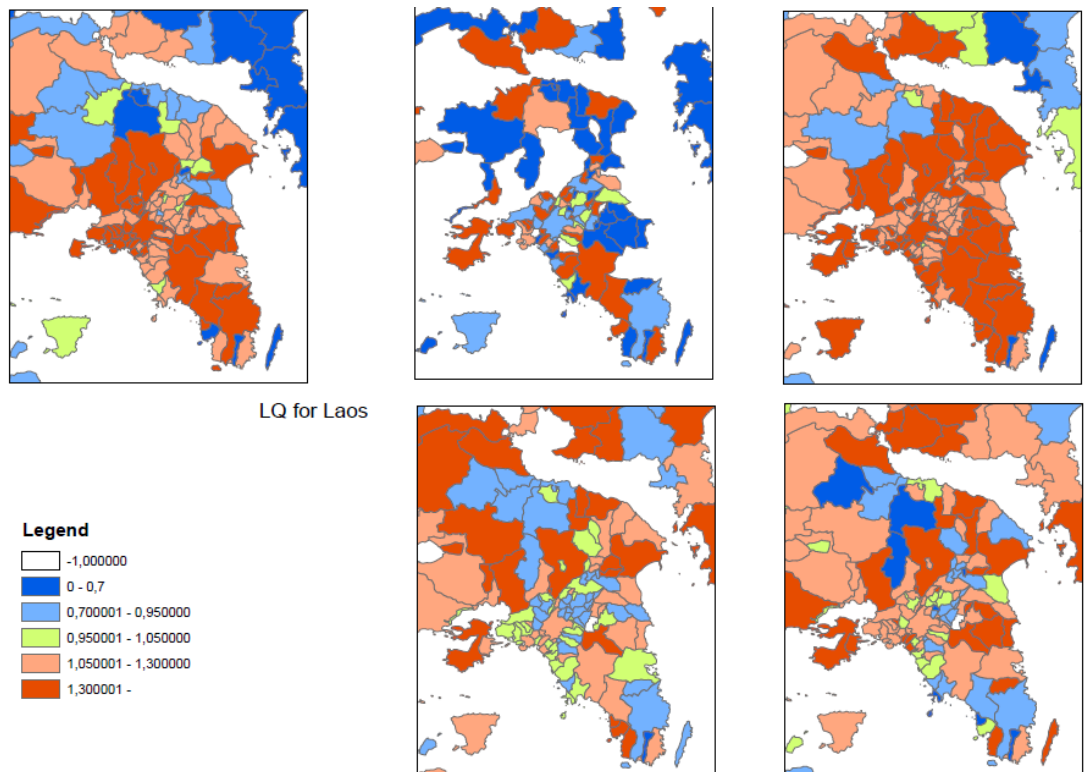
Η συγκριτική παρατήρηση των τιμών του Συντελεστή Συμμετοχής LQ για το ΚΚΕ προδίδει μια διαχρονική συνέπεια κάποιων περιοχών της χώρας που προνομιούν τον κομμουνισμό.

Η Θεσσαλία, η Λέσβος και η Ικαρία στο Βόρειο Αιγαίο, η Ζάκυνθος και η Κεφαλλονιά στα Ιόνια Νησιά, οι δήμοι δυτικά του Δήμου Θεσσαλονίκης αλλά και τα δυτικά προάστια της Αθήνας και της Αττικής είναι οι προνομιούχες περιοχές για το ΚΚΕ συγκριτικά με τις υπόλοιπες περιοχές της χώρας ($LQ > 1$).

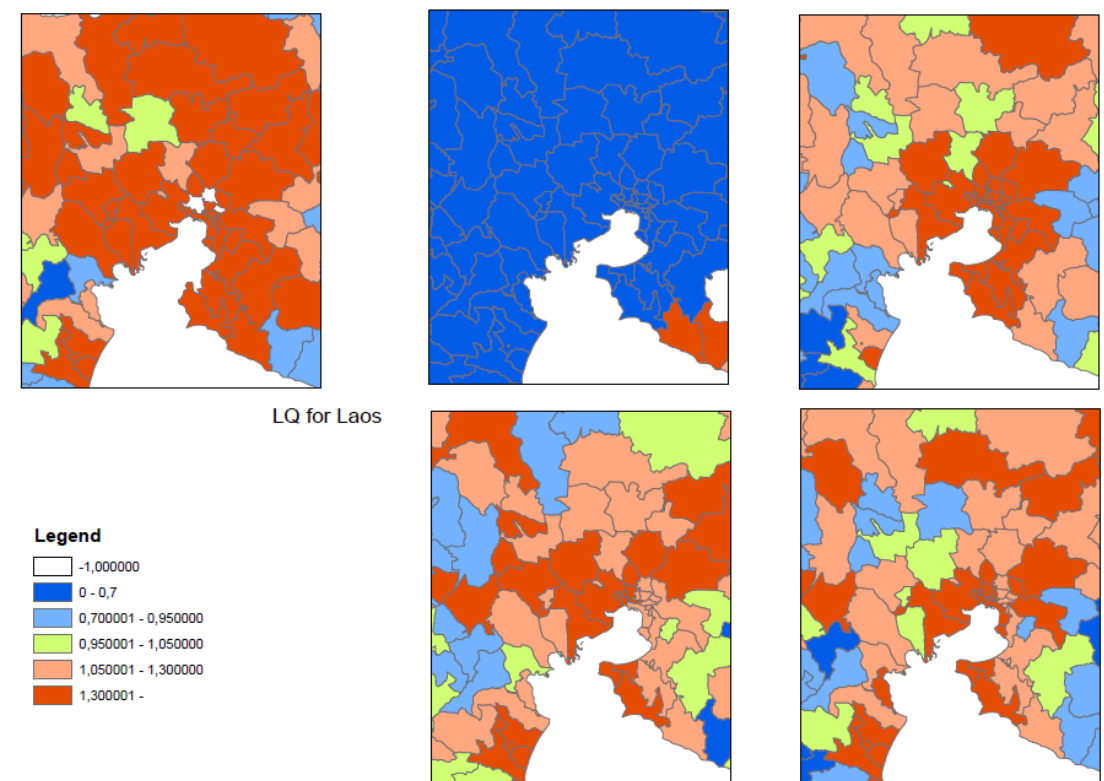
Διάγραμμα 27: ΛΑΟΣ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) επικράτεια

Διάγραμμα 28: ΛΑΟΣ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Αττική

Διάγραμμα 29: ΛΑΟΣ - Συντελεστής Συμμετοχής (LQ) Θεσσαλονίκη

Ο ΛΑΟΣ είναι κόμμα που προέκυψε από διάσπαση της ΝΔ, για το λόγο αυτό στις νικηφόρες για τη ΝΔ εκλογές του 2004 δεν κατάφερε να προσελκύσει ικανό αριθμό ψηφοφόρων και να μπει στη Βουλή.

Η είσοδος στη Βουλή επετεύχθη στις εκλογές του 2007 όπου οι περιοχές της Αττικής ήταν εκείνες που συμμετείχαν περισσότερο από άλλες στο συνολικό ποσοστό του κόμματος ($LQ > 1$), γεγονός αναμενόμενο καθώς ο αρχηγός του κόμματος υπήρξε στο παρελθόν πρώτος σε σταυρούς προτίμησης βουλευτής της ΝΔ στη Β Αθηνών, τη μεγαλύτερη εκλογική περιφέρεια της χώρας, και αναμενόμενο είναι να αντλεί τις εκλογικές του εφεδρείες από την εν λόγω περιοχή.

6. Συμπεράσματα

Στόχος της εργασίας ήταν να αναδείξει την ενδεχόμενη ύπαρξη χωρικής διάστασης στην εκλογική συμπεριφορά των Ελλήνων πολιτών και να επισημάνει τους παράγοντες εκείνους που μπορεί να την καθορίζουν και να την επηρεάζουν.

Η περίοδος μελέτης εξαντλήθηκε στην οκταετία 2004-2012 και σε πέντε εκλογικές αναμετρήσεις. Η οκταετία αυτή ήταν πραγματικά πολύ αντιφατική για τη χώρα καθώς από συνθήκες ευημερίας μπήκε ακαριαία στη δίνη μιας μεγάλης και διαρκούς κρίσης. Κρίσης οικονομικής και κοινωνικής κατ' επέκταση.

Η Ελλάδα του 2004 δεν μπορεί να συγκριθεί με εκείνη του 2012. Το 2004 η χώρα έκανε εκλογές εν αναμονή των Ολυμπιακών Αγώνων, σε κλίμα εθνικής ανάτασης και με σαφώς αισιόδοξη προοπτική. Η βραχεία οικονομική κρίση που είχε προηγηθεί με την «άτσαλη» πτώση του Χρηματιστηρίου το 1999 είχε ήδη επουλώσει τις πληγές της. Τα οικονομικά μεγέθη το 2004 ήταν σαφώς καλύτερα από σήμερα και ο δείκτης ανεργίας άγγιζε το 10% ενώ το χρέος το 99,8% του ΑΕΠ και το έλλειμμα το 7,6%.

Οι εκλογές του 2007 διενεργήθηκαν με χρέος στο 107,2% του ΑΕΠ και έλλειμμα στο 6,5%, αλλά με τον μικρότερο δείκτη ανεργίας στην περίοδο μελέτης (8,4%). Καθορίστηκαν όμως από το βάρος έκτακτων γεγονότων που συγκλόνισαν τη χώρα και δεν ήταν άλλο από τις πυρκαγιές που κόστισαν πλήθος ανθρώπινων ζωών.

Από το 2009 η χώρα μπήκε σε σοβαρή οικονομική κρίση που έφερε και αντίστοιχη ύφεση. Η ανεργία αγγίζει πια το ¼ των πολιτών και το χρέος έχει εκτιναχθεί στο 176,7% του ΑΕΠ ενώ το έλλειμμα, σε ένα σαφώς συρρικνωμένο ΑΕΠ, έχει φθάσει από το 15,6% το 2009 στο 6,8% το 2012.

Από την εργασία διαφαίνεται η ύπαρξη χωρικού μοντέλου εκλογικής συμπεριφοράς. Όπως όμως διαπιστώνουμε από τα δεδομένα της περιόδου μελέτης θα λέγαμε ότι παρουσιάζονται δύο διακριτά μοντέλα. Το πρώτο αφορά στο μοντέλο της Μεταπολίτευσης που ίσχυσε έως και τις εκλογές του 2009 όπου το πολιτικό σύστημα ήταν δικομματικό και την πλειοψηφική ψήφο μοιράζονταν κατά βάση δύο βασικοί διεκδικητές η ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ. Για τα δύο αυτά κόμματα καταγράφονται σαφείς δυνατές περιοχές από τις οποίες παραδοσιακά αντλούσαν τις δυνάμεις τους και πολλές φορές καθοριζόταν και η επικράτησή τους στις εκλογές.

Η Κεντρική και Δυτική Μακεδονία, η νότια Πελοπόννησος ήταν προνομιακές περιοχές για τη Νέα Δημοκρατία όπως η Κρήτη, τα νησιά του νοτίου Αιγαίου αλλά και η Δυτική Ελλάδα για το ΠΑΣΟΚ. Η εικόνα αυτή υπό το βάρος των πυρκαγιών του 2007 αμβλύνεται λίγο καθώς οι έκτακτες αυτές συνθήκες, και οι ενέργειες της πολιτείας για την αποκατάσταση των ζημιών (φυσική παρουσία κυβερνητικών

στελεχών, αποζημιώσεις, κινητοποίηση του κρατικού μηχανισμού) έδωσαν στους πολίτες την αίσθηση του λειτουργούντος κράτους και ανέκοψαν την πτώση της ΝΔ που παρά την εκλογική της υποχώρηση διατηρήθηκε στην πρώτη θέση.

Το σαφώς δικομματικό μοντέλο της Μεταπολίτευσης ολοκλήρωσε τον πολιτικό του κύκλο στις εκλογές του 2012 όπου τα δύο κυρίαρχα κόμματα κατέρρευσαν εκλογικά και αναδιπλώθηκαν σε χαμηλά ποσοστά για τα έως τότε δεδομένα τους. Υπάρχοντα κόμματα αύξησαν σημαντικά τα ποσοστά τους (ΣΥΡΙΖΑ) και νέα κόμματα αναδείχθηκαν στη βουλή και το πολιτικό σκηνικό. Για πρώτη φορά στην Μεταπολίτευση εισήλθε με άνεση στη Βουλή των Ελλήνων κόμμα με ακροδεξιά ιδεολογία (Χρυσή Αυγή).

Οι εκλογές του 2012 υπό το βάρος της οικονομικής κρίσης επιβεβαίωσαν ότι τα οικονομικά μεγέθη επηρεάζουν σαφώς την εκλογική συμπεριφορά των πολιτών.

Το πολιτικό σύστημα είναι πλέον πολυκομματικό. Οι πολιτικές δυνάμεις όμως θα λέγαμε ότι κινούνται γύρω από δύο πόλους: της Δεξιάς και της Αριστεράς. Κινούνται μεταξύ της συντηρητικής και προοδευτικής ατζέντας. Μεταξύ του κρατισμού και της φιλελεύθερης αγοράς, χωρίς να αποκλείονται μετακινήσεις από τον ένα στον άλλο χώρο.

Το χωρικό μοντέλο εκλογικής συμπεριφοράς που παρατηρήθηκε έως το 2009 έδωσε τη θέση του σε ένα νέο όπου την πλειοψηφική ψήφο μοιράζονταν μεν πολλά κόμματα αλλά κατά βάση δύο ιδεολογικοί χώροι κατακερματισμένοι σε περισσότερους κομματικούς σχηματισμούς. Μπορεί οι βασικοί διεκδικητές να μην είναι πια η ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ αλλά είναι ο συντηρητικός και ο προοδευτικός πόλος. Οι περιοχές όπου ως τώρα επικρατούσε η ΝΔ παραμένουν σχετικά προνομιακές για εκείνην αλλά πριμοδοτούνται με ψήφους και όμορα πολιτικά κόμματα (λ.χ. ΛΑΟΣ, ΑΝ.ΕΛ), επίσης οι παραδοσιακά ευνοϊκές περιοχές για το ΠΑΣΟΚ αναδεικνύουν ταχύτερα την άνοδο του ΣΥΡΙΖΑ.

Την ερμηνεία την εκλογικής συμπεριφοράς θα την επιχειρήσουμε με τη βοήθεια της θεωρίας της ορθολογικής επιλογής (*rational choice theory*), που αναδύθηκε μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Με βάση αυτή τη θεωρία επιχειρούμε να απαντήσουμε στο ερώτημα «Γιατί οι εκλογείς συμπεριφέρονται και πράττουν με ένα ορισμένο τρόπο;».

Σε αντίθεση με άλλες προσεγγίσεις όπως για παράδειγμα η συμπεριφορική προσέγγιση, δεν περιορίζεται στην κοινωνιολογική και ψυχολογική «ματιά», αλλά συνδέει την ερμηνεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς με τη μεθοδολογία της οικονομικής επιστήμης και το περίφημο αξίωμα της σχέσης κόστους-οφέλους (*cost-benefit analysis*).

Οι άνθρωποι δηλαδή ως ξεχωριστά άτομα, αλλά και ως μέλη ομάδων συμφερόντων, σε κάθε τους ενέργεια, σε οιοδήποτε επίπεδο δρουν και λειτουργούν ορθολογικά, επιδιώκουν κάθε φορά την καλύτερη δυνατή λύση, αυτή που τους αποφέρει το μέγιστο δυνατό όφελος.

Στις εκλογές του 2012 αναδείχθηκε σαφώς το ατομικό πράττειν. Οι πολιτικές δυνάμεις απελευθερώθηκαν και δεν υπολόγισαν την ηθική αδυναμία της ανθρώπινης φύσης, αλλά την ανάγκη της ατομικής και συλλογικής επιβίωσης, που θέτει η σύμβαση του ορθολογικού λογισμού.

Υπό αυτό το πρίσμα οι πολίτες επέλεξαν να απομακρυνθούν από τα παραδοσιακά κόμματα και κυρίως από το ΠΑΣΟΚ, θεωρώντας το υπεύθυνο για την οικονομική και πολιτική χρεωκοπία της χώρας και μετακινήθηκαν σε όμορα ιδεολογικά κόμματα (λ.χ. ΣΥΡΙΖΑ ή ΔΗΜΑΡ). Τα δυσμενή δημόσια οικονομικά και η εξοντωτική φορολογική πολιτική δημιούργησαν νέα δυναμική και άλλες προτεραιότητες στους ψηφοφόρους. Το υποκείμενο πλέον εκτός από την προσωπική επιβίωση είναι και η αποδοκιμασία και απόδοση ευθυνών σε εκείνους που με τις πολιτικές τους προκάλεσαν τη δημοσιονομική εκτροπή.

Όπως άλλωστε υποστήριζαν και δύο βασικοί υπερασπιστές της θεωρίας της ορθολογικής επιλογής Buchanan και Tullock οι πολίτες αντιλαμβάνονται ότι οι κρατικοί λειτουργοί στο δημόσιο τομέα δεν ενδιαφέρονται για ένα δήθεν συλλογικό όφελος, αλλά για τα προσωπικά τους συμφέροντα, όπως ακριβώς συμβαίνει με τα υψηλόβαθμα στελέχη των ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Έτσι λοιπόν το εκλογικό σώμα το 2012 συμπεριφέρθηκε έτσι διότι έδρασε με ορθολογικό τρόπο. Κάθε ψηφοφόρος, διαμόρφωσε άποψη με βάση την πληροφόρηση που ο ίδιος μπορούσε να συλλέξει και ψήφισε με όρους αγοράς. Με βάση το προσωπικό του συμφέρον και με στόχο τη μεγιστοποίηση του προσωπικού του οφέλους. Οι Έλληνες πολίτες λαμβάνουν από τους πολιτικούς τους αυτό που αποζητούν, αυτό που εκείνοι θεωρούν ωφελμιστική ορθολογική επιλογή (Μπιλλίνης, 2014).

Τέλος στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφέρουμε ότι δεν επεκταθήκαμε στους προσδιοριστικούς παράγοντες της διαφοροποίησης της ψήφου. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να αποτελέσει μελλοντικό στόχο για προέκταση της εργασίας

7. Βιβλιογραφία

Ελληνική βιβλιογραφία

1. Δεμερτζής Ν., “Η Πολιτική Επικοινωνία στην Ελλάδα”, 2002, Εκδόσεις Παπαζήση
2. Διαμαντόπουλος Θ., Εκλογικά Συστήματα: Θεωρία και πρακτικές εφαρμογές, 2001, Εκδόσεις Πατάκης
3. Dornbusch R. & Fisher S., Μακροοικονομική, 1993, Εκδόσεις Κριτική
4. Καραγάνης Αν., “Η επίδραση του χώρου στην αποτελεσματικότητα της παραγωγικής διαδικασίας στις μικροπεριφέρειες της ελληνικής οικονομίας”, Περιοδικό Αειχώρος, 2004, pp. 102-129
5. Μανιτάκης Αντ., Τι είναι Πολίτευμα, 2009, Εκδόσεις Σαββάλας
6. Νικολακόπουλος Ηλ., “Η ανάπτυξη των πολιτικών δημοσκοπήσεων στην Ελλάδα”, 2000
7. Παπαδασκαλόπουλος Αθ., Μέθοδοι περιφερειακής ανάλυσης, 2000, Εκδόσεις Παπαζήση
8. Roskin M. et Al., Εισαγωγή στην Πολιτική Επιστήμη, 2008, Εκδόσεις Επίκεντρο
9. Στόκερ Τζ., Η πολιτική μετράει, 2007, Εκδόσεις Καστανιώτης
10. Σύνταγμα της Ελλάδας, 2008, Εκδόσεις Βουλής των Ελλήνων
11. Nohlen D., «Κομματικό σύστημα και εκλογικά συστήματα», 2007, Εκδόσεις Επίκεντρο
12. Wildenmann R., “Η Εκλογική Έρευνα”, 1992, Εκδόσεις Παπαζήση

Αγγλική βιβλιογραφία

13. Akarca A. & Baslevant C., “Persistence in regional voting patterns in Turkey during a period of major political realignment”, European Urban and Regional Studies, 2011, pp. 184–202
14. Brennan G. & Lomasky L., “Democracy & Decision. The Pure Theory of Electoral Preference”, 1993, Cambridge University Press
15. Brown L. & Chung S., Spatial Segregation, Segregation Indices and the Geographical Perspective, 2006, pp. 125-143, Population, Space and Place

16. Carkoglu A. & Hinich M., "A spatial analysis of Turkish party preferences", *Electoral Studies* 25, 2006, pp. 369-392
17. Chadjipadelis Th. & Zafiroopoulos C., "Electoral changes in Greece 1981-90, Geographic patterns and the uniformity of the vote: Regional variations and the nationalization of the vote", *Political Geography*, Vol. 13.6, November 1994, pp. 492-514
18. Cutts D. and Webber D., "Voting Patterns: Party Spending and Relative Location in England and Wales", *Regional Studies*, Vol. 44.6, July 2010, pp. 735–760
19. Dorling D. et al, "Using triangular graphs for representing, exploring and analysing electoral change", *Environment and Planning A*, Vol. 28, 1996, pp. 979–998
20. Dorling D., *The Visualisation of Spatial Social Structure*, 2012, Wiley, UK
21. Downs A., "An Economic Theory of Democracy", 1957, Harper & Row Publishers New York
22. Hague R., Harrop M. & Breslin S., "Comparative Government and Politics", 1992, The Macmillan Press Ltd.
23. Johnston R. & Jones K., "Region, Local Context, and Voting at the 1997, General Election in England", *Carol Journal of Political Science*, Vol. 51.3, July 2007, pp. 640–654, Midwest Political Science Association
24. Johnston R., Pattie C., Dorling D., MacAllister I., Tunstall H., Rossiter D., "Social locations, spatial locations and voting at the 1997 British general election: evaluating the sources of Conservative support", *Political Geography* 20, 2001, pp. 85–111
25. Kim J. et al, "A spatial analysis of county-level outcomes in US Presidential elections: 1988–2000", *Electoral Studies* 22, 2003, pp. 741–76
26. Marsh D. and Stoker G., "Theory and Methods in Political Science", 1992, The Macmillan Press Ltd.
27. McLean I., "Concise Dictionary of Politics", 1996, Oxford University Press
28. O' Loughlin J., Chapter 3: Spatial Analysis in Political Geography, *A Companion to Political Geography*, Edited by Agnew J., Mitchell K., Toal G., 2003, Blackwell Publishing Ltd
29. Queralt D., "Spatial Voting in Spain" *South European Society and Politics*, Vol. 17.3, September 2012, pp. 375–392

30. Shin M. & Agnew J., "The geographical dynamics of Italian electoral change, 1987 – 2001", *Electoral Studies* 26, 2007, pp. 287–302
31. Storey D., "Political Geography", 2009, Elsevier
32. Tapiador F. & Mezo J., "Voting evolution in Spain, 1977-2007: A spatial analysis at the municipal scale", *Political Geography* 28, 2009, pp.319-328
33. Turner J., "The Structure of Sociological Theory", 1991, Wadsworth Publishing Company

Ηλεκτρονικές πηγές

34. Campaigns and Elections: The Campaign and Election of 1992.

Διαθέσιμο ηλεκτρονικά: <http://millercenter.org/president/clinton/essays/biography/3>

35. <http://politicalquotes.org/quote/16150/proudhon-pierre-joseph/authority-democracy-majority>

36. Μπιλλίνης Γ., «Η θεωρία της ορθολογικής επιλογής...», 2014

Διαθέσιμο ηλεκτρονικά: http://marketnews.gr/article/14725/h_thewria_ths_orthologikhs_epiloghs

37. www.kke.gr

38. www.laos.gr

39. www.nd.gr

40. www.pasok.gr

41. www.syriza.gr

8. Παράρτημα

Οι επτά (7) Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Ελλάδας:

- ✓ Αττικής
- ✓ Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
- ✓ Ηπείρου - Δυτικής Μακεδονίας
- ✓ Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου
- ✓ Μακεδονίας – Θράκης
- ✓ Αιγαίου
- ✓ Κρήτης

Οι δεκατρείς (13) διοικητικές Περιφέρειες της Ελλάδας:

- ✓ Ανατολική Μακεδονία-Θράκη
- ✓ Κεντρική Μακεδονία
- ✓ Δυτική Μακεδονία
- ✓ Ήπειρος
- ✓ Θεσσαλία
- ✓ Ιόνια Νησιά
- ✓ Δυτική Ελλάδα
- ✓ Στερεά Ελλάδα
- ✓ Αττική
- ✓ Πελοπόννησος
- ✓ Νησιά Βορείου Αιγαίου
- ✓ Νησιά Νοτίου Αιγαίου
- ✓ Κρήτη

Οι πενήντα έξι (56) εκλογικές περιφέρειες της Ελλάδας:

✓ Α' Αθηνών	✓ Βοιωτίας
✓ Β' Αθηνών	✓ Γρεβενών
✓ Α' Πειραιώς	✓ Δράμας
✓ Β' Πειραιώς	✓ Δωδεκανήσου
✓ Αττικής	✓ Έβρου
✓ Αιτωλοακαρνανίας	✓ Ευβοίας
✓ Αργολίδος	✓ Ευρυτανίας
✓ Αρκαδίας	✓ Ζακύνθου
✓ Άρτας	✓ Ηλείας
✓ Αχαΐας	✓ Ημαθίας

- ✓ Ηρακλείου
- ✓ Θεσπρωτίας
- ✓ Α' Θεσσαλονίκης
- ✓ Β' Θεσσαλονίκης
- ✓ Ιωαννίνων
- ✓ Καβάλας
- ✓ Καρδίτσας
- ✓ Καστοριάς
- ✓ Κερκύρας
- ✓ Κεφαλληνίας
- ✓ Κιλκίς
- ✓ Κοζάνης
- ✓ Κορίνθιας
- ✓ Κυκλάδων
- ✓ Λακωνίας
- ✓ Λαρίσης
- ✓ Λασιθίου
- ✓ Λέσβου
- ✓ Λευκάδος
- ✓ Μαγνησίας
- ✓ Μεσσηνίας
- ✓ Ξάνθης
- ✓ Πέλλης
- ✓ Πιερίας
- ✓ Πρεβέζης
- ✓ Ρεθύμνης
- ✓ Ροδόπης
- ✓ Σάμου
- ✓ Σερρών
- ✓ Τρικάλων
- ✓ Φθιώτιδος
- ✓ Φλωρίνης
- ✓ Φωκίδος
- ✓ Χαλκιδικής
- ✓ Χανίων
- ✓ Χίου

Οι χίλιοι τριάντα ένας (1031) Δήμοι της Ελλάδας:

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΣ ΠΟΛΗΣ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΓΕΛΟΚΑΣΤΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΥΖΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΚΤΟΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΔΟΤΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΚΥΝΘΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΤΑΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΤΙΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΝΑΧΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΕΚΡΟΠΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΥΝΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΔΕΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΝΙΔΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΙΑΔΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΒΟΛΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΚΑΜΠΥΛΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΛΗΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΑΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΥΤΕΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΑΔΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΚΡΑΙΦΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΑΡΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΧΟΒΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΑΓΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΑΥΛΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΒΕΝΟΧΩΡΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΙΣΤΟΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΠΙΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΗΒΑΙΩΝ

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΙΣΒΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΟΦΥΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΑΝΑΓΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΙΡΩΝΕΙΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΚΥΡΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΥΡΙΑΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΙΔΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΔΗΨΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΥΝΘΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΘΗΔΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΕΜΙΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΥΛΙΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΥΛΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΙΡΦΥΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΥΣΤΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΥΜΝΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΤΡΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΣΤΙΑΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΥΣΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΗΡΕΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΣΤΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΥΜΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΗΛΑΝΤΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΜΑΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΑΠΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΑΡΤΑΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΗΛΕΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΡΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΑΜΙΝΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΩΡΕΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΦΗΡΕΩΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΙΧΑΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΑΦΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΠΕΡΑΝΤΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΙΝΙΑΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΝΙΣΤΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΤΗΜΕΝΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΡΟΥΣΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΟΥΡΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΚΛΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΤΑΛΑΝΤΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΑΦΝΟΥΣΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΟΜΟΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΤΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΧΙΝΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΕΝΩΝ ΒΟΥΡΛΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΙΑΝΟΚΛΑΔΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΑΚΩΜΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΣΙΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΩΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΞΥΝΙΑΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΠΟΥΝΤΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΑΣΓΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΠΕΡΧΕΙΑΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΛΙΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΙΘΟΡΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΥΠΑΤΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΥΛΙΑΝΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΣΣΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΔΟΥΣΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΞΙΔΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΡΑΒΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΦΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΕΣΦΙΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΥΠΑΛΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΤΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΙΔΟΡΙΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΟΛΟΦΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΟΥΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΙΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΙΟΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΥΤΣΟΠΟΔΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΡΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΥΡΚΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΙΔΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΝΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΤΙΡΥΝΘΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΛΕΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΧΛΑΔΟΚΑΜΠΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΑΛΤΕΤΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΥΤΙΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΗΜΗΤΣΑΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΛΕΙΤΟΡΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΘΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΒΙΔΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΩΝΙΔΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΡΙΤΙΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΕΓΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΟΛΩΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΟΠΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΑΛΑΙΣΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΑΛΑΝΘΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΣΜΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΕΙΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΚΡΑΤΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΘΑΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΡΑΧΝΑΪΪΚΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΙΑΚΟΠΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΥΜΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΡΙΝΕΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΑΤΙΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΒΡΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΪΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΤΑΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΩΛΕΝΙΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΕΝΤΖΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΕΟΝΤΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΦΕΙΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΟΥΠΡΑΣΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΩΛΑΚΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΖΑΧΑΡΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΑΡΔΑΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΡΟΥ-ΚΥΛΛΗΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΠΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΣΙΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΧΑΙΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΚΙΛΛΟΥΝΤΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΑΓΑΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΙΓΑΛΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΟΛΟΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΩΛΕΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΣΟΥ-ΛΕΧΑΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΕΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΟΧΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΤΡΑΚΙΟΥ-ΠΕΡΑΧΩΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΜΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΙΚΥΩΝΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΟΛΥΓΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΤΥΜΦΑΛΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΕΝΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΕΝΕΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΝΗΣ

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΩΠΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΟΪΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΝΘΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΥΘΕΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΟΥΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΖΑΡΑΚΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΑΠΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΡΟΚΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΛΑΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΥΣΤΡΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΙΑΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΟΥΝΤΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΙΤΥΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΑΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΚΑΛΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΜΥΝΟΥΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΙΔΟΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΥΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΒΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΕΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΠΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΑΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΟΥΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΦΑΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΥΛΩΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΟΥΦΡΑΔΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΩΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΙΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΟΥΡΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΘΩΜΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΩΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΤΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΘΩΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΛΙΓΑΛΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΤΟΡΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΙΧΑΛΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΑΛΙΔΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΑΤΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΙΛΙΟΧΩΡΙΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΚΟΡΦΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΠΥΛΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΖΑΚΥΝΘΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΥΚΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΕΜΙΣΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΤΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΑΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΧΙΛΛΕΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΣΠΕΡΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΙΝΑΛΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΣΩΠΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΣΣΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΙΜΜΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΛΙΤΕΙΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΛΙΟΚΑΣΤΡΙΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΞΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΕΛΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΑΙΑΚΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΡΕΙΚΟΥΣΣΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΘΡΑΚΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΟΘΩΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΙΟΥ-ΠΡΟΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΡΙΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΘΑΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΙΒΑΘΟΥΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΙΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΡΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΑΜΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΟΜΑΛΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΑΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΛΟΜΕΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΥΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΜΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΝΑΝΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΥ

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΑΧΘΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΛΑΧΕΡΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΠΟΤΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΞΗΡΟΒΟΥΝΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΕΤΡΑΦΥΛΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΜΜΕΝΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΕΛΙΣΣΟΥΡΓΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΧΕΡΟΝΤΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΑΓΙΑΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΥΒΟΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΕΡΔΙΚΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΟΥΛΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΩ ΚΑΛΑΜΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΩ ΠΩΓΩΝΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΒΙΝΑΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΕΡΒΙΖΙΑΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΩΔΩΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΚΑΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΖΙΤΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΠΑΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΣΑΝΟΧΩΡΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΟΡΟΧΩΡΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΣΟΒΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΛΟΣΣΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΠΙΖΑΝΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΜΒΩΤΙΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΣΑΡΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΕΛΛΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΦΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΑΘΥΠΕΔΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΟΒΟΥΣΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΙΣΤΡΑΤΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΡΙΤΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΑΒΔΑΝΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΤΣΟΥΚΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΗΛΕΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΗΣΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΠΙΓΚΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΙΡΑΚΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΦΟΥΡΚΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΩΓΕΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΖΑΛΟΓΓΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΓΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΠΠΙΑΔΟΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΡΑΝΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΙΘΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΧΕΛΩΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΘΩΜΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΤΑΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΦΩΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΝΕΛΑΪΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΖΑΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΒΡΟΠΟΛΗΣ ΑΓΡΑΦΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΜΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΜΙΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΣΤΗΡΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΡΕΝΤΙΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΕΛΛΑΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΑΜΑΣΙΟΥ

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΘΑΜΑΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΟΝΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΝΙΠΠΕΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΙΛΑΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΡΑΝΝΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΚΕΡΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΙΒΑΔΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΛΙΒΟΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΑΡΘΑΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΣΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΛΥΜΠΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΔΑΜΑΝΤΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΕΡΔΙΚΟΥΣΣΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΡΥΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΡΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΣΩΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΥΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΑΛΑΣΤΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΦΕΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΩΛΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΛΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΗΛΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΡΕΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΑΓΧΙΑΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΟΡΤΑΡΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΤΕΛΕΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΗΠΙΑΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΚΙΑΘΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΚΟΠΕΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΟΥΡΠΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΕΡΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑΒΡΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΕΡΑΜΙΔΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΚΡΙΝΙΤΣΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΡΙΚΕΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΚΚΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΘΗΚΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΟΜΦΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΣΤΙΑΙΩΤΙΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΔΕΝΔΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΛΕΙΝΟΒΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΙΑΚΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΑΚΑΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΥΒΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΙΧΑΛΙΑΣ
(ΝΕΟΧΩΡΙΟΥ)
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΗΟΚΑΣΤΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΗΘΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΙΝΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΙΑΛΕΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΥΝΔΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΦΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΑΛΩΡΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΚΑΔΟΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΣΙΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΥΡΟΦΥΛΛΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΕΡΑΙΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΕΝΤΖΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΓΙΑΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΕΣΚΑΤΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΩΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΙΑΚΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΣΜΑ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΣΙΩΝ

- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΒΔΕΛΛΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΟΤΣΙΚΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΟΛΟΥΡΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΑΜΑΡΙΝΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΜΙΞΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΦΙΛΙΠΠΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΜΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΟΞΑΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΠΑΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΡΟΣΟΤΣΑΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΙΤΑΓΡΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΙΔΗΡΟΝΕΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΘΕΜΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΓΟΝΙΔΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΓΙΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΟΒΡΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΙΡΗΝΟΥΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΛΙΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΑΟΥΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΕΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΞΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΕΘΟΥΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΣΗΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΤΙΣΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ-ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ (ΕΛΕΥΘΕΡ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΠΑΝΟΜΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΥΟΣΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΧΕΔΩΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΝΔΟΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΩΝΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΥΦΑΛΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΧΑΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΔΥΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΙΚΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΥΓΔΟΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΝΟΡΑΜΑΤΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΙΧΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΛΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΡΕΝΤΙΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΟΧΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΥΚΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΑΝΔΡΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΣΤΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΟΡΤΙΑΤΗ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΥΚΑΡΠΙΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΕΥΚΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΒΑΛΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΑΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΑΜΩΤΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΡΕΙΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΡΦΑΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΓΓΑΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΙΕΡΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΠΠΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΡΥΣΟΥΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΚΡΙΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΙΤΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΟΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΕΣΤΙΩΝ

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΕΔΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΡΕΣΤΙΔΟΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΡΡΕΝΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΡΑΜΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΡΑΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΞΙΟΥΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΛΙΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΟΪΡΑΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΥΡΩΠΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΡΟΥΣΣΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΡΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΙΒΑΔΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΑΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΜΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΥΨΗΛΑΝΤΗ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΙΜΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΣΠΟΝΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΒΟΥΝΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΡΙΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΒΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΣΟΤΙΛΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΛΑΣΤΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΙΒΑΔΕΡΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΔΑΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΡΥΑΣ ΒΡΥΣΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΥΡΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΝΗΙΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΔΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΝΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ
ΟΛΥΜΠΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΦΙΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΙΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΙΤΟΧΩΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΘΩΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΙΕΡΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΥΔΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΣΤΡΑΤΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΧΙΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΠΑΠΠΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ Κ. ΜΗΤΡΟΥΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΚΙΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΜΙΣΤΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΩΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΙΓΡΙΤΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΡΙΤΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΡΩΤΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΛΙΒΟΥΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΚΟΤΟΥΣΣΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΕΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΥΜΟΝΙΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΤΡΥΜΩΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΑΓΙΛΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΚΙΣΤΡΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΩ ΒΡΟΝΤΟΥΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΧΛΑΔΟΧΩΡΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΟΡΕΙΝΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΜΑΧΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΕΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΛΙΤΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΩΤΑ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΑΡΙΚΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΛΕΧΟΒΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΥΜΦΑΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΘΕΜΟΥΝΤΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΝΑΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΔΑΝΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΡΜΥΛΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΛΗΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΤΑΓΙΡΩΝ-ΑΚΑΝΘΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΟΡΩΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΓΛΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΥΣΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΥΠΡΙΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΑΞΑΔΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΡΦΕΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΑΜΟΘΡΑΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΟΥΦΛΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΑΪΑΝΟΥΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΓΩΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΥΧΕΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΕΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΞΑΝΘΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΒΔΗΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΟΠΕΙΡΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΘΕΡΜΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΤΥΛΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΑΤΡΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΕΛΕΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΕΙΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΡΙΑΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΑΣΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΟΥ ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΑΠΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΩΣΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΛΥΡΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΜΑΞΑΔΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΕΧΡΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΟΡΓΑΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΡΟΔΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΤΑΒΥΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΦΑΝΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΑΛΥΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΥΜΝΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΕΙΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΑΘΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΩ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΙΨΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΙΝΔΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΙΣΥΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΟΤΙΑΣ ΡΟΔΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΑΛΟΥΔΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΥΜΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΗΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΟΛΥΜΠΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΟΡΓΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΡΥΜΑΛΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΞΟΜΒΟΥΡΓΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΗΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΗΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΕΑΣ (ΙΟΥΛΙΔΟΣ)

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΘΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΗΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΥΚΟΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΑΞΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΙΦΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΙΦΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΗΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΥΔΡΟΥΣΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑΦΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΟΝΟΥΣΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΙΜΩΛΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΟΙΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΝΟΡΜΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΙΚΙΝΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΧΟΙΝΟΥΣΣΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΤΣΙΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΡΕΣΟΥ-ΑΝΤΙΣΣΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΥΕΡΓΕΤΟΥΛΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΘΕΡΜΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΗΘΥΜΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΔΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΥΡΙΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΚΟΥΤΑΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΑΘΕΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΚΗΡΥΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΥΔΗΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΛΟΒΑΣΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΡΑΧΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΟΥΡΝΩΝ ΚΟΡΣΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΩΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΔΑΜΥΛΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΨΑΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΑΖΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΓΟΛΑΪΝΗ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΟΡΤΥΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΟΥΒΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΖΑΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΡΑΨΑΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΦΙΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΡΟΥΣΩΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΙΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΡΟΥΒΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΕΝΟΥΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΕΤΡΑΧΩΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΥΛΙΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΤΑΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΕΥΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΥ ΓΙΑΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΟΡΟΠΕΔΙΟΥ ΛΑΣΙΘΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΗΤΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΩΓΕΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΥΛΟΥΚΩΝΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΥΡΗΤΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΠΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΠΠΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΦΩΚΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΙΒΡΙΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΟΙΝΙΚΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΝΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΜΕΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΑΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΟΥΚΟΛΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΕΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ
ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΙΣΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΝΝΑΧΩΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΝΤΑΝΟΥ
(ΚΑΝΔΑΝΟΥ)
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΑΜΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΡΥΟΝΕΡΙΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΥΣΟΥΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΥΘΗΜΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΚΥΔΩΝΙΑΣ
(ΓΑΛΑΤΑ)
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΑΝΙΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΟΥΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΡΕ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΣΗ ΓΩΝΙΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΑΥΔΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΑΛΕΩ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΛΙΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΡΙΛΗΣΣΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΥΡΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΑΦΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΙΛΙΟΥ (ΝΕΩΝ ΛΙΟΣΙΩΝ)
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΜΑΤΕΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΥΚΟΒΡΥΣΕΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΛΙΣΣΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΕΡΥΘΡΑΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΑΙΟΥ ΦΑΛΗΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΥΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΑΥΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΥΜΗΤΤΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΧΟΛΑΡΓΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΨΥΧΙΚΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΚΑΛΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΕΑΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΕΝΤΕΛΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΛΛΗΝΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΥΛΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΧΑΡΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΟΥΛΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ

- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΕΡΑΚΑ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΓΛΥΚΩΝ ΝΕΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΥΒΙΩΝ ΘΟΡΙΚΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΑΤΕΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΡΩΠΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΑΝΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΡΑΦΗΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΤΩΝ-ΛΟΥΤΣΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΩΡΩΠΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΑΒΥΣΣΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΘΟΥΣΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΟΙΞΕΩΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΦΙΔΝΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΑΡΝΑΒΑ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΔΡΟΣΙΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ
ΘΡΑΚΟΜΑΚΕΔΟΝΩΝ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΜΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΑΠΑΝΔΡΙΤΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΟΥΒΑΡΑ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΩΡΩΠΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΑΛΑΙΑΣ ΦΩΚΙΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΙΚΕΡΜΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΑΡΩΝΙΔΟΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΤΑΜΑΤΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΥΚΑΜΙΝΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΛΕΥΣΙΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΝΩ ΛΙΟΣΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΣΠΡΟΠΥΡΓΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΒΙΛΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΕΡΥΘΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΖΕΦΥΡΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΑΝΔΡΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΡΕΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΠΕΡΑΜΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΦΥΛΗΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΓΟΥΛΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΟΙΝΟΗΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΡΕΝΤΗ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΙΓΙΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΜΕΘΑΝΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΕΡΑΜΑΤΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΠΟΡΟΥ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΣΠΕΤΣΩΝ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΤΡΟΙΖΗΝΟΣ
- ✓ ΔΗΜΟΣ ΥΔΡΑΣ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΓΚΙΣΤΡΙΟΥ
- ✓ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ